LIET. BIBLIOTEKA
TARPTAUTINIO
DOVANA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Nr. 41 (561) TORONTO, Ontario 1960 m. spalio (October) mėn. 13 d. Kaina 10¢

Vilniaus Diena

Veik du dešimtmečius nepriklausomoji Lietuva spalio 9 d. prisimindavo savo amžinosios sostinės netekimą. Vilniaus netekimas būdavo prisimenamas su liūdesiu ir su pasiryžimu dėl jo kovoti tol, kol jis bus atgautas. Visos kovos dėl Vilniaus sąjūdis, kuriam vadovavo Vilniui Vaduoti Sąjunga, betgi nebuvo paprastas ruošimasis atgauti vieną miestą. Šiam sąjūdžiui prieš akis stovėjo visas kompleksas problemų. Jas kėlė ne tik Lietuvos sostinės okupavimo faktas, bet ir tenykščio Lietuvos regijono etniniai, kultūriniai ir ūkiniai santykiai. Nes Vilniaus artėjimas ar tolimas nuo nepriklausomos Lietuvos priklausė nuo labai painaus anų santykių komplekso. Vilniaus problema visą laiką buvo visos rytų Lietuvos problema.

Šiandien jau girdime balsų, kad Vilniaus problemos Lietuva nebeturinti. Ji esanti išspręsta, tad apie ją nereikią nei kalbėti, ypač, kad tai pabloginą mūsų santykius su egziliniais lenkų veiksniais, o tai savo rėžtu sunkiną darbą tų mūsų veiksnių, kurie esą priversti su jais santykiauti Lietuvos vadavimo rūpesčiuose. Turbūt, kaip tik šitų mūsiškių veiksnių nuotaikos bus paveikusios mūsų išeiviškąją visuomenę, kad negausių vilniečių pastangos suaktualinti Lietuvos rytų problematiką bei pridaiginti Vilniaus dienos idėją vis dar neatneša vaisių. Kur vilniečių yra kiek daugiau ir veikia Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos skyrius, susirūpinimo tais reikalais dar parodoma ir Vilniaus probelma prisimenama nors šiokiais tokiais minėjimais. Kitur ir spalio mėnesį visiška tyla.

Kažin ar tai nebus visuomenės nuovargio bei apatiškumo didėjimo vaisiai. Tautai problemų nestinga nei normalaus ramaus gyvenimo laikais, o mūsiškių kaikam atrodo, kad jų nebėra net šiais neramiais laikais šimtmečiais susikaupusių didžiausių painiavų regijone. Tiesa, nūdien visos tos painiavos neiškyla į viešumą ir nepatenka spaudon, nes virš visų iškeltas rusiškas bizūnas, skelbiąs "tautų taikų sugyvenimą". Betgi mus visdėlto pasiekia žinios, kurios negali nekelti susirūpinimo. Gyvenimas ten verda. Ir ne visada lietuviškai verda. Lenkų spauda džiaugiasi, kad ten dar yra 300 lenkiškų mokyklų, kad veikia lenkiška mokytojų seminarija, lenkiškas skyrius pedagoginiame institute, kad Vilniuje dar tebesą apie 50% gyventojų lenkų, kad jiems leidžiamas net dienraštis ir t.t. ir t.t. Neseniai skaitėme mūsų spaudoje pasakojimą vieno lietuvio inteligento tik ką atvykusio iš Vilniaus, kurio nuomone Vilnija dabar esanti dar labiau lenkinama, negu lenkų okupacijos metais. O be to, juk dar yra gudų problema, kuriems visiems Vilnius yra jų miestas, o Vilnija gudiškas kraštas.

Argi tai nėra problemos, kurias, ir dešimts kitų, patiems lietuviams teks spręsti nuo pirmos minutės, kai tik pranyks "taiką nešantis" Maskvos bizūnas? Gudus Maskva pasiryžusi palengva sunaikinti. Dėl to jie Vilniaus krašte neturi nei vienos mokyklos ir lenkinami. Lietuviai jų sąmonėje susiejami su nekenčiamu komunizmu (mat, kartu pradėjo reikštis), tad patraukti į lietuvių pusę juos nelengva.

Bet koks pasikeitimas politinių santykių šiame regijone sukels tokias painiavas, kad Dievas žino, kur visa tai gali nuvesti. O tuo mes juk tikime. Kitaip neturėtų prasmės jokios krašto vadavimo pastangos. Tai kaip gi galima nesidomėti pačiais pagrindiniais mūsų tautos reikalais, jos likiminėmis problemomis? Vadinsime tai Vilniaus ar rytų Lietuvos problemomis, skirtumo didelio nebus. Svarbu, kad mes patys perprastume, kas ten vyksta, kokiais keliais gyvenimas suka ir kokiuos uždavinius visa tai iškelia mūsų tautai. Tam ir skirtina Vilniaus diena, nors ta viena metuose.

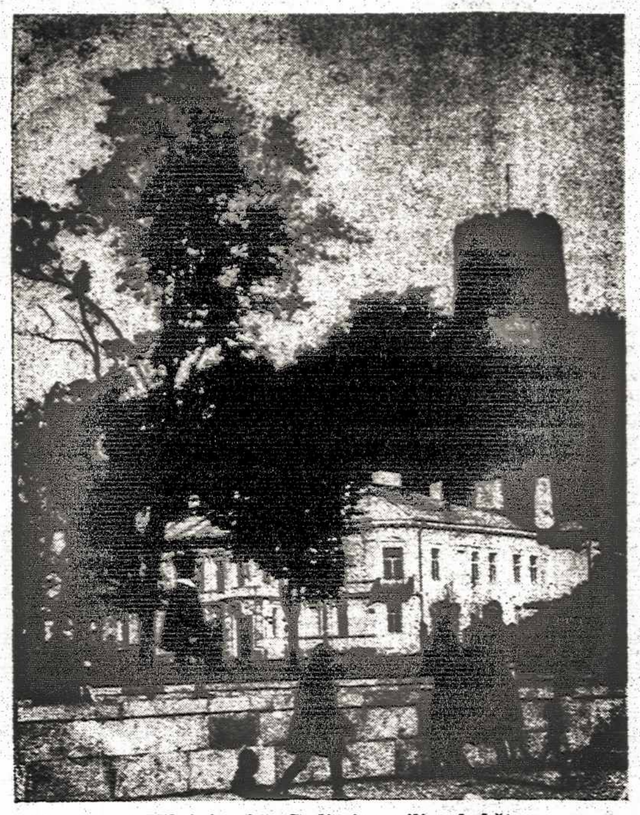

Vilniuje ties Gedimino pilies bokštu.

KAS NAUJO KANADOJE?

Teisingumo ministerių konferencija Otavoje svarstė Kanados konstitucijos pakeitimo galimybes. Pagal dabartinę santvarką, British North America Act yra Kanados konstitucija, kurioje pakeitimus gali padaryti tiktai britų parlamentas pasiūlius Kanados feder. vyriausybei arba provincijų vyriausybėms savose srityse. Didžiausią sunkumą sudaro konstituciniai pakeitimai, liečią provincijų kompetenciją, nes reikia jų sutarimo, kuris kartais neįmanomas. Teisingumo ministerių konferencija bando rasti visiems priimtiną būdą konstitucijai pakeisti. Norima visiškai atsipalaiduoti nuo britų parlamento ir jo turimą galią perduoti Kanados parlamentui.

•

Namų statyba ryšium su žiemos viešaisiais darbais būsianti pagyvinta tose vietovėse, kur yra reikalingos pigių butų kolonijos — pareiškė viešųjų darbų min. D. Walker. Central Mortgage and Housing Corp. duosianti 90% paskolos. Planuojami pakeitimai taisyklėse, liečiančiose nuomininkų pajamų minimumą, pigiųjų butų kolonijų dydį ir pan. Šiaipjau gyvenamų namų tuo tarpu esą daugiau nei galinčių juos pirkti.

•

Viešųjų darbų programoj taipgi numatyta skirti $100 mil. viešųjų darbų ministerijai, kuri yra numačiusi pastatyti 60-80 pašto rūmų ir pirkti atitinkamų baldų bei įrengimų. Taipgi numatyta tęsti statybos darbus vykdomus 103 rangovų ir pradėti statybą naujų 45 valdžios pastatų.

•

Automatinis traukinys buvo išbandytas tarp Toronto ir Londono, Ont. General Motors Diesel Ltd. pagamino naujo tipo garvežį ir vagonus, pritaikytus elektrinei sistemai, kurios pagalba gali būti valdomas be mašinistų. JAV tokius bandymus daro The Long Island Railroad, o Europoje kai-kur jau naudojama automatinė sistema.

•

Tremtinių vaikams įsūnyti neatsiranda savanorių. Liepos 15 premjeras Diefenbakeris paskelbė vyriausybės sutikimą leisti kanadiečių šeimoms įsūnyti tremtinių vaikus, nežiūrint jų kilmės. Įsūnijimo vykdymas pavestas provincijų viešosios globos įstaigoms pagal atskirų provincijų teisinius reikalavimus. Ikišiol neatsirado nė vieno savanorio, išskyrus šešis asmenis, pasiteiravusius apie įsūnijimo sąlygas.

•

Paskirta komisija tirti Quebeco Union Nationale veiklai. Ši partija išbuvo valdžioj ilgus metus ir liberalų buvo kaltinama savanaudiškumu. Liberalų partija, atėjusi valdžion, pasiryžo ištirti buvusių pareigūnų veiklą ypač ryšium su natūralinių dujų sistemos įvedimu, kur buvę ministeriai kaltinami pasidalinę pelningas akcijas. Union Nationale partijos vadas, buvęs premjeras A. Barrette yra atsistatydinęs; jo pareigas einąs Provost pareiškė sutinkąs su tiriamosios komisijos paskyrimu.

•

Sovietų simpatiką J. S. Duncan, Ontario hidroelektrinės energijos komisijos pirm., liberalų vadas Wintermeyer reikalauja atsistatydinti. Esą jis neturi laiko tiesioginėm savo pareigom, bet randa laiko vakarieniauti Niujorke su Nikita Chruščiovu, važinėti ištisas savaites po Sov. Sąjungą ir Kiniją. J. S. Duncan atsikirto, esą jis savo pareigų neapleidęs, o Sov. Sąjungon lankęsis prekybiniais - techniniais reikalais kaip delegatas drauge su kitų bendrovių atstovais.

Jo reikalu pasisakė Toronto dienraščiai, premjeras Frost ir kiti. Daugelis jį užstoja kaip sąžiningą tarnautoją ir puolantiems prikiša tolerancijos stoką. Susitikimas su Chruščiovu nesąs nusikaltimas.

Filipinas gina lietuvius

JT pilnaties posėdyje be Kanados premjero Diefenbakerio pavergtąsias tautas, jų tarpe ir pabaltiečius, prisiminė Australijos premjeras R. G. Menzies. Jis pacitavo N. Chruščiovo žodžius: "Tautos, kurios laiko pavergusios kitas tautas, pačios negali būti laisvos. Kiekviena laisva tauta turi pagelbėti kitoms dar pavergtoms tautoms iškovoti laisvę bei nepriklausomybę". Tai esą teisingi žodžiai, kurie, jei būtų vykdomi sovietų vyriausybės, Europoje prasidėtų nauja era,

Filipinų atstovas JT F. A. Delgado, pastebėjęs, kad amerikiečiai, kadaise valdę Filipinus, buvę ir tebėra blogi "imperialistai", nes davę perdaug laisvių. "Jūs galite su amerikiečiais diskutuoti, ginčytis, priešintis jiems, kaip kad mes diskutavome, ginčijomės ir priešinomės jų valdymo metais ir nebuvome mušami ar rytais šaudomi. Kyla kartais klausimas, kaś atsitiktų latviui, lietuviui ar estui, kuris dristų ginčytis su Chruščiovu? Iš tikro, mes žinome, kas atsitiko vengrams, kurie tai pabandė".

Kr. Tarybos suvažiavimas

KLB IV Krašto Tarybos II sesija įvyko pereitą savaitgalį Hamiltone, AV parapijos salėje. Tai buvo eilinė metinė sesija, skirta apsvarstyti bėgamiesiems reikalams bei kaikuriems gyvenimo iškeliamoms problemoms. Tai buvo bene pirmoji sesija visoje Kr. Tarybos praktikoje, kurioje nebuvo perrenkami vykdomieji organai. Gal tai bus graži pradžia tolimesnei praktikai, kad trejiems metams išrenkami organai nebūtų kasmet perrenkami.

Kaip pranešė mandatų komisija, pirmos dienos posėdy dalyvavo 37 Kr. Tarybos nariai. Jų tarpe 11 apylinkių atstovų.

Posėdį pradėjęs Kr. Valdybos pirm. St. Kęsgaila pirmiausia pakievetė susikaupimo minute pagerbti šiais metais mirusius bendruomenės narius. Po to kun. dr. J. Tadarauskas perskaitė invokaciją. Į prezidiumą Kr. V. pirm. pasiūlė: pirmininkauti Daniliūną iš Londono, P. Janušką iš Windsoro ir Staškevičių iš Wellando, o sekretoriauti torontiečius dr. S. Čepą ir V. Aušrotą.

Pirmininkavimą perėmus Januškai buvo sudarytos dvi komisijos: mandatų — St. Bakšys, Grigas, Adomaitis ir rezoliucijų — Iz. Matusevičiūtė, J. Kardelis ir inž. Kšivickas.

Pereito suvažiavimo protokolas, kuris iš anksto buvo išsiuntinėtas apylinkėms, buvo priimtas neskaitytas ir pereita prie centrinių organų bei apylinkių atstovų pranešimo.

Kr. Vadybos pirm. pranešė apie valdybos sudėty įvykusius kaikuriuos pasikeitimus, taip pat pasikeitimus Kr. Taryboje, nes pora jos narių išvyko iš Kanados ir jėjo pirmieji kandidatai. Valdyba ypatingo dėmesio kreipusi į pagrindines Bendruomenės celes — apylinkes. Stengusis išnaudoti progas sueiti į tiesioginį ryšį ir pasisekę tai padaryti net su 8 apylinkėmis. Bet nei viena apylinkė pati šiuo atžvilgiu iniciatyvos nerodžiusi. Vakarų Kanados lietuvių sąskrydžio proga nuvykus į Calgary buvę užmegzti ryšiai su visomis Vakarų Kanados apylinkėmis jų valdybų bendro posėdžio metu. Toliau savo pranešime Pirmininkas apžvelgė visus Valdybos bėgamuosius darbus bei užsimojimus.

Kultūros Fondo pirm. kun. J. Borevičius, SJ, plačiai apibūdino KF svarstymus bei rūpesčius jaunuomenės lietuviškojo auklėjimo reikalais. Tarp kitko paminėjo, kad KF yra sudaręs sąrašą apie 150 Lietuvoje spausdintų knygų, kurias ir čia be jokio pavojaus galima teikti mūsajam jaunimui. Įdomus užsimojimas ištirti galimybes lietuviškų pasakų plokštelių gaminimo. Aiškintasi galimybės mokykloms įsigyti projekcinius aparatus, keliaujančio meno ansamblio sukūrimo galimybes ir t.t.

Kr. Valdybos iždininkas Pr. Rudinskas pranešė, kad Valdyba yra turėjusi $1534,98 pajamų (įskaitant $964.58 perimtus iš ankstyvesniosios valdybos ir $40 pasiskolintus veiklos pradžiai iš Šalpos Fondo), išlaidų padaryta $780,92, tad tolimesnei veiklai dar lieka $754,06. Jau po pranešimo buvo pastebėta, kad iš solidarumo įnašų Sudbury apylinkė per savo atstovą yra prisiuntusi dar $16, o Toronto apylinkė $150, tad suvažiavimo dieną kasoje dar buvo $920,06.

Šalpos Fondo pirm. inž. Iz. Mališka savo pranešime trumpai apžvelgė Fondo organizacinį tinklą ir veiklą, pailiustruodamas net apylinkių veiklą specialia lentele. Pasirodo, kad nuo pereitų metų gruodžio 15 d. iki š.m. spalio 6 d. ŠF pajamų yra gavęs išviso $2.066,02—bendrai šalpai $1.370,02 ir Vasario 16 gimnazijai $696, yra išleidęs $1693,97, o kasoje dar turi $372,05. Žinoma, tai nereiškia, kad Kanados lietuviai tik tiek būtų sudėję šalpos reikalams. Tiek yra perėję per ŠF, kuris savo pajamas paprastai persiunčia toliau per BALFą. Kiek iš apylinkių pasiunčiama į Vokietiją ar kur kitur tiesiogiai ir kiek sunaudojama vietoje ŠF duomenų neturi. ŠF didesnių sumų yra gavęs: iš Hamiltono $500, iš Londono $281,41, iš Sudbury $278, iš Fort William $207, iš Toronto tik vieno rėmėjų būrelio aukas Vasario 16 gimnazijai — $120, iš Montrealio tik bankelio "Litas" auką gimnazijai ir t.t.

Vasario 16 gimnazijai remti būrelių yra apie 20 ir jų dauguma laiko tiesioginį ryšį su gimnazija ir tik dalis lėšų jai persiunčiama per ŠF.

Bendradarbiaujant su BALFu, pasak pranešėjo, jam talkinant, iš Kanados vyriausybės buvo išgauta tremtiniams lietuviams dovana 50.000 svarų konservuotos kiaulienos. ŠF tik įsipareigojo apmokėti išsiuntimo iš Kanados išlaidas. ŠF yra nusistatęs kasmet skelbti šalpos vajų, o metams pasibaigus išsiuntinėsiąs apylinkėm klausimų anketą, iš kurios paaiškėtų visa šalpos darbo apimtis per visus 1960 m.

Trumpi buvo **Politinio komiteto** nario J. Kardelio ir **Garbės teismo** pirmininko E. Sudiko pranešimai. Pirmasis priminė keletą polit. komiteto darbų, o antrasis tik pranešė, kad garbės teismas neturėjo jokio darbo — nebuvo nei vienos bylos.

Tautos Fondo įgaliotinis V. Vaidotas pranešė, kad TF per tą laiką buvo gauta išviso $4.912,16. Centrui pasiųstą $2.500, administracijai išleista $29,65, tad kasoje dar yra $2.530,80. Iš eilės kolonijų vajaus metu surinkti pinigai

(Nukelta į 5 psl.)

Kaip renkamas Amerikos prezidentas?

JAV prezidento rinkimų sistema, įvesta valstybės įsteigimo pradžioje, yra gana sudėtinga, ir daugelis amerikiečių, jau nekalbant apie kitus, nelabai susigaudo. Iniciatyva parinkti kandidatus priklauso politinėms partjoms, kurių yra kelios, bet tikrai reikšmingos tėra dvi — demokratai ir respublikonai. Jos tad per savo organizaciją turi sudaryti rinkikus, kurie savų partijų suvažiavimuose balsų dauguma išrenka po vieną kandidatą į prezidentus. Partijos rinkikų - delegatų sudarymas 35 valstijose priklauso partijos vadovybėms. 15-koj valstijų jie yra renkami partijos narių slaptu balsavimu — "primaries". Šiais metais pvz. respublikonų partija turėjo 1.521 rinkiką,o demokratų 1.331. Per suvažiavimą - konvenciją paprastai pasiūlomi keli kandidatai; ypač yra priimta pasiūlyti vadinamus "favorite son" kandidatus. Tai daroma pagerbti kurios nors valstijos nusipelniusiam veikėjui, partijos žymūnui, kuris paprastai atsisako būti siūlomas. Kai išrenkami prezidentiniai partijų kandidatai, prasideda rinkiminė kova, kuri vyksta daugiausia tarp dviejų kandidatų - asmenų, nes amerikiečiai kreipia dėmesį ne tiek į partiją, kiek į žmogų. Eilinis amerikietis partijų programose nelabai tesusigaudo, juoba, kad jų skirtumai nebūna dideli.

Atėjus rinkimų dienai, piliečiai balsuoja ne už vieną ar kitą prezidentinį kandidatą tiesiogiai, bet už savo valstijos atitinkamus rinkikus, kurie savo balsais renka valstybės prezidentą. Daugelis mano, kad JAV būsimasis prezidentas šiemet bus renkamas lapkričio 8 d. Iš tikrųjų jis bus renkamas gruodžio 19 d. specialios rinkikų kolegijos. Lapkričio 8 d. bus renkami valstijų rinkikai, kurių sudėtis parodys būsimą laimėtoją. Kiekvienoj valstijoj, pagal gyventojų skaičių, abi partijos turi po lygų rinkikų - kandidatų skaičių, kuris atitenka daugumą balsų gavusiai partijai. Iš viso JAV yra 537 rinkikai. Pvz. Kalifornijoje ir demokratai ir respublikonai turi po 32 rinkikus - kandidatus. Jei balsų daugumą surinks respublikonai, tai jiems ir teks teisė pasiųsti visus 32 savo partijos rinkikus rinkti prezidento. Rinkikų kolegija įstatymo nėra įpareigota balsuoti už partijos konvencijos išrinktąjį prezidentinį kandidatą — ji gali išrinkti visai naują. Praktikoj betgi tai niekad neįvyksta, ir prezidentu oficialiai išrenkamas laimėjusios partijos parinktasis kandidatas.

Savaitės įvykiai

PRANCŪZIJOJE BRĘSTA NAUJI REVOLIUCINIAI ĮVYKIAI.

Prez. De Gaulle per trumpą laiką daug ką aptvarkė, tačiau Alžerijos klausimo vis nepajėgia išnarplioti. Pastaruoju metu prancūzuose ėmė reikštis nerimas dėl 6 metus trunkančio karo Alžerijoj — visi nori jo pabaigos, bet niekas nepajėgia jos priartinti. Kairiosios grupės ėmė spausti prez. De Gaulle baigti karą duodant alžeriečiams nepriklausomybę; 142 tos linkmės kultūrininkų paskelbė manifestą, kurstantį savo karius padėti ginklus. Kai vyriausybė įsakė manifestą pasirašiusius išskirti iš valstybinių įstaigų, sulaikyti viešus jų pasirodymus, sustreikavo televizijos tarnautojai, sukėlę netgi demonstracijas gatvėse, kurias turėjo sklaidyti policija. Iš kitos pusės dešiniosios grupės spaudžia prez. De Gaulle sustiprinti karo veiksmus Alžerijoj bei išlaikytti ją prancūziška. 260 vadovaujančių asmenų paskelbė manifestą, reikalaujantį griežtos linijos Alžerijoj, o keli tūkstančiai jaunimo pražygiavo Paryžiaus gatvėmis reikšdami nepasitenkinimą vyriausybės politika. Skleidžiamas gandas, kad rengiamas sąmokslas nuversti prez. De Gaulle ir pastatyti dešiniųjų valdžią. Alžeriečiai suaktyvino savo veiklą ir kariniame ir diplomatiniame fronte. Jų laikinės vyriausybės premjeras Ferhat Abbas lankėsi Kinijoje ir Sov. Sąjungoje, kur gavo pagalbos pažadus. Jų delegacija Niujorke rado daug pritarimo JT, kur tikisi rezoliucijos, pasmerkiančios Prancūzijos politiką. Prez. De Gaulle atsikirsdamas pareiškė, esą, jei sovietai formaliai pripažins Alžerijos vyriausybę, Prancūzija nutrauks diplomatinius santykius. Jis viešai kritikuoja JT, tapusias propagandos įstaiga ir tvirtina nepaklusiąs JT rezoliucijai Alžerijos reikalu. Jo planas baigti Alžerijos karui — plebiscitas, kuri alžeriečių laikinė vyriausybė atmeta dėl pridedamų sąlygų, pvz. dėl plebiscito priežiūros. Alžeriečiai pageidauja JT priežiūros, o prez. De Gaulle nesutinka, nors yra linkęs priimti buvusių Prancūzijos kolonijų, dabar JT narių, priežiūrą.

PIETŲ AFRIKA RESPUBLIKA

P. Afrika nubalsavo tapti respublika ir vietoje karalienės skiriamo gen. gubernatoriaus išsirinkti prezidentą. Balsavime dalyvavo tiktai baltieji, sudarą 3 milijonus krašto gyventojų ir nepaisą 11 mil. juodųjų. Iš 1.800.748 turinčių teisę balsuoti dalyvavo 90% ir 73.980 dauguma pasisakė už respubliką. Pažymėtina, kad ši persvara eina iš olandų kilmės gyventojų, kurie sudaro 55% baltųjų krašto gyv. Anglų kilmės gyventojų yra 45% ir jų dauguma balsavo už karalienę. Naujoji respublika bus paskelbta gegužės 31 d. per nepriklausomybės šventę. Tada ji susidurs su stambia kliūtimi — priėmimu iš naujo į Britų Bendruomenę. Manoma, kaikurie kraštai tam pasipriešins, pasinaudodami proga išskirti P. Afriką dėl rasinės politikos.

IŠRINKO PREZIDENTĄ

Brazilija išsirinko naują prezidentą — 43 metų amžiaus Janio da Silva Quadros, kuris nurungė savo oponentus didele balsų persvara. Į rinkimus ėjo jis kaip kairiųjų programos atstovas, pasisakęs už laisvą ūkį, bet už atnaujinimą diplomatinių santykių su Sov. Sąjunga, Kinijos pripažinimą, komunistų partijos įteisinimą. Taipgi nekartą jis gyrė Fidel Castro ir neslėpė savo lankymosi Maskvoje 1959 m. Visdėlto komunistai balsavo už socialdemokratų kandidatą M. Lott ir Quadros vadina "jankių įrankiu". Ligšiolinis prezidentas Kubitschek yra socialdemokratų žmogus, taipgi viceprez. J. Goulart, kuris gali būti išrinktas ir naujai kadencijai. Naujasis prez. Quadros yra miestelėnas iš Sao Paulo, pasižymėjęs kaip nepaprastai gabus administratorius burmistro ir gubernatoriaus pareigose. Jis buvo mokytoju ir advokatu Sao Paulo mieste ir jo tarybon 1948 m. buvo išrinktas kaip krikšč. demokratų kandidatas. Ir į prezidentus norėjo jį pasiūlyti kr. demokratai, bet Quadros nesutiko ir pasuko savu keliu. Pirmoji problema, laukianti jo šluotos — rinkimuose naudoto ženklo — yra infliacija.

ATGAL Į 1935 METUS

Britanijos darbiečiai suka atgal į 1935 m. socializmą. Metinėj konferencijoj, įvykusioj Scarborough, dalyvavo 1.261 atstovas ir joje pasireiškė kairiojo sparno persvara. Unijų vadų raginami darbiečiai pasisakė prieš dabartinio partijos vado H. Gaitskell gynybos politiką, remiančią Britanijos dalyvavimą Š. Atlanto S-goj ir atominių ginklų panaudojimą. Dauguma atstovų balsavo už rezoliuciją, reikalaujančią netik atominių ginklų, bet ir vienašališko nusiginklavimo. Prieš balsavimą savo kalboj H. Gaitskell stipriai puolė "pacifistus, vienašalininkus ir komunistų simpatikus" ir pareiškė, kad darbiečiai parlamento nariai nepaisysią konferencijos rezoliucijos gynybos reikalu. Kairysis sparnas juo aiškiai nepatenkintas ir reikalauja atsistatydinti. Gaitskell yra pasiruošęs laikytis ir vėl kandidatuoti į partijos vadus.

JA ŽVAIGŽDĖS SKIRSTOSI

Kai sulėkė visa eilė diktatorių, prezidentų ir premjerų į JT, buvo susidaręs įspūdis, kad įvyks kas nors nepaprasto. Nuo to betgi niekas nepasikeitė, nebent padidėjo chruščiovinė propaganda. Visi išdrožė po kalbą ir ėmė skirstytis. Tariamas nusiginklavimas ir šį kartą nepajudėjo iš vietos, tik Chruščiovas turėjo puikią progą pulti JAV. Kinijos priėmimo byloje irgi nieko naujo — klausimas atidėtas dar vieniems metams, nors ir mažesne dauguma: 42-34 susilaikius 22; pernykštė dauguma 44-29 susilaikius 9. Vadinamų neutraliųjų rezoliucija, skatinanti susitikti Eisenhowerį - Chruščiovą, kad ir turėjo daugumos pritarimą, liko vakariečių išmanevruota, ir Nehru ją atsiėmė. Australijos premjero Menzies rezoliucija organizuoti artimoj ateity keturių didžiųjų viršūnių konferenciją liko atmesta. Priėmus Nigeją 99-ju nariu, JT neutraliųjų grupė dar padidėjo ir rodo lemiamo vaidmens Rytų - Vakarų grumtynėse.

CHRUŠČIOVAS TELEVIZIJOJ

Šį kartą JAV televizijos b-vės, perspėtos Valstybės Departamento, nereklamavo Chruščiovo, išskyrus vietinę Niujorko b-vę, kuri pasišovė leisti jam pasirodyti iš JT rūmų studijos. Ištisas 2 val. jis atsakinėjo į klausimus. Kai buvo paklaustas apie R. Europos kraštų pavergimą, atkirto, kad tai klausimas iš šiukšlyno, nes jie seniai esą laisvi. Paklausėjas David Susskind tada prikišo, tai esąs išsisukinėjimas — "žiovavimas į mėnulį". Užsigavęs Chruščiovas tarė: "Nemanau, kad tai mandagus išsireiškimas. Aš neatvykau čia žiovauti į mėnulį. Esu didžiausios pasaulio galybės ministerių tarybos pirmininkas. Jei mane kviečiate, tai prašau pagerbti; jei ne, tai nekvieskite". Dėl sovietų diktatūrinės valdžios bei nedavimo teisės žmonėms pasisakyti dėl valdymosi formos Chruščiovas pareiškė, kad rusų tauta "pasisakiusi" revoliucija prieš 40 metų. Jau atėjęs laikas keturiem didiesiems sudaryti taikos sutartį su abiem Vokietijom. Sov. Sąjunga niekad nesutiksianti leisti tarptautinei komisijai ištirti JAV RB-47 lėktuvo pašovimo. JAV, siųsdamos žvalgybos lėktuvus S. Sąjungon, rodančios nenuoširdumą taikai. Nieko ypatingo nelaimėjęs JT, Chruščiovas grįžta Maskvon šią savaitę.

New Delhi. — Indija baigianti derybas su Maskva dėl sovietų paramos šiaurinės Indijos keliams tiesti. Išeitų, kad Rusija padės sutvirtinti Indijos gynybą nuo Kinijos.

Čikaga. — Čia mirusi pensininkė mokytoja Mary Reilly, 75 metų, įvairiom katalikiškom labdaros institucijom paliko 1.060.000 dolerių.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

Misereor – vokiečių katalikų kova prieš badą ir alkį

Pernai, gavėnios metu, vokiečių vyskupai paragino tikinčiuosius duoti stambesnę auką badaujantiems ir ligoniams ūkiškai atsilikusiuose kraštuose (ž. "Tėviškės Žiburiai", 1959 m. 12 nr.). Ganytojų balsas neliko be atgarsio: vokiečių katalikai suaukojo 35 milijonus DM. Ši suma pralenkė net ir didžiausių optimistų lūkesčius. Tokios didelės aukos vienam ir tam pačiam tikslui dar nebuvo iki šiolei sutelkusi jokia religinė bendruomenė Vokietijoje.

Misijų kraštai, vos patyrę apie šią rinkliavą jųjų naudai, ėmė tuoj pat bombarduoti laiškais gavėnios akcijos sekretoriatą Aachene. Iš Azijos, Afrikos, Pietų Amerikos plaukė prašymas po prašymo, vienas graudesnis už kitą.

Sekretoriato tarnautojams kartais net plaukai šiaušdavosi skaitant pranešimus apie medžiaginę padėtį tolimuose minėtų žemynų užkampiuose. "Aš neperdedu paminėdama, kad motinos suvalgydavo savo pačių vaikus. Kas dar blogiau — susidarydavo grupės (jose būdavo ir krikščionių), kurios nakčia įsėlindavo į kapines, iškasdavo šviežiai palaidotus ir juos suvalgydavo, — dėstė viena, Afrikoje besidarbuojanti, vienuolė 1959 m. birželio 25 d. laiške. "Aš atiduočiau dešimt savo gyvenimo metų, jei galėčiau įrengti kliniką", — rašė vysk. Quinlan iš Korėjos miesto Choon-Chun, kuris per karą buvo iki 95% sunaikintas. Ndanda vysk. Haelg prašė šuliniams gręžti mašinos, nes jo dieceziečiai yra dažnai priversti keliauti net 4 val. iki šulinio. Gi vandens trūkumas kaip tik ir esąs viena iš pagrindinių ligų ir kitokių vargų vargelių priežastimi Afrikos smiltynuose.

Ir taip kiekvienas laiškas kalbėjo apie skurdą, ligas ir bado mirtį. Nors žodžiai juose ir kartojosi, bet jų reikšmė vis buvo kitokia, kaip ne tie patys yra, kurie badu miršta Indijoje, Afrikoje ar Brazilijoje. Specialiai komisijai, kuriai pirmininkauja Koelno kardinolas J. Frings, buvo tikrai nelengva paskirstyti tuos 35 milijonus jau vien dėl to, kad greit ši suma pasirodė per maža. Iki š.m. kovo mėn. gautiems prašymams patenkinti būtų reikėję šimto milijonų.

Šitokios būklės akivaizdoje vokiečių vyskupų konferencija Fulduje nutarė tęsti pradėtą gavėnios pagalbos akciją. "Pernai mes kvietėme katalikus padaryti pradžią naujam galvojimui, praplėsti akiratį iki neapsakomo mūsų juodų ir geltonų brolių vargo, nežiūrint jų religijos ir rasės", — rašė spaudoj kard. J. Frings. — "Praėjusių metų gavėnios auka buvo pradžia, meilės ir pagalbos pradžia. Gi kas kartą pradėjo, tam nebegalima sustoti".

Tad ir šiemet prieš Velykas visose vokiečių katalikų bažnyčiose buvo pravesta rinkliava tam pačiam tikslui. Popierinės "taupomosios kasos" dėžutės, kurios buvo dalinamos šeimoms, sugestyviais žodžiais apeliavo į tikinčiųjų duosnumą: "Mes, vokiečiai, nebebadaujame. Bet mes žinome, koks skaudus yra badas. Už tai mes dėkojame Dievui gavėnios aukà". "1 plytelė šokolado — 1 dienos maistui vieno darbininko šeimai Saigone. 10 cigarečių — 1 dienos maistui 5 asmenų šeimai Indijoje. 1 bilietas į kiną — 1 savaitės maistui vak. Afrikos darbininkui. 1 pusmetinis plaukų sušukavimas — 1 metų apsauga nuo šiltinės ir mirties 500 žmonių".

Kiek šiemet pavyko surinkti šitai gavėnios akcijai, pavadintai "Misereor", rašant šias eilutes dar nebuvo paskelbta. Spėjama, kad daugiau, negu pernai.

Kieno vargą palengvino pirmieji 35 milijonai DM?

Atsakingi asmenys stengėsi kuo geriausiai sunaudoti kiekvieną DM. Todėl visi prašymai būdavo visų pirma atidžiai tiriami. 5 mil. DM teko pabėgėliams, senelių ir vaikų prieglaudoms, katastrofų aukoms. Gi su likusia suma buvo bandoma, kaip šiemetiniame ganytojų laiške pasakyta, "pašalinti ne vien skurdo pasėkas, bet daugiau jojo priežastis, kurios nuolatos sėja naujus vargus".

Už tai ligoninių statybai, remontams, jų išlaikymui, gailestingųjų seselių mokyklų įrengimui ir kt. paskirta virš 12 mil. DM. Kai Kankuri misijos ligoninėje buvusi įtaisyta elektra,, kai pirmą kartą suspindėjo kambarėliuose elektros lemputės, šokę žmonės iš džiaugsmo . . .

Mitybai užtikrinti taip pat išleista 13 mil. DM. Keralos žvejai galėjo įsigyti naujas valtis, nyloninių tinklų, sunkvežimį žuvims gabenti. Naujoje Gvinėjoje buvo įrengtas didelis pavyzdinis gyvulių ūkis ir t.t.

"Ūkiškai atsilikę kraštai nėra vien pasaulinės politikos problema Nr. 1, bet ir pašaukimas, pašaukimas aukoti ir aukotis", — rašoma informacinėje "Misereor" akcijos laidoje. "Aukotis: reikia daryti galą tai išdidžiai baltojo žmogaus nuomonei, būk jis esąs pranašesnis už visas kitas tautas. Aukoti: Europa privalo šiandien savanoriškai atiduoti savo turto dalį, broliškai dalintis, teikti pagalbą be jokios sąskaitos. Kitaip Europa gali pralošti savo ateitį šitoje galbūt reikšmingiausioje istorinėje valandoje, ir nieks vėliau nepateisins jos aklumo ir egoizmo".

J. Medaitis.

Didysis nusikaltimas sovietijoje

Vilniuje leidžiamas dienraštis "Sovietskaja Litva" 1960 m. rugsėjo 4 d. Nr. 209, išspausdino straipsnį "Kunigui paliepus". Jis gražiai parodo, ką reiškia "religinė laisvė" sovietijoje. Pateikiame jo vertimą.

Esti įvairių užsiėmimų. Vieni, pavyzdžiui, užsiima žvejyba, kiti taigoje medžioja brangiakalius žvėris. Bet tie visi žmonės garbingai dirba. Kiek tai liečia Emiliją Vaičiulytę, gyvenančią Šilutės mieste, tai ji bevelija ypatingą "dievišką" užsiėmimą.

Teisybė, ne tik tą. Dieną Emilija turguje. Iš vienų ką nors nupirks, kitiems brangiau parduos. Žodžiu, užsiima smulkia spekuliacija. Bet vakare . . .

Nedidelis kambarys antklode uždengtu langu kimšte prisikimšęs vaikų. Kampe E. Vaičiulytė.

— Dar kartą, vaikai, — nelyginant dirigentas, ji pakelia į viršų rankas. — Koks yra mūsų gyvenimo tikslas?

— Dievo valią vykdyti ir nueiti į dangų . . . — nedarniu choru atsiliepia kambarys.

— Na, o kiek yra dievų?

— Dievas vienas, bet trijuose asmenyse: Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas Šventoji Dvasia . . . — įvairiais balsais tęsia vaikai.

Vakarais spekuliantė dėsto tikybą. Nuo septynių ligi aštuonių.

Čia susirenka berniukai ir mergaitės. Tuo metu jų vienaamžiai žaidžia gatvėje, skaito mėgiamas knygas . . . O čia, ankštame kambarėlyje vaikai skaito . . . katekizmą. Kiekvieną vakarą nuo septynių iki aštuonių Vaičiulytė žaloja vaikų sielas.

Galima būtų ir nepasakoti apie davatkos veiklą. Neseniai ji buvo sulaikyta. Jai iškelta baudžiamoji byla. Greitai kaltininkė stos į teismą ir neabejotinai gaus pagal nuopelnus.

Tačiau ar vienos V. reikalas? Bet kaip įvertinti kaltę sovietinių darbuotojų — melioratorių grupės vyr. inž. Petro Želvio, rajono pramonės kombinato mechaniko Prano Siparevičiaus, rajono "gosbanko" SSSR skyriaus tautos ūkiui finansuoti inspektoriaus Juliaus Lacio, Rusnės žuvų ūkio prekių žinovo Algio Kavaliausko ir kaikurių kitų? Juk tai jų vaikai buvo priversti kasdien kalti katekizmą. Gal tėvai nežinojo? Bet ne, žinojo ir dar už tai mokėjo kiekvienas po 50 rublių mėnesiui.

Naudodamosi neapdairumu, gana ilgą laiką E. Vaičiulytė nebaudžiama laužė sovietinius įstatymus, žalojo sielas mūsų krašto jaunųjų piliečių. Ar be vaikų tėvų žinojo kas nors apie jos biaurią veiklą?

— Nežinojo, — įtikinėja P. Butkus tos mokyklos direktorius, kurioje vaikai mokosi.

— Neturėjome supratimo, — pritaria jam mokyklos partinės organizacijos sekretorius F. Borcov, stengdamasis nuo savęs nuimti atsakomybę už įvyki.

Bet ar panašus nežinojimas pateisina mokyklos vadovus? Kas, jei ne jie, pedagogų kolektyvas, turėjo laiku pastebėti, kad jų mokinių dalis pateko į tamsybių pinkles. Mokytojai, komsomolas turėjo susekti nusikaltėlę, veikiančią kunigo Jasenevičiaus nurodymu, išaiškinti vaikiūkščiams ir mergiūkštėms visą jos veiklos niekšybę, kartu sugėdinant jų tėvus.

Nežinojo nė plačioji Šilutės visuomenė apie "dievišką" amatą, kuriuo Vaičiulytė vertėsi. Dar ir dabar, iškėlus jai baudžiamąją bylą, daugumai mieste nežinoma apie tos sielų gaudytojos nusikaltimą. Tardomieji organai paslaptimi apsupo V. bylą.

Tuo tarpu reikėtų elgtis atvirkščiai. Byla žmogaus, besipelnančio ne tik bulvių ir ridikėlių spekuliacija, bet ir pasitikėjimu vaikų širdimis, kaikurių tėvų tamsumu, turi būti plačiai iškelta viešumon. Nupasakotas atsitikimas tebūna pamokymas perdaug minkštasirdžiams ir nerūpestingiems priaugančios kartos auklėtojams, o taip pat partijos ir sovietiniams organams Šilutės rajone.

M. Lipeika.

Amerikos Lietuvių Bendruomenė posėdžiauja

Suprantama, kad neposėdžiauja visa Bendruomenė, o tik vyriausias organas — Taryba. Tai įvyko Čikagoje rugsėjo 24-25 d.d.

Šie posėdžiai buvo svarbūs, nes buvo keičiami ir Bendruomenės įstatai. Nors daug kas nepatenkintas, kad pas mus nuolat ir nuolat organizuojamasi, bet ir be to apseiti negalima. Augant betkokiai organizacijai, reikia prisitaikinti vis prie naujų sąlygų, ir todėl yra visai natūralu, kad ir formalinę pusę reikia sutvarkyti.

Pirmas labai svarbus pakeitimas yra padarytas, tai "narių" atžvilgiu: priimtas toks paragrafas — "JAV Lietuvių Bendruomenė yra visi JAV lietutviai. Į JAV LB organus gali rinkti ir būti renkami visi JAV lietuviai, ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus ir įsiregistravę jos apylinkėse". Seniau buvo taip, kad rinkti galėjo tik tie, kurie buvo susimokėję solidarumo mokestį. Taigi buvo panašu į kiekvienos eilinės organizacijos pobūdį.

Šiuo pakeitimu Lietuvių Bendruomenė atsistoja savo vieton, t.y. ji skaito, kad visi lietuviai yra jos nariai. Tas ir atitinka Lietuvių Chartai ir visai Lietuvių Bendruomenės dvasiai. Tai ir yra didžiulis žingsnis pirmyn organizuojant visus lietuvius.

Antras iš eilės labai svarbus pakeitimas tai rinkimų tvarka į Tarybą. Ligi šiol buvo renkama visu Amerikos plotu. Tas turėjo ir savo gerų pusių, bet tas turėjo ir savų minusų. Praeidavo garsūs vardai su žinomais titulais, bet kurie pačiai Bendruomenei ir buvo pripuolami darbininkai. Galėjo to ir nebūti. Dabar visas kraštas paskirstytas į penkias apygardas. Kiekviena apygarda renka ir siunčia savo atstovus į Tarybą. Yra daugiau galimybių, kad ši kartą pateks daugiau vietos Liet. B-nės faktinų darbininkų, kurie yra gerai žinomi aplinkėms ir apygardoms. Taryba kitaip sakant daugiau atvaizduos pačią Lietuvių Bendruomenę. Dirbantieji vietose gal ir Tarybai bus naudingi. Jie turės daugiau patyrimo iš savo darbo.

Tuo nenoriu padaryti kokių nors užmetimų dabartinei Tarybai. Ir dabartinės Tarybos nariai dėjo daug sielos, bet didelis palyginamai skaičius Tarybos narių net ir neatvažiuodavo į Tarybos posėdžius. Reiškia, mažai domėjosi.

Trečias naujas dalykas praėjo, tai organizacijų atstovų dalyvavimas apygardos suvažiavimuose. Ligi šiol organizacijos dalyvavo tik aplinkėse. Dabar jau jų teisės praplečiamos. Irgi sveikintinas dalykas: organizacijos turėdamos daugiau teisių, daugiau interesuosis Liet. Bendruomenės darbais.

Gaila, kad organizacijų reikalas nebuvo ši kartą išbaigtas ligi pat viršaus. Buvo siūlymų, kad lietuviškos organizacijos pritariančios Lietuvių Chartai ir bendrai Lietuvių Bendruomenės tikslams, ir veikiančios Amerikos plote galėtų dalyvauti ir Taryboje pasiųsdamos savo atstovus su pilnomis teisėmis. Taigi būtų buvęs pilnas išbaigimas ir būtų galima daugiau susiprasti su didžiulėmis Amerikos organizacijomis ir pradėti visai konkretų bendradarbiavimą susirišus net organizaciniais ryšiais. Prie šio klausimo, norint su organizacijomis dirbti ir jas pritraukti, kitai Tarybai gal ir vertėtų grįžti ir persvarstyti. Bet tai jau kitos sudėties Tarybos reikalas. Nes ši Taryba turėjo jau paskutinį savo posėdį. Kitais metais Amerikoje bus renkama nauja Taryba, o kartu su ja ir visi centriniai organai.

Be statuto svarstymo buvo daug pranešimų, buvo nemaža kalbų, nemaža ir pasiūlymų. Priimtas ir Amerikoje Geležinio Fondo statutas. Kanadoje toks statutas priimtas trys metai atgal, tik nieko negirdėti apie jo veikimą. Duok Dieve, kad Amerikai pasisektų geriau ir ji savo milijoną dolerių surinktų pirmoji. Tai būtų didelė parama visiems tolimesniems darbams. Mūsų visų darbus trukdo lėšų stoka. Daug turime organizacijų, bet jos visos ubagai. Ir tik delto daug gražių sumanymų dingsta.

Būta kiek ir susikirtimų ir susipykimų. Rezultate atsistatydino iš informacijos vedėjo pareigų G. Galva. Buvo atsistatydinęs ir Kultūros Fondo pirmininkas Švedas. Bet šis po graudingų kalbų ir paraginimų atsistatydinimą atsiėmė. Ir labai gerai padarė. Nes Kultūros Fondas dirba daug gražių darbų. Pvz. leidžia "Gimtosios Kalbos" žurnalą, dabar išleido "Aleksandryną" ir visa eilė kitų darbų, užsimotų ir dirbamų. O kadencija visų organų baigiasi už metų. Rasti naujų darbininkų ypač atsakingiems postams nebūtų taip lengva ir darbai kentėtų.

Bendrai, sesija buvo darbinga, gyva, gerų norų ir pasiryžimų. Nors kalbos kaikur buvo ir kietokos, bet darbe sunku ir to išvengti. Viršijo viską gera valia, noras kad Bendruomenė augtų, kad jos reikalai stovėtų atitinkamoj augštumoj.

Šiandien Amerikoj Bendruomenė jau leidusi šaknis giliai. Jeigu ji vis dar neranda šimtaprocentinio pritarimo, jeigu jai vis dar daromi užmetimai ir priekaištai, jeigu pasitaiko iš jos dar ir pasityčiojimų, jeigu jos žymesni darbininkai ir pakoliojami, tai tas viskas nėra užtarnautai daroma. Galima nesutikti su asmeniu, gali nepatikti jo nosis, gali jis ir klaidų padaryti (kas jų nedaro?), bet negalima nepripažinti Bendruomenei nuopelnų, nes reiktų paneigti visą eilę padarytų darbų.

Negalima nepripažinti ir visiems organams pasišventimo, pasiaukojimo ir kruopštaus darbo. Pradedant nuo apylinkių valdybų, apygardų valdybų, įvairių komitetų ir komisijų ir baigiant Centro Valdyba su jos pirmininku St. Barzduku, kuris tikrai gali būti darbštumo pavyzdžiu, visiems reikia smarkiai dėkoti už atliktus darbus. Šie visi organai ir juose dirbantieji asmenys jau dabar užsitarnauja didelės padėkos ir visos Amerikos lietuviškos visuomenės. Liet. Bendruomenė auga ir augs. Darbai plėsis. Ir ateis laikas, kad ji bus pripažinta ir draugų ir priešų, kurie su laiku ir visai išnyks.

Kor.

PRAEITO KARO PRISIMINIMAI

VOKIEČIŲ AVIACIJOS KOVOS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Vertė P. BRAŽAS

Per apžvalgą, kuri buvo padaryta netrukus po bombardavimo, paaiškėjo, kad mes palyginus pralindome su puse bėdos. Nr. 8 ir 9 eskadrilės visai nenukentėjo. Jų visi pastatai ir lėktuvai išliko sveiki. Taip pat ir pilis, kurioje gyvenome nebuvo paliesta. Buvo padarytos kelios duobės ant takų, kas palyginus buvo mažmožis. Tačiau aerodromo šiaurėje visi namai buvo sulyginti su žeme per dvi mylias. Iš septynių eskadrilės pastatų nieko neliko. Lėktuvai, parašiutų bei atsarginių dalių sandėliai ir benzino tankai buvo sunaikinti. Didžiausias nuostolis buvo sunaikinimas remonto dirbtuvių, kuriose tuo metu buvo taisoma apie trisdešimt lėktuvų. Tame rajone esanti gili slėptuvė išliko ir joje išliko gyvi apie šimtas asmenų, bet dvylika buvo užmušti duobėse ir apie dvidešimt penki sužeisti.

Nežinia ar tai buvo tik sutapimas, ar priešas žinojo, kad mes buvome gavę papildymus. Labai galimas daiktas, kad žinojo ir tik likimo ir laimės dėka bombos nukrito 2000 jardų per toli į šiaurę.

Visi pakilę lėktuvai laimingai sugrįžo, išskyrus sudužusį slėnyje. Nr. 7, t.y. mano eskadrilė, nors prarado viską iš materialinės pusės, tačiau visi lakūnai išliko gyvi. Chartres grupė negalėjo atvykti mums į pagalbą, nes sutrukdė lietus.

Taip dienos slinko tolyn. Kasdien darėme po du, kartais ir po daugiau skridimų. Senesnieji lakūnai, buvę ilgesnį laiką invazijos fronte, sugebėjo vis kaip nors praslysti. Sunkiau buvo su naujaisiais. Be patyrimo, mažai apmokyti, labai retas iš jų datesdavo iki dešimto skridimo. Buvo lakūnų, kurie duodavosi numušami beveik visai nesiimdami jokių apsigynimo veiksmų. Kartais nei šūvio neišsaudavo. Lyg užhipnotizuoti skrisdavo tiesiai į priešo kulipkų pėdsakus. Mes senesnieji darėme viską, kad juos kaip nors išjudintume, apmokytume. Po kelių pamokų atrodydavo, kad jau skrisdavo gerai, bet susitikę su priešu vėl sustingdavo, matomai pamatę gausų priešą išsigąsdavo. Daug prie to prisidėdavo ir nepakankamas psichologinis paruošimas mokyklose. Statistika rodė, kad lėktuvo gyvenimo ilgio invazijos fronte vidurkis buvo penkios valandos ore. Lakūno gyvenimas keturios savaitės iš viso.

•••

1944 m. rugpiūčio 3 d.

Virš Normandijos buvo skaidrus mėlynas dangus. Tokia diena mažai derinosi su kruvinomis imtynėmis fronto linijose. Ankstyvo ryto metu britai puolė Caen pozicijas. Jiems pavyko pralaužti fronto linijas, bet SS tankų divizija "Hitler Jugend" su labai dideliais nuostoliais prasilaužimą sustabdė. "Žaliosios širdys" skriido jau tretį kartą šią dieną. Taikinys buvo priešo žemės pajėgos, kurios bandė prasilaužti į rytus. Vykdėme žemo skridimo puolimus, pirmą kartą naudodami raketas. Po dvi iš jų buvo prikabintos vamzdžiuose po kiekvienu sparnu. Su jomis mes galėjome išsprogdinti tankus, ištaškyti artilerijos pozicijas ir išsklaidyti pėstininkus.

Priešo gynyba buvo didelė, bet trūko judraus, gerai ginkluoto Spitfire ir Tempest, kuris buvo penkiasdešimt mylių į val. greitesnis. Mums pagelbėjo V-1. Anglai beveik visus savo naikintuvus buvo išrikiavę pietų Anglijoje prieš vokiečių belakūnius bombonešius.

Buvo palyginus lengviau atsiginti nuo amerikonų, žinoma, jei jie nebuvo keleriopai gausesni skaičiumi. Jie neturėjo tokio angliško, buldogiško užsispyrimo. Mustangai ir Lightnings neatsilaikydavo prieš Fockes, ypač jei Focke buvo vairuojamas patyrusio lakūno. Labiausiai mes bijojome Thunderbolts. Jie turėjo labai gerą augšto skridimo varyklį su pagalbiniais įpurkštuvais gauti kelioms minutėms daug didesnį greitį negu normalus. Sunku buvo ir smingant pabėgti nuo jo, nes sunkus svoris ir stiprus variklis davė jam daug pirmenybių prieš mūsų mašinas. (Galland buvo truputį kitokios nuomonės apie Thunderbolt. Jis skaitė Mustang daug geresniu lėktuvu. Tokios nuomonės buvo ir patys amerikonai. Thunderbolt buvo daugiau skirtas kaip tikintuvas - bombonešis prieš priešo žemės pajėgas. P. Br.).

Tuo laiku, kai "Žaliosios širdys" pasuko puolimui, ore pešėsi keli ME-109 ir dvi eskadrilės Fockes su Mustangais. Mūsų taikinys buvo didelis priešo tankų telkinys. Skyrius po skyriaus smigo ant jų. Raketų sprogimai, kulkosvaidžių, patrankėlių šūviai, liepsnų liežuviai susimaišę su juodais dūmų gumulais. Dabar ir aš buvau virš taikinio. Sekamas kaimyno iš dešinės pasiverčiau į kairę. Tankai bandydami išvengti pataikymų sukiojosi aplink. Paėmiau vieną iš juodų pabaisų ant taikiklio. Paspaudžiau rankeną. Lėktuvas lengvai sudrebėjo, tuo parodydamas, kad raketos išsovė. Palikdamos dūmų uodegą paskui save jos šnypšte žemyn. Buum! Tiesus pataikymas. Persekiojami priešlėktuvinės, nuskutome toliau, kol vėl atsiradome pakankamam augštyje. Pasisukome pasivertę ir vėl iš naujo iš priešingos pusės. Šiuo kartu kulkosvaidžiai žarstė viską anglų apkasuose. Ten į dešinę įtvirtinta patranka, o už jos trys standartiniai apsaugos skydai. Pirmyn! Artileristai leidosi į padus. Apkratyti kulipkomis jie išsitiesė ant žemės, o ju plokšti šalmai nusirito į šalis. Tai buvo kvaila, vyručiai, būtų jums buvę daug saugiau, jei būtumėt pasilikę už savo skydų. Bet aišku, jūs negalėjot žinoti, kad "Jerry" po savo dėžės pilvu nebeturėjo nei bombų nei raketų. Buvo pastebimi, užpuolami ir sunaikinami vis nauji ir nauji taikiniai. Per puolančių Fockes ratą nusivertė degantis Mustangas. Netoli jo ant pilvo nusileido ME-109. Nėra laimės, jaunuoli. Galėjai visus dantis išsilaužti. Reikėjo leisti į kitą pusę, būtum papuolęs už savų linijų.

Rodyklė ant priekinės lentos rodė, kad šaudmenys pasibaigė. Skutame pietryčių kryptimi. Priešlėktuvinė dar vis stengiasi orisivyti, bet per vėlai. "Paukščiai" šokinėjo per medžius ir miestelius. Buvau tik su savo dalinių, kiti dar nebuvo baigę darbo. Skutome virš medžių viršūnių apie 350 mylių į val. Sypsojausi žiūrėdamas kokią paniką mes savo pasirodymu sukeldavome. Kareiviai, kaimiečiai ir net gyvuliai bėgo slėptis. Arkliai pasileisdavo šuoliais, mašinos sustodavo ir keleiviai nerdavo į griovius, nes nei vienas negalėjo taip greitai atskirti ar tai buvo vokiečių ar aliantų lėktuvai.

Staigiai iš dešinės pusės mes buvome apšaudyti. Mano kaimynas krito į mišką. Mūsų pačių priešlėktuvinei pavyko šią dieną pasiekti tai, ko anglai siekė. Pakilom augštyn ir išsovėm raudoną raketą. Saudymas nustojo. Pabūklininkai pažino savus. Apsukom ratą. Nesimatė jokių dūmų. Pagaliau radom miško ruožą kur Focke nusileido. Per kokį šimtą jardų medžių viršūnės buvo apkapotos. Jos sulėtino lėktuvą ir neleido jam sudužti į šipulius. Lakūnas gulėjo ant žemės šalia mašinos. Atrodė, kad jis neužsimušė. Aplink ji stovėjo kareiviai.

Sekančią dieną pasikišęs parašiutą po pažastim viršila lakūnas Knell atšlubavo į Villa. Jis nebuvo rimčiau sužeistas, bet iš jo akių dar matėsi pergyventas sukrėtimas.

•••

Tokie žemo skridimo uždaviniai mums buvo pradėti duoti kiekvieną dieną. Juos vykdyti buvo pats blogiausias dalykas. Visi jų nekentė. Todėl visai nenuostabu, kad grupės vadas beveik apsidžiaugė, kai vieną vakarą buvo pranešta, kad į vakarus nuo Paryžiaus siaučia Maurauders. Šių taip labai stipriai apginkluotų dvimotorinių bombonešių "Žaliosios širdys" dar nebuvo nušovę nei vieno. Todėl grupės vadas išrinko dvyliką taip vadinamų ekspertų — visus geriausius savo lakūnus. Jis pats ir vadovavo. Aš skridau iš jo dešinio sparno. "Primadonna" iš Eifelio bokšto davė mums paskutinius nurodymus ir už penkių minučių Maurauders buvo pastebėti 9000 pėdų augštyje beskrendą pietų-vakarų kryptimi. Gerokam nuotoly mes pakilom iki reikiamo augščio — 3000 pėdų augščiau jų. Tada smigome iš kairės pusės.

800 . . . 500 . . . 2000 jardų. Dabar!

Puikiai nutaikyta greita gynybos ugnis pasitiko dvyliką Fockes. Tokios mes nesitikėjome. Buvo apie trisdešimt Maurauders ir jie sugebėjo sutelkti tokią ugnį, kad atrodė lyg skrendama pro laivų telkinius Orne žiotyse.

(bus daugiau)

Aristokratai imigrantai Kanadoje

Pastarasis karas bei pokario laikotarpis iš savųjų tėvynių išbloškė ne vieną ir aristokratą. Nemažai jų atvyko ir į Kanadą. Grafas Tiškevičius, gana skurdžiai gyvenąs Montrealy, be abejonės, nėra vienas tituluotas Lietuvos pilietis šiame krašte.

Keletą tokių aristokratų suminėjo savo korespondencijoje iš Toronto ir "Frankfurter Runschau" korespondentas Jelinek.

Grafas Karolis Teleky, kurio dėdė pastarojo karo metu buvo Vengrijos premjeras, kuris turėjęs 28.000 margų žemės, iš pradžios dirbęs viename antros eilės viešbuty durininku, o dabar netoli Colborne turįs vištų ūkį ir pats išvežiojąs parduoti kiaušinius. Šitam savo užsiėmime jis turėjęs vieną įdomų nuotykį. Pardavinėdamas kiaušinius jis vienos šeimininkės dėmesį atkreipęs savo puikia literatūrine prancūzų kalba. Ji tada pakvietusi jį į vieną priėmimą savo namuose. Atvykęs grafas Teleky salione pastebėjęs uždarytą fortepijoną ir paprašęs leidimo paskambinti. Savo skambinimu jis taip sužavėjęs šeimininkę, kad ta atsisveikinant jam pasiūliusi priimti fortepijoną kaip dovaną.

— Tamstai jis labiau reikalingas kaip mums, — kalbėjusi šeimininkė.

Grafas Teleky dovaną priėmęs dėkodamas.

Niagaros pusiasaly prie Beamsville sodų ūkį turįs grafas J. Colloredo Mansfeld, kadaise Čekoslovakijoje turėjęs 140.000 margų. Jo kaimynai esą kunigaikštis Hohenlohe, grafas Fr. Trautmansdorf, Weinsberg ir baronas Nadherny.

Iš vengrų magnatų kilęs Albin Benz dabar esąs vieno Toronto klubo kelneris, grafas Karol Zichy taip pat Toronte verčiasi nekilnojamo turto pardavimų - pirkimų tarpininkavimu, o jo žmona dirbanti banke. Neretai spaudoje pasirodo žinučių ir apie paskutiniojo caro seserį Kulikovskienę, gyvenančią savo ūky netoli Toronto.

Kanadiečiai mėgsta domėtis aristokratų gyvenimu, tačiau savos aristokratitjos neturi. Jau 1919 m. Kanados parlamentas priėmė nutarimą prašyti karalių bajoriškųjų titulų Kanadoje neduoti niekam. Nuo to laiko nobilitacijos Kanadoje nebepraktikuojamos. Buvo tik keletas išimčių prieš porą dešimtmečių valdant konservatoriams. Tada tarp kitų buvo nobilituoti insulino išradėjas Fr. Banting ir rašytojas Charles G. D. Roberts.

—

Varšuva. — Karo metu sugriauta karališkoji pilis jau atstatoma.

Havana. — 300 kūbiečių, praėję Prahoje tankų tarnybos apmokymą, grįžo į Kubą.

VENUS
GĖLĖS VISOKIOMS PROGOMS — vestuvėms, gimtadieniams, laidotuvėms ir t.t.
Pristatome į namus. Kalbame lietuviškai.
Tel. LE. 4-4645, po 6 v. v. tel. LE. 3-4037
231 RONCESVALLES AVE.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. ik: $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
VISŲ RŪŠIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.
507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

Vienintelis lietuviškas RESTORANAS
Toronte - "EUROPA"
756 QUEEN ST. WEST — prie Gorevale - Claremont Sts. TEL. EM. 6-0091
LIETUVIŠKI IR KITI EUROPIETIŠKI VALGIAI, gaminami prityrusių virėjų iš šviežių produktų. Prašome užeiti ir įsitikinti.
Atidaryta kiekvieną dieną nuo 6 val. ryto iki 8.30 val. vakaro
Šav. J. ir F. JONYNAI

Įvairūs siuntiniai
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.
Vaistai iš Europos valstybių atpiginti nuo 10% iki 40%.
Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdinto vaistų katalogo Nr. 2.
Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMĄS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.
Iš Kanados:
Siunčiame paprastu ir ORO PAŠTU Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.
Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Gyvenę ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
SAVININKAI S. ir A. KALOZA

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

Rugsėjo pradžioje užsimezgęs lietuviškos veiklos naujojo sezono užgimimas tęsiasi toliau ir atneša naujų įvykių. Tas rodo, kad Pasaulio lietuvių sostinės gyventojai gerokai juda, nors vargu ar tas judėjimas yra pakankamas, turint čia tokį didelį tautiečių būrį.

Pirmasis sezono koncertas (neskaitant ateitininkų kongreso progą surengtojo) įvyko rugsėjo 18 d. Tėvų Jėzuitų vedamame Jaunimo Centre, kur dabar bazuojasi bemaž visas lietuviškasis veikimas arba bent didesnė jo dalis. Čia **dainų rečitalį** davė dar jauna ir nedaug pasirodžiusi solistė Roma Mastienė. Galima sakyti, kad jos pirmas platesnio masto viešas pasirodymas neblogai pavyko ir reikia tikėtis, jog ji nenuleis rankų tobulėjimo srityje.

Dar didesnio masto koncertas įvyko spalio 2 d. Marijos Augšt. Mokyklos salėje. Šiuo koncertu buvo atžymėtas Čikagos Lietuvių Vyrų Choro "Vyčio" dešimtmetis. Koncerto programa buvo gana sudėtinga: vyrų, moterų ir mišrūs chorai, solistai ir simfoninis orkestras. Kaip žinome, šis choras yra plačiau išsiskyręs iš panašių kitų mūsų dainos veinetų savo pastatytomis operomis, kurios susilaukė nemažos kontraversijos mūsų spaudoje. Tačiau, nežiūrint kaikurių neigiamybių, šio choro nuveiktą darbą reikia gerai vertinti ir palinkėti, jog jis gyvuotų dar ne vieną dešimtmetį. Ištvermės vyrams ir neseniai prie jų prisijungusioms moterims dainininkėms!

Ne tik koncertais, bet ir kitokiais įvykiais čikagiečiai yra maitinami. Štai, rugsėjo 25 d. tuose pačiuose Jaunimo Namuose (arba Centre) Lietuvių Istorijos Draugija (ji leidžia stambų žurnalą "Tautos Praeitis") surengė **Žalgirio mūšio minėjimo akademiją.** Čia buvo perskaityta prof. Z. Ivinskio paskaita, kurioje aiškinta Žalgirio mūšio prasmė ir reikšmė. Paskaitą perskaitė akt. A. Dikinis, o jos klausėsi kėli šimtai žmonių. Taip pat minėjimas buvo paįvairintas ir menine dalimi, kurioje pasirodė jauna dainininkė — E. Blandytė, jaunas muzikas — F. Strolia (davęs smuiko koncertą) ir dar jaunesni deklamuotojai — D. Šukelytė ir R. Vasiukevičius.

Šalia kitų įvykių paminėtinos ir **demonstracijos prieš Niujorke viešintį Chruščiovą,** kurios buvo surengtos rugsėjo 24 d. Čikagos vidurmiestyje. Šios demonstracijos, reikia su liūdesiu pastebėti, skaičiumi buvo pačios negausiausios iš visų buvusiųjų. Lietuvių grupė čia pasirodė su plakatais, vaizduojančiais sovietų nukankintus lietuvius su atitinkamais užrašais. Tai buvo padidintos žudynių nuotraukos, gana žiauraus pobūdžio, tačiau kažin ar eiliniam amerikiečiui suprantamos ir daug ką pasakančios. Vienas lietuvis — kontraktorius M. Šimkus savo auto mašiną buvo aptaisęs prasminga dekoracija, kurioje Chruščiovas buvo vaizduojamas šuniu, o mažas karys - Castro žiūrėjo jam į uodegą. Demonstracijų metu buvo dalinami lapeliai, užvardinti "Wake Up, America!", pasirašyti Americana Friends of Antibolshevist Block of Nations, Inc. Po demonstracijų nueita prie Lincolno paminklo Grant parke, kur padėtas vainikas prie didžiojo laisvės kovotojo Lincolno paminklo.

Šios demonstracijos parodė, kad panaši veikla lietuviams, o taip pat ir kitiems pavergtiesiems jau mažai berūpi, nes žmonės, matyt, yra užsiėmę "augštesniais" tikslais. Čikagoje jau yra belikęs tik vienas žmogus tai Leonas Prapuolenis, kuris deda visą energiją tokių demonstracijų surengimui. Ką veikia kitos organizacijos, ypatingai jaunimo, į kurias tuo reikalu yra kreipiamasi, negalima suprasti!

Čikagiečiai jau kuris laikas pasižymi **kultūrinių ryšių su tėvyne** temos diskutavimu. Tą žygį pradėjo keli pavieniai asmenys, o vėliau diskusijas viešumon perkėlė Liet. Žurnalistų Sąjungos Čikagos skyrius. Jis anksčiau buvo surengęs šia tema paskaitą, kurios pranešėjas pasisakė už tokių ryšių palaikymą. Toks rengėjų žygis, kaip jau žinome, susilaukė keiksmų iš mūsų kaikurios spaudos ir privačių asmenų.

Rugsėjo 23 d. LŽS Čikagos skyrius surengė tų diskusijų tęsinį, kur pranešėju pakvietė Liet. Bendruomenės Čikagos apygardos pirmininką Joną Jasaitį, jau anksčiau spaudoje pasisakiusį prieš betkokių ryšių galimumą ir jų naudingumą.

Šį kartą, nors nebuvo susilaukta boikoto iš kaikurių laikraščių, kaip atsitiko anksčiau, klausytojų skaičiumi diskusijos buvo irgi menkos. Atsilankė tik 15 žmonių (pirmą kartą buvo 14) ir jie savo įsitikinimais pasidalino maždaug per pusę. Pranešėjo mintys, kurių bendras pobūdis, jau buvo anksčiau paskelbtas spaudoje ir todėl bemaž nieko naujo nedavusios, atstovauja oficialiąją mūsų veiksnių linją prieš kurią kaip tik keli drąsuoliai buvo išėję kovoti.

Reikia pažymėti, kad dalis susirinkusiųjų rengėjus prašė tęsti toliau diskusijas šiuo klausimu ir dar suruošti vieną paskaitą panašia tema. Įdomu, kad ir šį kartą diskusijose nepasirodė mūsų politikai, bei aštraus nusistatymo žmonės, kurie apie betkokį bendradarbiavimą su tėvyne arba bendrai lietuviškąją kultūrą nenori girdėti.

Kalbant apie LŽS Čikagos skyriaus paskaitas, norisi padaryti mažą reklamą ir parašyti apie skyriaus rengiamą **Spaudos balių,** kuris įvyks spalio 15 d. Balio Pakšto salėje. Tai jau bus antrasis panašus balius Čikagoje, norint tęsti nepriklausomoje Lietuvoje pradėtą Spaudos balių tradiciją. Šiame baliuje numatyta programa, kurią išpildys patys žurnalistai - rašytojai ir kitos pajėgos. Tad visi, kas tik gali į Spados balių Čikagoje! Atvykti galima ir iš Kanados . . .

Beje, rugsėjo 24-25 d.d. Čikagoje **posėdžiavo JAV Lietuvių Bendruomenės Taryba,** kurios posėdžiai praėjo nelabai malonioje atmosferoje. To pasėkoje iš pareigų pasitraukė Informacijos Žinybos tvarkytojas G. Galva ir Kulturos Fondo pirm. J. Švedas. Pastarasis po ilgų prašymų sutiko į savo pareigas grįžti. Bet prie to gal smulkiau grįšime vėliau.

KAS PERSIORIENTAVO?

(LIETUVIŲ IR LENKŲ BIČIULYSTĖ)

Prieš II Pasaulinį karą, dar "rzeczpospolitos" laikais, viename Vilniaus krašto kaime teko pripuolamai susitikti ir susipažinti su vienu iš Lietuvos pabėgėlių, kuris prisistatė esąs hrabia Tiškevič. Artimiau išsikalbėjus tikrai patyriau, kad tai Lietuvos dvarponis, atsibastęs į Vilniaus kraštą po žemės reformos. Už tai jis nepasyksteįo anai pusei karčių žodžių. Žinoma, tą iš panašių asmenų girdėti mums buvo ne naujiena ir nieko ypatingesnio, bet nepaprasta buvo naujiena išgirsti ir net šiandien neužmiršti jo pasakymo, kad "aš esu lietuvis, bet ne toks, kokie jūs esate. Aš esu lietuvis tikro kraujo". Tais laikais, žinoma, leistis į gilesnius ginčus su juo negalėjau, turėjau tik pasitenkinti mintimi, kad ir arkivyskupo Jalbrzykowskio motina skaitė save lietuve ir maršalas J. Pilsudskis mėgdavo pasigirti irgi esąs lietuvis.

Šie "tikrojo kraujo" lietuvio žodžiai prisiminė man perskaičius "Eltos" pranešimą, kad Londone įsisteigė "Lietuvių Lenkų Adomo Mickevičiaus vardo Draugija Didžiojoje Britanijoje". Palyginęs šį įvykį su anuoju pasakymu, priėmiau išvados, kad čia yra kaž kas bendro, tik didesniame maštabe. Tikslas, kaip ir visuomet, pasirinktas nekaltas ir gražus: užmegzti santykius tarp lietuvių ir lenkų egzilų D. Britanijoje ir abi puses supažindinti su savais kultūriniais ir meniniais laimėjimais mezgant tarpusavius santykius, kitaip sakant, sudaryti brolišką bičiulystę. Steigėjais iš lietuvių pusės pasiskelbė: A. Akelaitis, K. Barėnas, R. Baublys, P. Duoba, S. Nenortas, F. Neveravičius, T. Vidugiris ir J. Vilčinskas. Atrodo, visi ne iš eilinių, bet iš didesniųjų visuomenininkų ir jie turėjo teisę, be pastabos, pritarti lenkų pasisakymui už Lenkijos ir Lietuvos visišką laisvę. Juk visiems yra žinoma, kad lenkai žino tik "Litwa kowienska" (Kauno Lietuvą) ir kovoja tik už laisvąją "w ramach Rzeczypospolitej" (Lenkijos rėmuose) Lietuvą, o kitokios Lietuvos jie nepripažįsta ir nenori apie tai nei žinoti. Tai dabar tenka tuos didžiuosius visuomenininkus paklausti, už kokią Lietuvą Tamstos esate pasisakę?

Tą proga tinka dar pridėti vieno lietuvio išeivijoje pasisakymą apie nekuriuos mūsų buvusius didesnius visuomenininkus. Kartą, norėdamas ką nors smulkesnio sužinoti iš gyvenimo mūsų buv. valdovų, gavau visai netikėtą paklausimą: "Ar galėjo mažesnieji siųsti savo vaikus į karaliaus Zigmanto Augusto lenkų valstybinę gimnaziją Vilniuje? O dabar iškilo, kad tokių būta net direktorių postuose". Žinoma, gavęs tokį keistą ir neįtikėtiną lietuviams atsakymą, daugiau jo panašiais klausimais nevarginau, o dėl londoniškių nusprendžiau palaukti ką ateitis parodys.

Ilgai laukti nereikėjo. Štai toji pati "Elta" su savo išvedžiojimais giriasi, kad "lenkai persiorientavo" ir tai atsiekta A. Mickevičiaus D-jos bičiulystės dėka. Pagrindu imama tuo laiku lenkų žurnale "Kultura" tilpęs St. Sopickio straipsnis. Dėl tikrumo ir įdomumo suradau tą "Kulturos" numerį ir nuodugniai skaitau straipsnio originalą. Tiesa, daug panegirikos lietuviams yra išlieta, daugiau negu kur nors yra buvę, bet prieįus Vilniaus reikalu dainuojamą toji pati dainelė ir jokio persiorientavimo. Tiesiog sakoma: "Polskie Wilno" arba "A jesli Polska znow odzyska Wilenszczyznę, což będzie moglo przeszkodzic wyzwoleniu Litwy!". — Jei Lenkija atgautų (atgauti galima tik savo nuosavybę. j.d.) Vilniaus kraštą ar tai gali pakenkti išlaisvinimui Lietuvos?). Tai kur čia persiorientavimas, pilniau galima pasakyti, kad Londono lietuviai, siekdami artimesnės bičiulystės, eina prie persiorientavimo, draugystės labui, o gal net ir unijai, atsižada ir savo sostinės Vilniaus, tuo pačiu pasauliui patvirtina jų leidžiamą propagandą, kad Vilnius priklauso lenkams.

Tą dar aišiau patvirtina tik neseniai pasirodęs lietuvių spaudoje (E.) pranešimas ir lenkų spaudos pasigyrimas, kad Londono lietuviai su lenkais bendrai minėjo Žalgirio mūšio 550 metų sukaktį. To atsiekta tik lietuvių - lenkų A. Mickevičiaus D-jos narių solidariu bendradarbiavimu. Minėjime iš lenkų pusės dalyvavo A. Pilsudska, gen. Komarowski, gen. Kopanski ir kiti. (Dėl aiškumo čia nukrypsiu: kas yra Pilsudska išrodo nereikia aiškinti, tačiau pažiūrėkim, koks yra lietuviams draugas generol Komorowski. Tai buv. lenkų pogrindžio armijos vadas, 1944 m. kovo 23 d. išleidęs įsakymą: "... vardan lenkų reikalų privalu aktyviai dalyvauti krašto išlaisvinime, smogiant į vokiečių užnugarį pajėgas. Pabrėžiu, kad šie smūgiai turi būti pradėti nuo mūsų rytinių sienų, nes tuomi geriausia uždemonstruosime Kresų (taip vadina lenkai Vilniaus kraštą) priklausomybę Rzeszpospolitai". (Vertimas J.Ciceno). Minėjime iš lietuvių dalyvavo M. Bajorinas, Pranckūnienė ir d. kitų. Lietuvės buvo pasipuošusios tautiniais rūbais, scena papuošta lietuvišku "Vyčiu" ir lenkišku "Ereliu". Programa atlikta pusiau. Pabaigai sugiedota "Lietuva tėvyne mūsų" ir "Jeszcze Polska nie zginęla". Vienu žodžiu, nepaprastai bičiuliškai ir, kaip nekurie pasako, "broliškai", naujoji lietuvių-lenkų unija, beliko tik pagal senuosius laikus, įamžinimui, paieškoti bendro herbo.

Kam tas atnešė ir atneš naudą jau parodė praeitis ir dar parodys ateitis, prie kurios jau nuo seniai ruošiasi. Pažiūrėkim tik jų paruoštus žemėlapius bei mokyklų vadovėlius, kuriais jie maitina savąjį jaunimą. Jie netik spaudą, TV ir radiją, bet ir visas kitas progas panaudoja savo tikslams atsiekti. Išnaudoja ir šią bičiulystę. Toli nesiekdamas, paimsiu čia vieną pavyzdį iš savo padangės torontiškio lenkų savaitraščio "Glos Polski" š.m. liepos 28 d. Nr. 30, kuris aprašė tas pačias minimas Londono lietuvių ir lenkų Žalgirio mūšio 550 metų bendras minėjimo iškilmes. Ši įvykį paduoda gan plačiai su pasigyrimu ir net pati antgalvį didelėmis raidėmis uždeda: "Litwini i Polacy na wspolnej rocznicy Grunwaldu w Londonie" (Lietuviai ir lenkai bendroje Gruenwaldo sukaktyje Londone), bet atsivertęs kitą lapą randu: "...stowarzyszenie Lotnikow Polskich Szkrzydło "Wilno" organizuje wspolnie obchod "swięta Zolnierza Polskiego" (Susivienijimas lenkų lakūnų "Vilnius" rengia bendrą lenkų karių Dieną). Tai tau ir vienybė, Vilnius tarnauja lenkų armijos sustiprinimui. Bet tiek to, žiūrėkim toliau. Pervertęs dar vieną lapą randu dar gražiau. O gi redakcija savo prierašu vanoja "Kultūros" žurnalo bendradarbį Miroszewski, kam jis drįso pasiūlyti lenkams atsisakyti nuo imperialistinių užmačių rytų kresuos. Sako: "p. Mieroszewski może rozdawac komu chce swoj "kufer emigracyjny" nawet z brudną bielizną, ale wara mu od "handlowania" ziemiami Rzeczypospolitej . . . obled, czy jeszcze cos więcej!" (p. Mieroševskis gali savo emigracinį kuferį net su nešvariais baltiniais dalyti kam nori, bet nevalia jam mainikauti Rzeczpospolitos žemėmis . . . sukvailiavimas tai ar dar kas daugiau?) Vadinasi, rimčiau galvojantį lenką "Glos Polski" redakcija priskiria bepročiams. Tačiau dar įdomiau, kad tame pačiame puslapyje kur aprašoma Londono lietuvių-lenkų bendra bičiulystė randu straipsnį pavadintą: "Prezes Rozmarek w Los Angelos w obronie Polski i innych Narodow ujarzmionych" (Pirmininkas Rozmarek gina Lenkiją ir kitas pavergtas tautas). Straipsnyje aprašoma, kaip Amerikos Lenkų Susivienijimo (Polonii Amerikanskiej) pirmininkas Rozmarek, pasinaudodamas atstovo teisėmis, iškelia demokratų konvencijoje savo pasiūlymus ir jie suvažiavimo pripažįstami vertingais ir yra užprotokoluojami. Kiek tie p. Rozmareko pasiūlymai pasitarnauja Lietuvos laisvinimui aiškiai pasako vienas iš priimtų pirmutinių punktų: "1. Šmiala dyplomatyczna ofenzywa amerykanska, żądająca przywrocenia niepodleglosci Polsce i innym narodom ujarzmionym. Wolna i silna Polska, z granicami wzdłuż Odry i Nysy na zachodzie oraz przedwojenną granicą na wschodzie, bylaby twierdzą przeciw jakiejkolwiek agresji Niemiec lub Rosji. (Drąsi diplomatinė ofenzyva reikalaujanti

(Nukelta į 9 psl.)

PAVARGOME

AL. GIMANTAS

Nežiūrint dar gana dažnų iškilmingų pasižadėjimų ir deklaracijų ir visos eilės skambių žodžių, deja, mūsų tarpe vis daugiau galima pastebėti nuovargio žymių. Tas nuovargis pasireiškia beveik visoje lietuviškoje veikloje. Vieni guodžiasi, kad toks jau visų laikų politinės emigracijos likimas ir, esą, čia nieko pakeisti negali, kiti gi, jau net ir nesirūpina pasvarstyti priežastis prie to privedusias. Tuo tarpu, vienam kitam atrodo, kad tik išlepimas, materialinių gerybių ir visokių patogumų perteklius ir bus ta pagrindine priežastimi, privedusia prie vis didesnės stagnacijos, abejingumo ir pareigingumo stokos. Visada ir visur randame sau priimtinų pasiteisinimų, kurie, mūsų pačių akyse, visados yra labai svarbūs, logiški ir nesugriaunami.

Jau net nebesutariame dėl piketavimų svarbos ir naudos. Oficialiai, tiesa, to neišgirsime, bet privačių pokalbių metu, jau vis dažnėja — "et, visvien kokia čia nauda iš tų piketų!?" Dar kiti jau visiškai pritaria kaikurių didžiųjų laikraščių vedamiesiems, kurie, pareiškę visą eilę simpatingų ir užuojautos sklidinų žodžių pabėgėlių atžvilgiu, visdėlto, kviečia nepernaudoti čia turimų laisvių, negriauti tvarkos ir savąjį protestą bandyti reikšti kokiais nors kitokiais būdais. Šios ir visos kitos priežastys ir bus privedusios, kad tokiame Niujorke (kaip skundėsi kaikurie mūsų laikraščiai) į komunistinės grietinėlės piketavimo darbą įsijungė tik gal koks šimtas lietuvių, vis tų pačių, kiekviena proga matomų, tų pačių nesikeičiančių veidų.

Daug kur JAV vykdomos metinės viešos BALFo naudai rinkliavos didmiesčių gatvėse, kiekvienais metais vis labiau nukenčia dėl rinkėjų stokos. Nebenorime išeiti su dėžute į gatves, gal gėdimės ubagauti, gal tingime . . . Gal ir ne tiek svarbios tos visos priežastys, bet svarbu yra tai, kad savo nedalyvavimą, toli gražu, ne visi tebandome išpirkti. O būtų labai gražu, lietuviška ir prasminga, kad tokie, BALFo rinkliavos proga, nusiųstų ar kitiems rinkėjams atiduotų bent kiek ryškesnę savąją auką. Tai jau būtų bent dalinis išsipirkimas nuo kiekvieno tautiečio neabejotinos pareigos.

Atrodo, kad patogumai ir liuksusas, dalinai mus žudo, mažindamas tautinį susipratimą ir lietuviškąjį budrumą. Bet, reikia pripažinti ir dar vieną galimybę, kuri taipgi pakerta pasitikėjimą lietuviškos veiklos nauda, tai tarptautinės palitikos raida. Nežiūrint kiekviena proga reiškiamų linkėjimų "jau kitais metais pasimatysim laisvoje Lietuvoje", nežiūrint prakalbų prie mirusiųjų duobių, pasitinkančių ir padrąsinančių, kad "greitu laiku perkelsime Tavo palaikus laisvon tėvynėn", vis daugėja asmenų, kurie jau pradeda nebetikėti tokiais šauniais pažadais. Ir tarptautinė padėtis tikrai tokių abejingųjų tik jau nepadrąsina.

Jei buvo tokių, kurie tikėjosi, kad Ike jau šį kartą tikrai pasinaudos auksine proga ir iš JT tribūnos kirs teisingą ir žiaurų sovietams kaltinimą dėl jų kolonializmo ir konkrečiai paminės visas jų pavergtas tautas ir valstybes, po tos kalbos, jau visai nebelaukė nei mažiausio pasikeitimo amerikinėje užsienio politikoje ir pamatė, kad pagrindinis amerikiečių tikslas yra taikus sugyvenimas su sovietija, visiškai nebandant jų nei kiršinti, nei piktinti. Žinoma, aiškiau kalbant, tai tegali reikšti (jei tokia prielaida atitiktų teisybei), kad Lietuvos ir kitų kraštų išlaisvinimas gali būti dar labai labai tolimas.

Dalis tautiečių, jau moja ranka — "ar nesakiau, kad taip yra", kiti jau irgi susimąsto ir pradeda įžvelgti žiaurią tikrovę ir ją priimti, su ja susigyventi. Blogiausia, kad visi tie reiškiniai labai mažina mūsąjį budrumą ir tada, kada tikrai yra reikalinga daugiau pastangų, daugiau kantrybės ir daugiau pasiaukojimo, to viso, deja, iš mūsų pusės nesimato. Ir tuo metu, kai čia vienas jaunas žurnalistas mėgėjas baramas už teigimą, kad pasaulis šiuo metu turi didesnių problemų už mūsų kasmetinį išsiremimų minėjimą, prisiverti prisiminti, kad, ką jau čia kalbėt apie pasaulį, kai mes patys į tautos trėminių minėjimus mojame ranka. Štai, šio autoriaus gyvenamoje vietoje šiais metais į tokį minėjimą, iš tūkstančių lietuvių, teatsilankė vos šimtinė. Tai vis mūsų nuovargio ir nepaslankumo žymės.

Šioje vietoje galima pasvarstyti ir kitą ano laikraščiuko teigimą, kaip labai jis klysta, įtaigodamas, kad sunku šiandien atstatyti Lietuvos nepriklausomybę, sovietų armijoms stovint už Štetino. Bent jau šiame teigime, autorius vargiai ar yra vienas. Atrodo, kad būtų suderinama su realybe galvoti, jog vargiai ar susidarys sąlygos Lietuvai prisikelti, net ir tada, kai rusų armijos stovės ne prie Štetino, bet liks Karaliaučiuje, Tilžėje, Eitkūnuose. Bet ir tokia žiauri realybė neturėtų prisidėti prie išeivijos atsibodėjimo bendrąja veikla ir palaužti norą dar intensyviau veikti, veikti, veikti.

Gal ir galimas pateisinti mūsų laikinis sustojimas poilsiui, bet jau vargiai pateisinsime vis dažnėjančias pertraukas, vis dažnesnį poilsiavimą. Vienas dalykas pasilsėti, jėgų pasisemti naujiems planams vykdyti ir visiškai kitas pasilsėjus, vėl nieko neveikti. Skaudi realybė neturėtų mus atbaidyti nuo prasmingos veiklos, bet tik dar labiau skatinti gerai apgalvotam ir planingam veikimui. Net ir smarkokai amerikėjanti ir kanadėjanti lietuviškoji visuomenė dar tikrai gali parodyti labai pozityvaus darbo. Ypatingai didelių darbų čia dar neišvystėme, tad ir pavargimas dar nelauktinas. Nemaloni ši diena nebūtinai mus turi vesti į nusiminimą. Tik jis, tik jis vienas, gali smarkiai pakenkti bendrosioms nuotaikoms. Nepalaužiamas tikėjimas lietuvių tautos šviesesne ateitimi, turėtų būti mūsų visų vilčių pagrindu. Carinė priespauda truko 120 metų, bet ir per tokį ilgą laiką tauta išsilaikė ir sugebėjo keltis savarankiškam gyvenimui. Ir šis faktas, turėtų būti labai pagrįsta viltimi galvojant ir sielojantis mūsų tautos ateitimi.

Dažai ir sienoms popieris!
Vaikas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

J. BARAKAUSKAS
Elektros kontraktorius
Visų rūšių elektros įrenginiai ir pataisymai.
Tel. RO. 7-9947
21 Hamburg Ave., Toronto.

Geriausiems savo gyvenimo metams

Kiekvienas nori siek tiek susitaupyti, kad galėtų džiaugtis laimingesniu bei turtingesniu gyvenimu.

KAD PADĖTŲ KANADIEČIAMS TAUPYTI, Kanados vyriausybė kiekvienais metais suteikia galimybės šio krašto gyventojams padidinti savo santaupas įsigyjant Kanados Taupymo Lakštų.

VIRŠ DVIEJŲ MILIJONŲ KANADIEČIŲ šiuo saugiu ir patogiu būdu yra sutaupę jau daugiau nei tris bilijonus dolerių.

KANADOS TAUPYMO LAKŠTŲ DIDELIS POPULIARUMAS glūdi jų nepaprastose savybėse:

- Juos įsigyti yra labai lengva — mokant, grynais, mėnesiniais išsimokėjimais arba pagal darbovietės Algų Taupymo Planą.
- Jie gaunami vienetais nuo $50 ligi $5.000.
- Juos turėti gali visi (net vaikai) ligi $10.000 kiekvienos naujos laidos.
- Už juos mokami dividendai pagal metinius kuponus, gi pilnai registruotų lakštų atveju — čekiais.
- Juos galima iškeisti grynais betkuriuo metu betkuriame banke už pilną jų vertę ir procentus.
- Jie yra lyg doleriai su pridėtais procentų kuponais. Tereikia pasirašyti antroje lakšto pusėje ir gauti pinigus.
- Jie yra pilnai garantuoti Kanados vyriausybės. Yra gera turėti betkada iškeičiamą atsargos rezervą šiame progų krašte, o taupymui saugesnio ar patogesnio būdo už Kanados Taupymo Lakštus nėra.

ŠIŲ METŲ LAKŠTAI JAU DABAR PARDUODAMI

PIRKITE NAUJUOSIUS

CANADA SAVINGS BONDS DABAR

GRYNAIS ARBA IŠSIMOKĖJIMAIS BANKUOSE, PAS ĮGALIOTUS INVESTACIJŲ PREKYBININKUS, PAS BIRŽOS TARPININKUS, TRESTUOSE BEI PASKOLŲ KOMPANIJOSE IR SAVO DARBOVIETĖSE PAGAL ALGŲ TAUPYMO PLANĄ.

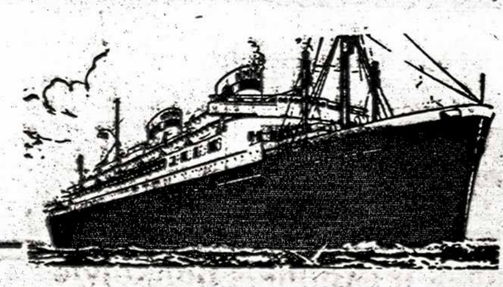

APLANKYKITE SAVO TĖVYNĘ!
VYKITE PATOGIAI IR KOMFORTIŠKAI ŽINOMU
M.S. BATORY
Gdynia America Line laivu, iš Kanados uostų iki Gdynios Baltijos pakraštų (Lenkijoj), ir iš ten traukiniu ar automobiliu į visas Rytų Europos dalis.
Batory — tai modernus, be dėmelės švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdviomis kabinomis. Jūs pasidžiaugsite šiltu draugiškumu, tradiciniais puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivius ir jiems padėti.
ŠVENČIŲ ATOSTOGŲ NUOLAIDOS
iš QUEBEC - gruodžio 7 dieną.
Ankstesnės nuolaidos iš MONTREALIO — lapkričio 10 dieną.
275 SVARŲ BAGAŽAS ASMENIUI NEMOKAMAI.
Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba
GDYNIA AMERICA LINE
192 Bay Street Toronto 1, Ont.

Lake Simcoe

Pavergtoje tėvynėje

Pirmasis skaldos fabrikas Lietuvoje statomas už penkiolikos kilometrų nuo Vilniaus. Neseniai pradėjo veikti šio fabriko žvyro sijojimo ir smulkinimo skyriai. Dabar vykstą antros eilės statybos darbai, statomas praplovimo skyrius. Šitokia skalda bus gaminama pirmą kartą Lietuvoje. Skalda bus naudojama įvairiems specialiems betonams bei betoninėms plokštėms gaminti. E.

Į Kauno vakarinį Marksizmo-leninizmo universitetą šiais metais priimta 450 klausytojų; didesnę dalį klausytojų sudaro komunistai ir komjaunuoliai.

Kapsuko konservų fabrikas prieš kurį laiką į Švediją pasiuntė 4 tonas spanguolių ir siuntą bruknių. Šį mėnesį į JAV ir Šveicariją numatoma išsiųsti 100 tonų konservuotų grybų.

Į Kauną Nemunu iš Čekoslovakijos atplukdyta naujo tipo turboelektrožemsiurbė. Per parą ji gali iš upės dugno iškelti 10.000 kūb. m. žemės. Ji bus panaudota Nemuno vagai ir deltai prie Kuršių marių gilinti. Šioje turboelektrožemsiurbėje yra poilsio kambariai su telefonais ir radijais, valgykla, vonios, dušai, skalbykla ir kt. Viso šiame laive yra 72 gyvenamųpatalpų komplektai. E.

Kauno "Drobės" fabrikas sukūręs naują kostiuminę medžiagą "Aras", turinčią sintetinio pluošto priemaišą. Nežiūrint, kaip labai ji bebūtų glamžoma, ji lieka nesuglamžyta. Sakoma, kad ši medžiaga būsianti du kart patvaresnė už vilnonę medžiagą. Artimiausių metu sintetinio pluošto priemaišą turinčias medžiagas pradės gaminti ir kitos Lietuvos tekstilės įmonės. E.

Iš medicinos instituto auditorijų sekančiais metais būsią išleista 150 jaunų gydytojų. Š.m. rugs. mėn. 16 gydomojo fakulteto 6-jo kurso studentų išvyko į įvairius rajonus, kuriuose jie atliks 3 mėn. mokomąją praktiką. Tokio pobūdžio praktika institute organizuojama pirmą kartą. E.

Čiurlionio vardo dailės muzėjuje atidaryta 20-jo amž. pradžios pirmosios pusės Lietuvos dailininkų paroda. Šalia dailininkų Šklėriaus, Žmuidzinavičiaus, Dobužinskio eksponuojami ir jaunesnės kartos menininkų darbai, kaip Kazoko, Samuolio ir kt. Parodoje yra virš 100 dailininkų kūrinių.

Kun. Antanas Skėltys, salezietis, mirė liepos pabaigoje Leipalingyje, kur jis buvo altarista. Palaidotas rugpiūčio 1 d. Griškabūdyje.

Pabaltijo aneksijos dvidešimtmečiui paminėti Maskvoje rugsėjo 19 d. atidaryta Pabaltijo dailės paroda. Parodoje vien Lietuvą atstovaują apie 300 dailininkų, kurie išstatę per 1000 paveikslų. Atidarymo iškilmėse dalyvavę daugiau kaip 60 lietuvių dailininkų.

J. Paleckio sūnus Vilnius Vytautas, kaip rašo tėvas "Vilnies" redakcijai (VII. 21.), "žuvo lėktuvo katastrofoje 1944 m. gegužės 5 d. pafrontėje, kur jis tada buvo kaip kareivis".

Utenos rajone pramonės iki šiol kaip ir nebuvę, rašo rugsėjo 21 d. "Tiesos" koresp. Tik šiemet esanti pastatyta ir neužilgo išleisianti pirmus savo gaminius Norkūnų plytinė. Metinis jos pajėgumas viršysiąs 8.000.000 plytų.

Pagal septynmetį planą dar esą numatoma pastatyti elektros reikmenų ir pirminio linų apdirbimo fabrikai, konservų fabrikas ir pieno produktų gamykla.

Tarybinių piliečių senatvė aprūpinta nuolat girdime kartojant sovietinėje propagandoje. Bet padėtį daug geriau paaiškina kad ir tos pačios "Tiesos" iškeliami gyvenimiški pavyzdžiai.

"Tiesos" Nr. 223, rugsėjo 21 d., Pakruojo rajono Vilūnaičių apylinkės tarybos vykdomasis komitetas rašo "Tiesai" laišką, ką reikią daryti su seneliu Juozu Karosu, gimusiu 1880 m., kuris neturįs iš ko pragyventi. Iš vaikų — dviejų dukrų ir sūnų — jam teismo esą pritesta pragyvenimui po 130 rublių mėnesiui. Bet to vos teužtenką maistui. Kadangi jis gauna teismo priteistą sumą pragyvenimui, tai pagal įstatymus jis negalįs būti priimtas į senelių namus (apie kokią pensiją nėra nė kalbos). Kolūkis jam davęs 15 akrų sklypelį, jis turįs ožką, bet ir to savo ūkio jis nebepajėgiąs apdibti. Kolūkis kartais paskiriąs jam kiek grūdų duonai. Vaikai atsisaką daugiau duoti.

"Tiesos" korespondentas pagrįstai piktinasi vaikais, kurie nesirūpina tėvu, bet ką gi reiškia sovietinėje santvarkoje "aprūpinta senatvė"?

Mokytojas Kostas Variakojis, vokiečių okupacijos metu mokytojauti pradėjęs tik baigęs Biržų gimnaziją. Jo pirmoji mokykla buvusi Maineivų, 3 klm. nuo Čedasų, paskiau jis persikėlęs į Čedasus, o bolševikams grįžus į Vyžuonas. Čia jį, bevažinėjantį agituoti po kaimus, nužudę partizanai. Lavonas buvęs rastas tik po kelių savaičių prie Ežeriokšnio krūmuose.

Iš Sao Paulo Brazilijoje grįžo į Lietuvą Kostas ir Teklė Žilinskai su 23 metų sūnumi Oktavio. Sūnus esąs metalo tekintojas, o tėvas 25 metus išbuvęs tramvajaus mašinistu.

Aukštadvario dvaro rūmuose (buv. Mongirdo) 1955 m. įrengta tuberkuliozinė 50 lovų ligoninė. Jai vadovauja gydytojas K. Jončys.

Kauno politechnikos instituto vakarinis fakultetas Vilniuje įkurtas prieš penkis metus. Jame esą 580 studentų. Iš jų 132 šiemet įstoję. Jam dabar pavesti buvusieji Pedagoginio instituto rūmai (buv. bazilijonų vienuolynas), nes šiam institutui pastatyti nauji rūmai.

Ipolitas Cieška, Vilniaus pedagoginio instituto lietuvių ir užsienio literatūros katedros vyr. dėstytojas, mirė birželio 11 d. po trumpos ligos. Jis gimė 1908 m., pradžios mokslą baigė Žagarėje, mokėsi Telšių mokytojų seminarijoje, o vėliau mokytojavo eilėje mokyklų. Pedagog. institute pradėjo dirbti 1945 m. kaip literatūros katedros laborantas. Bedirbdamas baigė šį institutą ir buvo paskirtas asistentu, o vėliau dėstytoju. Jis buvęs veiklus moksleivių ir politinių žinių skleidimo draugijoje.

Trobos baigia griūti. H. Žilinskienė, šią vasarą lankiusis Lietuvoje, "Laisvės" rugsėjo 16 d. aprašo savo įspūdžius. Jos tėviškė esanti Papragių kaimas, 3 klm. nuo Kovarsko. Iš "Nugalėtojo" kolūkio, rašo ji, "pirmininkas nuvežė pas brolį Rauduvį į Papragius. Mano tėviškės sena bakūžė dar tebėra, tik jau baigia sugriūti, stogas kiauras, bet brolis tebegyvena. Svirnai, klojimas nugriauti; tvartai dar tebestovi, ale visur skylės. Man tas nepatinka, baru brolį, kodėl neina gyvenvietėn, nes taisyti senų pastatų neverta, valstybė jų netaiso. Gi nedrąsus mano brolis bijo sunkaus kraustymosi darbo".

Gal būt, brolis viešniai, kuri viskam rodė didelio entuziazmo, taip ir atsakė, bet jeigu jinai būtų ten pagyvenusi kiek ilgiau, būtų taip pat sužinojusi, kad kraustymasis ne nuo jos brolio priklauso. Kai jį kels, jis baimės "nebeturės"...

Toliau savo straipsny Žilinskienė sako, kad jie atlankę daug kolūkių. Pasirodę, kad esą visaip gyvenančių. Kur žemė geresnė, kur "pirmininkas sugabus ir teisingas, žmonės darbštūs, ten ir kolūkiečiai daugiau gauna už darbo dieną. "Kiek atlankėm, pastebėjom, kad dar yra ir trūkumų. Dar yra senų namų, nemažai kiaurais stogais; kiti nenori keltis naujon gyvenvietėn. Bet trūkumai bus nugalėti. Lietuvos vyriausybė tuo rūpinasi... Dar yra kaimiečių, kurie basom kojom vaikšto. Moterys dar su skarelėmis, nors šilta — galėtų vienplaukės būti. Pavalgyti tai jau visi turi pakankamai..." Vadinasi, dar ir toks klausimas iškyla.

Ariogalos rajono per 200 mokytojų rugpiūčio 29 d. buvo susirinkę pasitarti. Po pasitarimo buvo numatyta ekskursija į Kauną, "Tačiau, rajono švietimo skyriaus vedėjui V. Staniuliui pasiūlius, mokytojai nusprendė ekskursiją po pasitarimo atidėti". Sekančią dieną visi talkino "Švyturio" kolūkiui nuvalyti derlių — dirbę prie kuliamųjų, vežę vasarojų ir nurovę 10 ha linų.

Be abejonės, mokytojai dėl to nepavargo, o kolūkiui buvo naudos. Tačiau mokytojai juk neturėjo darbo drabužių — buvo gi suvažiavę į konferenciją. Jie turėjo dirbti išeiginiais drabužiais. Tai kažin ar iš tos talkos daugiau naudos buvo kolūkiui, ar daugiau nuostolių mokytojams?...

Lake Simcoe

kuro alyvos ir burnerių aptarnavimas Toronte. Lietuviškai kalbantieji klauskite Betty Vaitiekunas WA 2-6181

Taupyk ir skolinkis Bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais 9 - 12 val. ryto; antradieniais ir penktadieniais 9 - 12 val. ryto ir 5 - 8 val. vakare, MINDEN BUILDING, 20 KING ST. E., ROOM 13, notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte. TEL. JA. 7-5575.

ESTŲ KAILIŲ KRAUTUVĖ

LEE FURS

Patś laikas užsisakyti.

Siuvami pagal užsakymą ir parduodami gatavi kailiniai paltai, žaketai, šaliai ir kt. Priimami apsaugai (Storage). Valomi ir persiuvami seni pagal naujausią madą. Darbas atliekamas gerai ir pigiai. Duodama ilgam išsimokėjimui. Patarimai nemokami.

707 Mount Pleasant Rd., Toronto. HU. 3-6851

ED. KONDRATAS

MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ

siuvėjas

1113 DUNDAS STREET WEST • TORONTO • TEL. LE. 3-3434

Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

HAMILTON, Ont.

UŽ A.A. PROF. KAZIMIERĄ PAKŠTĄ šv. Mišios bus atnašaujamos šį sekmadienį, spalio 16 d., 11 val. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Po šv. Mišių — gedulingos pamaldos.

Hamiltono ateitininkai nuoširdžiai kviečia lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti pamaldose ir prašo pasimelsti šio mūsų didžiojo Lietuvos sūnaus intencija.

JAUNUČIŲ ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS įvyks spalio 16 d., šį sekmadienį, 3 val. p.p. parapijos salėje. Kviečiami visi jaunučiai skaitlingai dalyvauti.

KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖS minėjimas įvyks spalio 30 d., sekmadienį. Minėjimą ruošia, kaip kiekvienais metais, vietos ateitininkai.

ATEITININKŲ 50 METŲ SUKAKTĮ Hamiltono ateitininkai — jaunučiai, moksleiviai ir sendraugiai — ruošiasi viešai paminėti lapkričio 12-13 dienomis. Jis prasidės šeštadienį, t.y. lapkričio 12 d., paskaita, o po paskaitos vakare pamaldos parapijos bažnyčioje už mirusius ateitininkus. Sekmadienį, lapkričio 13 d. 11 val. iškilmingos pamaldos ir bendra komunija. Po to parapijos salėje bendri pietūs. 3 val. p.p. toje pačioje salėje minėjimo aktas ir meninė programa. Smulkesnė minėjimo programa bus paskelbta vėliau.

Nuoširdžiai kviečiame visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius skaitlingai dalyvauti šioje šventėje ir kartu pasidžiaugti mūsų džiaugsmais.

HAMILTONO ATEITININKŲ ruoštas šokių vakaras spalio 1 d. nesutraukė daug svečių, bet praėjo labai jaukioje nuotaikoje. Rengėjai širdingai dėkoja visiems, kurie parėmė fantais bei pinigais loteriją. Širdinga padėka tiems, kurie padėjo šokių metu salėje. Taip pat tariame ačiū visiems, kurie atsilankė į mūsų parengimą ir parėmė mūsų veiklą. Pelno gauta apie $80.

Hamiltono ateitininkai.

PAVEIKSLŲ PARODA. Šį sekmadienį, spalio 16 d., parapijos salėje bus išstatyti menininko Br. Marijošiaus aliejinės tapybos paveikslai, kuriuos hamiltoniečiai galės apžiūrėti bei pigiomis kainomis įsigyti.

ATNAUJINTAS LN NARIŲ VAJUS pamažu įsisiūbuoja, nežiūrint didžiausių pastangų kliudyti, LN frontas slenka į priekį. Ši LN fazė yra lemiama— arba juos pastatysime, arba pralaimėsime visiems laikams. Todėl savanoriai — nauji LN nariai — dabar yra labiausiai reikalingi. Nė vienas neatidėliokime, nes vėliau gali būti jau per vėlu.

Su nuoširdžiausia padėka pranešame, kad p.p. Grigai iš St. Catharines įrašė savąją Violetą su $100, o ten pat gyvenąs Dilys Juozas įenšė savo šeimos trečią šimtinę. Jonas Gimbutis iš Oakvillės prie turėtos LN šimtinės pridėjo dar antrą. LN v-bos vardu siunčiame jiems visiems gražiausią padėką! Iš viso per savaitę gauta $300.

LN SKLYPAS JAU UŽPIRKTAS! Spalio 5 d. sklypą parduodantieji savininkai LN v-bos pasiūlymą priėmė. Už jį buvo prašoma $49.500 grynais. V-ba pasiūlė $40.000 grynais. su $1000 užstato. Šį pasiūlymą pardavėjai pasirašė, tuo būdu, jei LN susirinkimas pirkimą tvitrins, š.m. gruodžio 31 d. reikės dar sumokėti $39.000.

Sklypas yra už 2 blokų į pietus nuo Main g-vės ir už 3-jų kvartalų į rytus nuo John g-vės, pietų-vakarų Ferguson ir Hunter g-vių kampe, t.y. beveik pačiame miesto centre. Jo ilgis pagal Ferguson g-vę yra 327 pėdos ir 10 colių, o plotis prie Hunter g-vės 150 pėdų ir 8 coliai. Bendras sklypo plotis (jis turi pietų-vakarų kampe 60x27 iškarpą) yra 47.430 kv. pėdų. Šiuo metu ant jo yra pora menkaverčių pastatų. Mokesčiai miestui $610,06.

Sklypą taip pigiai pavyko užpirkti dėl to, kad buvo pasiūlyta grynais. Jis buvo užrašytas pardavimui per Lounsbury and Launsbury įstaigą už 7% komisijos. Užpirktas per Kronas-Valevičius įstaigą, kurią reprezentavo J. Mikelėnas. Sklypo pardavėjai nusiderėjo iš šių įstaigų, sumažindami k-ją iki 5%. Tai buvo irgi viena pagrindinių sąlygų, kad pardavėjai pasiūlymą priėmė. Šia proga p. Kronui, p. Valevičiui ir p. Mikelėnui LN v-bos vardu nuoširdus ačiū!

Užpirktas sklypas Liet. Namams yra idealus: pakankamo dydžio puikiam pastatui ir 100 mašinų pastatymui, o kas svarbiausią, miesto centre. Jei, duos Dievas, pastatysime mūsų bendrus, moderniškus tautinius rūmus, jie bus gražiausia mums atestacija.

LN BALIUS lapkričio 5 d. Kviečiame visus kuo skaitlingiausiai dalyvauti!

LN v-bos nariai ir talkininkai renka loterijai fantus ir platina bilietus. Prašome jiems neatsakyti, nes dabar visomis jėgomis turime sukelti reikiamą sumą LN sklypui pirkti.

PATAISYMAS. Š.m. "TŽ" Nr. 39 iš rugsėjo 29 d., rašant apie O. ir A. Savickų 10 metų vedybinės sukakties proga jų pagerbimą, staigmeną ruošusių sąraše praleisti pp. Šukaičiai. Jie buvo daugiausiai prie šio Savickų pagerbimo prisidėję. Ponų Šukaičių už šią nemalonią klaidą nuoširdžiai atsiprašau! Sk. St.

HAM. LIET. TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ po gražaus ir įspūdingo pasirodymo Tautinių Šokių šventėje Toronte vėl pradėjo repeticijas. Tautinių šokių šventėje Hamiltono šokėjos išsiskyrė iš kitų, nes visos, be išimties, dėvėjo ilgas lietuviškas kasas.

Šiuo metu grupė pradeda mokintis visiškai naujus tautinius šokius, kurių nei Hamiltono ne apyinkės lietuviai dar nėra matę. Tai yra labai įdomūs ir charakteringi šokiai su greitai keičiančiomis figūromis ir tuo pačiu pareikalaują daug liako repeticijoms. Keletas iš jų yra Gyvataras, Gaidys ir kt. Šiuos šokius hamiltoniečiai turės progos pamatyti per Hamiltono Tautinių Šokių grupės rengiamą koncertą advento metu. E. P.

DRAMOS TEATRAS "AUKURAS" smarkiai kruta ir atėjus rudens sezonui aktoriai jau yra gerai įsigilinę į kelis veikalus. Atrodo, kad pirmas veikalas, kuris išvys scenos šviesą, bus Moljero komedija "Sykštuolis". Tai labai įdomi ir linksma komedija, kuri sukasi apie pagrindinį veikalo charakterį Harpagoną. Harpagonas susikuria sau naują pasaulį iš turtų ir pinigų. Jis užmiršo visą aplinką. Taip keliauja Harpagonas per pasaulį kojomis siekdamas žemę, mintis ir žodžius apkaustęs auksu, galvą laikydamas virš debesų, juokindamas žmones... E. P.

PIRMOS PAGALBOS KURSAI. Greitu laiku Hamiltone prasidės pirmos pagalbos kursai. Kursus praves St. John's Ambulance skyrius. Kursai truks 6 savaites. Septinta savaitė skiriama pakartojimui, o aštunta egzaminams. Kursų diena dar nenustatyta, bet yra numatomas pirmadienis ar antradienis tarp 7.30 - 9.30 val. vak.

Kandidatai sėkmingai išlaikę egzaminus gaus sieninį diplomą ir mažą pirmos pagalbos kortelę. Mokestis yra labai mažas ir padengs tiktai suvartotų medžiagų išlaidas. Tai bus maždaug $4 asmeniui. Diplomą turi teisę gauti ne jaunesni kaip 15 metų amžiaus. Jaunesni taip pat gali lankyti kursus — jiems nėra mokesčio.

Politinė pasaulio padėtis yra netikra ir mes nežinom kada reikės savo artimui ar savo šeimos nariui ištiesti pagalbos ranką. Kiek iš mūsų žino kaip sutvarstyti lūžusią koją ar ranką? Kaip pagelbėti atominio spinduliavimo nudegintam kūnui? Ką daryti pamačius kraujuje gulintį žmogų? Stovėti ir toliau į jį žiūrėti pilnomis gailesčio akimis ar teikti jam pirmą pagalbą?

Kursus rengia Hamiltono Gedimino vardo skautų vyčių būrelis. Kursai vyks Lietuvių Namuose esančiame skautų būkle. Kas norėtų užsiregistruoti prašomi paskambinti E. Petrušaičiui — LI. 4-2572 — iki spalio 14 d. E. P.

AMERIKOS LIETUVIS J. STUKAS, perpildytoje Hamiltono VAV parapijos salėje spalio 2 d. padarė pranešimą apie Lietuvą, parodydamas kartu filmą iš dabartinio Kauno ir Vilniaus gyvenimo. Tai buvo puikus atsakymas į "ekskursantų" skelbiamą "gražų ir laisvą didžiųjų tautų" tarpe Lietuvos gyvenimą, nes kaip pareiškė J. Stukas, dabartinė Lietuva sunkiai kenčia po rusišku padu. Sporto klubo valdybai tenka pareikšti padėką už pranešėjo pakvietimą, nes ir Torontas turėjo progos išgirsti dar tą patį vakarą J. Stuką.

LINKSMI ŠOKIAI įvyksta spalio 22 d. Knights of Columbus salėje. Be pačių hamiltoniečių, parengime dalyvaus ir Toronto Vyčio krepšininkės, kurios tą dieną sužais draugiškas rungtynes prieš hamiltonietes.

HOLLYWOODE GAMINTI Litu-Filmas B-vės filmai bus rodomi Hamiltone gruodžio 3-4 d.d. Pirmas filmas pavadintas "Tremties mokykla" yra iš Vasario 16 gimnazijos gyvenimo (mokslas, bendrabučio gyvenimas, laisvalaikis) ir antras "Lietuva, Europos nugalėtoja", pavaizduojama Lietuvos klestėjimas nepriklausomybės metais, dalis Lietuvos gyventojų Amerikoje (emigrantai), Pasaulio Lietuvių Olimpijadoje, Europos krepšinio pirmenybės ir Lietuvos rinktinės rungtynės prieš Italiją, Prancūziją, Suomiją, Lenkiją, Latviją, Estiją. Filmus ekranui paruošė P. Jasiukonis, įkalbėjo Br. Raila ir A. Dundzila, muzika Br. Jonušo. Šių filmų seansus rengia sporto klubas Kovas, norėdamas parodyti mūsų jaunimui (užaugusiam, arba gimusiam tremtyje) gražią lietuvių pergalę Europos krepšinio pirmenybėse, laisvą gyvenimą tėvynėje. K. B.

ST. CATHARINES, Ont.

PAGERBTAS APYL. V-BOS PIRMININKAS. St. Catharines lietuviai maži skaičiumi, bet lietuviškuose baruose stebuklus daro. Jie suruošia tokias programas, koncertus, apvaldydami dideles išlaidas, kokių dažnai pasigendame ir didelėse kolonijose.

Praeinančiais metais ypatingai daug mūsų visų padėkos nusipelnė apyl. v-ba. Ji nepraleido nė vienos tautinės šventės nepaminėjusi. Maža to! Kaikurias jų atžymėjo retu iškilmingumu.

Stebint jų darbą ir metodus iš toliau, ryškėja jų pasisekimo "paslaptys", kurias visų o-jų v-bos turėtų panaudoti, — tai nuoširdus narių bendradarbiavimas, sutartinis ir visa širdimi pasiimtų pareigų atlikimas ir didelis tarpusavio asmeniškas respektas.

Spalio 2 d., lankydamasis St. Catharinėje su tikslu gauti Ham. Liet. Namams narių, užsukau pas mieluosius Grigus. J. Grigas yra apyl. v-bos pirmininkas, taip sėkmingai vadovavęs visus metus šiai o-jai. Randu susirinkusią visą v-bą — p.p. Polgrimą, J. Dilį, Kavalėlį ir J. Girevičių. Po valandėlės paaiškėja, kad pirm. J. Grigui v-bos nariai suruošė staigmeną jo 45 m. sukakties proga, surengdami slapta jam vaišes ir įteikė gražią tautinę dovanėlę — lietuvišką rankų darbo piniginę su atitinkamu įrašu. Ši iniciatyva išėjo iš J. Dilio, kuris yra didžiausias šios kolonijos lietuviškų planų vykdytojas ir vilnietiškai kuklus. V-bos narių toks nuoširdus savojo pirmininko pagerbimas, tikiu, jam yra didžiausiu moraliniu atpildu už jo visų metų sunkų lietuvišką darbą. Štai viena tų "paslapčių", kurios dirbančius lietuvišką darbą labiausiai cementuoja ir duoda naujų jėgų ir impulso ateičiai.

Pp. Grigai šia iškilminga proga įrašė savo 13 m. gražiąją Violetą HLN nariu, įteikę $100 grynais, o J. Dilys savo įnašus papildė trečia šimtine iš jų šeimos. P. Polgrimas visu nuoširdumu hamiltoniškį "svečią" pakvietė atvykti pas jį apie N. Metus ir užtikrintai pažadėjo HLN $200, o pats šeimininkas J. Grigas patikino, kad artimoje ateityje įrašysiąs LN nariu ir savo antrąją dukrelę.

Atsistojęs padėkos žodžiui, jų pritrūkau — taip daug norėjau išreikšti širdies jausmo ir susižavėjimo p-ko ir visos v-bos nuoširdumu. Palinkėjęs J. Grigui ir gerajai p. Grigienei gražiausios ateities ir išreiškęs visiems susirinkusiems HLN v-bos gilią padėką, vistiek jutau, kad žodžiais į tokius didelius realius darbus nepajėgsiu atsakyti. Už gerą lietuvišką darbą tegalima atsakyti tuo pačiu! St. Bakšys.

LONDON, Ont.

NIJOLĖ MAČYTĖ sėkmingai baigė Clarkeroad gimnaziją ir įstojo į gail. seserų mokyklą prie šv. Juozapo ligoninės. Šioje ligoninėje paprastai gydosi ir dauguma lietuvių. Ligoninę išlaiko R. Kat. vienuolės. Nijolė yra aktyvi skautė ir pavyzdinga lietuvaitė. Jos tėveliai — susipratę lietuviškos veiklos rėmėjai. Mačienė, viena iš visų artimųjų turėdama nuolatinį darbą, išlaiko visą keturių asmenų šeimą ir vyro seserį, dukrą ir sūnų leidžia į mokslą ir duosnia ranka atsiliepia į visas lietuvių rinkliavas. Kaip augštai Mačių šeima vertina lietuvišką reikalą, matyti jau ir iš to, kad Tautos Fondui ir kitoms rinkliavoms beveik niekad neaukoja mažiau kaip $5. Kai iškilo liet. namų įsigijimo klausimas, Mačiai vieni iš pirmųjų pasisiūlė nupirkti akcijų už $200. Tai gražus pavyzdys jaunajai kartai, ne sykį turinčiai sunkumų susirasti atitinkamą laiptą lietuviškų ir asmeniškų reikalų palyginamojoj lentelėj. Nijolės tėvelis Andrius Mačys, iš profesijos — teisėjas, ir jo sesuo Uršulė dėl silpnos sveikatos sunkesnio darbo negali dirbti ir augina medelyną dekoratyvinių medžių ir vaismedžių. Patartina lietuviams jo medelyną aplankyti ir įsigyti norimų medelių, parduodamų maždaug du sykiu pigesne kaina kaip pas kitus daržininkus. Jis gyvena Nilestown kaimelyje, esančiame maždaug pusiaukelėje kelio Londonas - Dorchesteris. Pasiekus Nilestown, lengva surasti, nes jie gyvena visai netoli pagrindinių kelių kryžkelės.

Sėkmės jaunajai lietuvaitei, besiruošiančiai artimo meilės profesijai!

D. E.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA PRADĖJO DARBĄ. Rugsėjo 24 d. susirinko negausus mūsų jaunimas pradėti naujus motinos žodžio mokslo metus. Šį kartą be mums labai gerai žinomo mokyklos vedėjo ir vienintelio mokytojo per aštuonis mokyklos gyvavimo metus L. Eimanto, buvo dar ir jauna ponia, pasiryžusi palengvinti jam mokymo naštą. Tėvai, apyl. valdyba ir visa mūsų visuomenė labai džiaugiasi šiuo p. Bliskienės ryžtu, ją sveikina ir linki ištvermės.

Kai entuziazmas lietuviškam darbui kasmet mažėja, mūsų mokytojai, lyg ir atpirkdami kitų tautiečių neveiklumą, šia nepaprasta auka savo tautai iškyla šviesiu žibintu klaidžiose tremties ūkanose. Garbė jiems! D. E.

PALAIDOTAS A.A. P. PLĖTA. Rugsėjo 26 d. šv. Petro kat. kapinėse Londone palaidotas ankstesnės imigracijos ateivis Povilas Plėta, 60 m. amž., paskutiniu laiku turėjęs tabako ūkį Mount Brydges, Ont., netoli Londono. Su velioniu atsisveikino nemažas būrys senųjų ir naujųjų ateivių lietuvių. Laidotuvių apeigas atliko kun. J. Danielius.

Velionis gimė 1900 m. Panevėžio ap. Kanadon atvyko 1928 m. ir dirbo aukso kasyklose Red Lake ir Sudbury. 1938 m. vedė ir 1940 m. persikėlė į Torontą, o 1951 m. pradėjo ūkininkauti tabako ūkyje, kuriame bedirbdamas ir mirė. Paliko žmoną Magdaleną apie 47 m. amž. ir keturias dukteris, kurių vyriausia apie 20 m., o jauniausia — 7 m. Tebūna lengva jam svetingos Kanados žemė.

Mount Brydges ūkininkai, Povilo Genčiaus iniciatyva, atėjo našlei Plėtienei į pagalbą, padėdami apdirbti laukus ir kitus rudens darbus. Tai gražus artimo meilės pavyzdys. D.E.

CALGARY, Alta.

LIETUVIŲ MOTERŲ RATELIS. Calgary miesto ir apylinkės moterys 1959 m. susibūrė lietuviškai veiklai pagyvinti ir bandyti sustiprinti tautišką susipratimą šioje apylinkėje. Moterys renkasi kiekvieną mėnesį pas to mėnesio ratelio pirmininkę, pasisiūliusią iš susirinkusių moterų paskutiniame ratelio susirinkime. Susirinkę moterys aptaria visus aktualius lietuvybę liečiančius klausimus, paįvairina savo susirinkimus pranešimais, paskaitomis, pasakėčiomis. Jokių narių ratelis neturi ir į susirinkimus kviečiamos visos Calgary miesto ir apylinkės moterys. Subuvimai visada būna gana skaitlingi ir gyvi.

Ratelis ypatingai yra susirūpinęs jaunimu. Dėl to jis paremia ir kitur vykdomus darbus lietuviškojo jaunimo labui, paremia Vasario 16 gimnaziją, o pastarajame savo susirinkime nutarė paremti ir Toronto Lietuvių Vaikų Namų statybą. Jų $10 auką T. Liet. Vaikų Namų statytojoms M. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselėms V. Sniečkis prisiuntė per "Tėviškės Žiburius".

Dr. Irena Zeltinš

DANTŲ GYDYTOJA (Latvė)

7 Spruceside Ave.,

prie Queen ir Aberdeen gt.

Hamilton, Ont.

Telefonas JA. 2-3317

Priėmimo valandos: 9-12 ir 2-7 val. vak. Šeštadieniais tik būtino reikalo atveju.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

20.000 TREMTINIŲ pagal naująjį specialų įstatymą galėtų įvažiuoti į JAV iš Vak. Europos be kvotos. Buvo numatyta vežti po 5.000 kas mėnesį, betgi pasirodė, jog tai neįvykdoma, nes... nėra pakankamo skaičiaus kandidatų. Pirmajam mėnesiui užsiregistravo vos apie 1000 žmonių. Esą tremtinių dauguma su savo likimu jau apsipratę arba apsivylę ankstyvesniais bandymais išvažiuoti tad dabar nei nenorį bandyti vėl pradėti bylą iš naujo.

BALFo centras Vokietijoje dar neturi nei vieno užsiregistravusio kandidato. Laikas bėga ir įstatymo vykdymas nebus pratęstas. Dėl to BALFas paragino lietuvius paskubėti ir kuo greičiau užsiregistruoti. O emigruoti gali visi Europoje gyveną pastarojo karo tremtiniai esą JT pabėgėlių komisaro globoje, nepasidarę pastoviais gyvenamo krašto gyventojais. Ši pastaroji sąlyga gali trukdyti lengvatomis pasinaudoti buvusiems repatriantams į Vokietiją.

IŠ LIETUVOS Į CLEVELANDĄ atkrido Emilija Masevičienė, Albertos Vaitėnienės motina.

MYKOLAS BUDRECKAS, mėginęs prasiveržti pro užtvarą ir prieiti prie Chruščiovo Niujorke buvo policijos sulaikytas ir nešte nuneštas į šalį. Budreckas norėjo prašyti Chruščiovą išleisti iš Lietuvos jo žmoną ir sūnų.

Šį kartą prie Chruščiovo, atrodo, nebuvo prileistas nei vienas prašytojas lietuvis.

ČIKAGOS LIETUVIŲ TARYBOS metinė konferencija įvyks spalio 16 d. 2 val. p.p. Jaunimo Centro namuose.

LIETUVIŲ ŪKININKŲ ŽEMDIRBIŲ DRAUGIJA Scottville, Mich., įsteigta 1919 m., kaip savišalpos organizacija, nutarė likviduotis ir visą turtą pasidalinti po lygiai. Taip esą daroma dėl to, kad narių visai mažai belikę, o ir tie patys susirinkimų nelanką. Draugija nebegalėjusi rasti priemonių savo kasai papildyti — į parengimus mažai beateiną, o naujų narių taip pat negalima esą gauti.

Viena tokia lietuvių draugija dar tebegyvuojanti Fountain apylinkėje.

SOL. ANTANAS PEŠKYS, 40 metų amžiaus, spalio 5-6 d. naktį su savo mašina susidūręs su traukiniu Cicero, Ill., mirė spalio 6 d. Loretto ligoninėje. Jis dainuodavo kvartetuose ir choruose solo partijas. Paliko žmona Genovaitė ir mažametis sūnelis Linas.

DR. BRUNONĄ KALVAITĮ, kuris turi Baltic Realty įstaigą Bostone, buvo ištikęs širdies priepuolis.

INŽ. EDV. MIČIULIS buvo sužeistas automobilio nelaimėje. Įlaužti keli šonkauliai ir šiaip sutrenktas.

PREL. MYKOLUI KRUPAVIČIUI spalio 1 d. suėjo 75 m. amžiaus.

PRANAS PESYS, gyv. Clevelande, prieš mirtį paskyrė Vasario 16 gimnazijai $450, kuriuos čekiu persiuntė velionio valios vykdytojas Pranas Ambrazas.

A.A. DR. JUOZAPUI JANUŠKEVIČIUI mirus, jo bičiuliai ir mokiniai, gyveną Bostone ir Worcesteryje, didžiai vertindami velionies pasišventimą jaunimo auklėjimui, vietoje užuojautos jo šeimai, surinko $62 Vasario gimnazijos reikalams. Šiuos pinigus gimnazijai persiuntė A. Lileikis.

D. Britanija

LIETUVIŲ NAMŲ B-VĖ skoloms apmokėti kaupia pinigus paskolomis. Jau yra visa eilė žmonių pasižadėjusių paskolinti po keletą šimtų svarų. Bendrovę likviduoti ir turtą pasidalinti, bendrovės valdybos nuomone, tur būt, niekas nenorėtų.

Vokietija

VOK. KR. VALDYBOS REIKALŲ VEDĖJAS ir Vasario 16 gimnazijos ūkvedys J. Bataitis nuo spalio 1 d. pasitraukė iš šių pareigų. Raštinės vedėju nuo tos pat dienos pakviestas VKV iždininkas J. Stankaitis, ūkvedžio pareigos taupumo sumetimais paskirstytos kitiems pareigūnams.

GRIGALIŪNAS KAZYS, 34 metų amžiaus, rugsėjo 7 d. buvo suvažinėtas traukinio prie kareivinių Schwetzingene.

E. RITERIENĖ - BERENTAITĖ, 73 metų amž., mirė Uhlerborne, rugsėjo 7 d.

Ispanija

Madrido radijo lietuviškos valandėlės. Pateikiame sekančiai persitvarkiusį Madrido radijo liet. valandėlės laidavimo laiką ir bangas. Tautinis Ispanijos radijas laiduoja lietuviškai kasdien nuo: 21.30 val. iki 21.45 val. Lietuvos laiku arba 19.30 iki 19.45 val. Vidurio Europos laiku, 25 ir 42 metrų bangomis.

Kiekviena programa kartojama kitos dienos rytą 8.30 iki 8.45 val. Lietuvos laiku tomis pačiomis bangomis.

Argentina

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS šaukiamas gruodžio 3-4 d.d. Buenos Aires priemiesty Avellanedoj. Tai pirmas tokios apimties kongresas, kuriuo norima tampriau apjungti išsimėčiusius tautiečius bei sudaryti bendrą veiklos programą. Ta proga laukiama svečių ir iš šiaurės — Kanados ir JAV lietuvių veikėjų.

Urugvajus

IŠ RADIO INDEPENDENCIA nuo š.m. rugpiūčio pradžios kiekvieną šeštadienį girdisi Lietuvos vardas, Lietuvos praeitį ir dabartį liečiančios kalbos, daugiausia ispanų kalba. Kalbų protarpiuose lietuviškos dainos ir muzika. Reikia pasveikinti jaunus Urugvajaus lietuvius, su J. Vaštaku priekỳ, kurių pastangomis ir rūpesčiu įsteigtas šis lietuviškas radio pusvalandis, kurio dėka vietinė visuomenė yra supažindinama su mūsų tauta ir jos menu.

Apie "sputnikus" ir propagandą

Galimas daiktas daug kas iš torontiečių "The Globe and Mail" Darbo dienos numery, pirmame puslapy, pačioj geriausioj vietoj, bus pastebėję "sensacingą žinią", kad sovietai planuoją paleisti į erdvę "sputniką" net šešiasdešimties tonų!...

— Tai bent "sputnikėlis"! — pasakysite.

Na, iš kur gi mūsų aukso kasyklų magnatai — "The Gl. and Mail" redaktoriai ir leidėjai tokią žinią iškasė?

Gi, esą, Chruščiovas, viešėdamas Suomijoje, "netyčia" apie tai pleptelėjęs kažkokiam suomių darbininkui besilankydamas fabrike.

Tas "sputnikas" būsiąs didumo kaip ištisas traukinys...

Tad, štai, šitaip diena iš dienos, savaitė po savaitės ir mėnesiai po mėnesių Vakarų pasaulio spauda talkina bolševikinei propagandai, mulkinančiai Vakarus, negaudama iš Kremliaus nė cento iš tenai numatytų milžiniškų sumų šnipinėjimui ir propagandai...

Kodėl taip daroma? O gi — "koegzistencijos ir taikaus sugyvenimo" vardan. Tai Stevensono, Bowles, Rooseveltienės ir kitų, į juos panašių, kursas. Šitokio kurso ypatingai tvirtai lakosi ir kanadiškoji spauda, ypač "The Gl. and Mail".

Kai JAV-bės susigrąžina iš tolimosios erdvės bezdžioniukes ar impozantiško svorio kapsulę, Vakarų spauda apie tai parašo smulkiom raidelėm, kur nors gilumoj laikraščio. O kai sovietai paskleidžia kokį nors akis mulkinantį melą — jie tuos pletkus deda į pirmąjį puslapį ir didžiulėm raidėm...

Kremlius savo melais ir plepėjimu visą laiką "vejasi" Ameriką. Kai tik pastaroji susigrąžino iš erdvės kapsulę, raudonieji paskelbė, kad jie susigrąžino ir porą šunų. O tie šunys, ko gero, gal nė metro nebuvo nuo žemės pakilę. Kaip bėgiojęs po juodą žemelę, taip ir tebebėgioja. Šia proga gal tik jie buvo sugaudyti, paduoti mergaitei, kad su jais nusifotografuotų. O fotografiją gi reikia Vakarų spaudai pasiųsti!

— Žiūrėkite, kokie bravo šunes - lakūnai!...

Taip eina ir visi kiti reikalai. Jeigu bolševikai paleidžia keletos šimtų svarų "sputniką", jie paskelbia paleidę keletos tonų. O jeigu keletos tonų, tai jie tas tonas paverčia keliasdešimt tonų. Ir Vakarai vis tiki raudoniesiems, nors jie niekad neturėjo progos tų duomenų patikrinti ir, be abejonės, neturės...

Vakarai "iš geros" valios garsina Kremliaus paduodamus melus. Jie skelbia "sensacingas" žinias ir padeda propaguoti susmukusios Sovietijos "stebuklus darančią" pažangą technikoj.

Neabejotinai norisi manyti, jog ir su "numatomu" paleisti šešiasdešimties tonų satelitu bus panašūs reikalai. Išmes kas nors į augštį suplyšusias kolchozininko kelnes, o pasauliui paskelbs, kad paleido šešiasdešimties tonų "sputniką"... Ir Vakarai tikės. Ir dar kaip tikės! Skelbs tą žinią "headlinėmis".

Tad šitaip ir kasasi į priekį suvargę ir bolševikinės propagandos priglušinti Vakarai, ypač jų spauda. Varginga tai kelionė, bet ką gi padaryti? Jie taip vargs, tol, pakol susipras. Tik kad nebūtų pervėlu — a?

Pr. Alšėnas.

Delhi, Tillsonburg

KL KATALIKIŲ MOTERŲ D-JOS Delhi apylinkės skyrius spalio 22 d. 7 val. vak. Delhi mieste lenkų salėje rengia linksmus rudens šokius su programa: vieno veiksmo komedija "Čigonės būrimas". Veiks loterija, bufetas, bus ir kitokių staigmenų. Šokiams gros geras orkestras. Visi svečiai bus pavaišinti skaniais užkandžiais ir kavute.

Delhi - Tillsonburgo ir kitų apylinkių lietuviai maloniai prašomi atsilankyti ir smagiai pasilinksminti po visų vasaros darbų.

Taip pat KL Katalikių Moterų D-jos Delhi skyrius prašo visų, šioje apylinkėje gyvenančių, lietuvių, kas gali, paaukoti padėvėtų drabužių ir avalynės pagelbėti prašantiems lietuviams. Drabužiai priimami kas sekmadienį po pamaldų bažnyčios rūsy arba valdybai pranešus paimami tiesiog iš namų. Skyriaus valdyba.

San Francisko. — Čia lviešėjęs Japonijos sosto įpėdinis Akihito su žmona Mičiko aplankė japonų mokyklas ir dalyvavo jų piknike.

TORONTO PRISIKĖLIMO PARAPIJOS MOTERYS

Nepriklausomoj Lietuvoj Lietuvių Kat. Moterų D-ja skaitė savo nares tūkstančiais, o skyrius—šimtais. Šiandien Liet. Kat. Moterų D-ja — tęsinys anos, buvusios Lietuvoje, — yra atgaivinta tik Kanadoje, Brazilijoje ir Australijoje. Ji veikia prisiderinusi prie dabartinių sąlygų, bet tuo patim tikslu ir tuo patim šūkiu: Tiesa ir Meilė.

Kanadoje šios D-jos skyriai yra Toronte, Hamiltone, Montrealyje ir Delhi. Visi skyriai, vadovaujami energingų vadovių, dirba ne vien tik savo parapijų ribose, bet dažnai savo darbais pasiekia daug toliau.

Šį kartą norėčiau viešai pasidžiaugti Toronto Prisikėlimo parapijos skyriumi. Yra tam ir proga: skyrius pradeda penktuosius metus. Nelabai, tiesa, ilgas tai amžius, bet galiu drąsiai sakyti, per tuos keleris metus šis skyrius padarė labai daug. Paliesiu tik praėjusiųjų metų šio skyriaus veiklą.

Valdybą sudarė: pirmininkė A. Kuolienė, vice-pirm. D. Bražienė, sekretorė Z. Daugvainienė, iždininkė L. Murauskienė, socialinių reikalų vadovė G. Barcevičienė, parengimų vadovės Reginienė ir Z. Balsevičienė.

Narių skyrius turi arti šimto. Kaip visur ir visada, organizacijos veiklumas daugiausia priklauso nuo valdybos. Ši valdyba, padedama narių bei savo dvasios Vado Tėvo Placido, OFM, nesireklamuodama, tyliai, bet patvariai dirbdama, padarė nuostabos keliančių darbų. Susirinkusios pirmojo posėdžio, praėjusiais metais jos nutarė visą savo veiklą sukoncentruoti į karitatyvinį ir kultūrinį veikimą, o įvairius kursus, kurie labai sėkmingai vyko pirmaisiais, antraisiais ir trečiaisiais skyriaus gyvavimo metais, atidėti kuriam laikui į šalį. Pirmon eilėn joms rūpėjo šeima, jaunimas, ligoniai, vargan patekusieji ir už geležinės sienos pasilikusieji tautiečiai.

Daug pavojų turi šeima šiamę krašte, bet bene daugiausia rūpesčio kelia mūsų vaikų bei jaunimo auklėjimas. Šiuo klausimu buvo suruoštos trys paskaitos (Tėvo Pauliaus, OFM, A. Sungailienės ir p. Matukaitės), skaitytos visuotiniuose susirinkimuose. Nepaprastai gyvas motinų šiuo klausimu susidomėjimas paskatino skyriaus valdybą padaryti ką nors tikrai naudingo šioje srityje. Nutarė parašyti ir išleisti seksualinio vaikų ir paauglių auklėjimo klausimu knygelę lietuvių kalba. Anglų kalba šios literatūros yra labai daug, bet lietuvių kalboje, deja, šiems laikams pritaikytos tokios literatūros visai nėra. Knygelė jau baigiama ruošti ir netrukus bus atspausdinta.

Norint padidinti skyriaus pajamas, buvo suruošti du grandioziniai baliai, kurie davė gražaus pelno.

Toronto šeštadieninė lietuvių vaikų mokykla, praėjusiais metais sutraukusi virš 400 mokinių, buvo reikalinga finansinės pagalbos. Skyrius bene pats pirmasis atsiliepė su $100. "Eglutei" pasiuntė $25, nes tas vienintelis ir taip labai mūsų vaikams naudingas žurnalas dėl nepakankamo prenumeratorių skaičiaus vos vegetuoja. Savo organui "Moteriai" skyrė $100, savo globojamoms "Aušros" sporto klubo mergaitėms skyrė $50, o "Aušros" Stipendijų Fondui — $100, lietuvių studentų leidžiamam žurnalui "Lituanus" — $25.

Tai vis šeimai ir jaunimui!

Bet galvodamos apie kitus, šio skyriaus moterys nepamiršta ir savo parapijos reikalų. Velykines rekolekcijas užbaigusiems keliems šimtams vyrų suruošė puikią agapę, suruošė metinį parapijos bazarą, atnešusį parapijai $1000 pelno, ir šiaip visi parapijos parengimai praėjo ne be jų darbo. Prie parapijos reikalų prisideda ir pinigais. Šimtu dol. prisidėjo prie naujų vargonų įsigijimo, $100 davė bažnyčios indų pirkimui ir t.t.

Nemaža dėmesio buvo atkreipta ir į karitatyvinius reikalus. Įvairiomis progomis aplankyta apie 70 ligonių, įteikiant jiems dovanų, sušelpta vargan patekusių šeimų. Viso šiam reikalui išleista $230.

Bet pats didžiausias darbas, kurį šiais metais atliko Prisikėlimo parapijos skyriaus katalikės moterys, yra siuntinių siuntimas į Vokietiją ir į Suvalkų trikampį. Viso pasiųsta 106 siuntiniai. Jų įpakavimas ir pašto išlaidos pareikalavo daug darbo ir nemažai pinigo. Nedirbusiam to darbo gali atrodyti, kad tai menkniekis. Bet kas yra siuntęs bent vieną siuntinį, gali gerai suprasti, ką tai reiškia 106 siuntinius sudėti į maišus, gerai užsiūti, surišti, užrašyti gavėjo ir siuntėjo adresą, parašyti kas kiekviename maiše įdėta ir visa eilė kitų pašto reikalaujamų formalumų. Siuntiniams rūbus, klebono paraginti, sudovanojo Prisikėlimo parapijos parapijiečiai. Ir sunešė ne kokius nors išmestinus, bet labai gerus, gerai išvalytus, išlygintus ir t.t. Dabar yra gaunami pluoštai padėkos laiškų ir naujų prašymų. Tik skaitant tuos laiškus pamatai tikrą vertę to didžiulio darbo. Ir tos, kurios tą darbą dirbo, ir tie, kurie rūbus davė gali su kaupu būti moraliai atlyginti.

Ateinantiems metams KLKM D-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus valdybą sudaro: pirmininkė A. Kuolienė, vice-pirm. L. Kolyčienė, sekretorė Z. Daugvainienė, iždininkė L. Murauskienė, parengimų vadovės: M. Basalykienė ir V. Dunderienė, kursų vadovė E. Matulaitienė, soc. reikalų vadovės: S. Simonaitienė ir P. Urbonienė.

Ši naujoji valdyba galvoja vėl atgaivinti kursus; gal siuvimo, gal virimo-kepimo, o gal ir abejus. Bet nemano apleisti ir kitų sričių. O ypatingai mano vėl kreiptis į parapijiečius prašant aukoti rūbų ir vėl jų siųsti. Siųsti, kiek tik bus galimybės ir išteklių.

Kapsė.

Vengrija importuoja duoną

(E) Pirmukart savo visoj istorijoj Vengrija privalo įsivežti grūdų iš užsienio. Praėjusią savaitę įvykusioje Vengrijos žemės ūkio konferencijoje buvo rasta, kad nuo 1931 iki 1940 metų laiko tarpą palyginus su dabartiniu laiku, grūdais apsėtas žemės plotas sumažėjo 40%. Stebėtojų (ekspertų) nuomone, šio meto Vengrijos žemės ūkio stovis yra toks, koks jis buvo 1867 metais. Dėl visų žemės ūkio nesėkmių Budapešto radijas kaltina privačių ūkių sektorių. Šiuo metu kolchozai ir valstybiniai ūkiai sudaro 75% viso Vengrijos žemės ūkio. Viso šio pasėkoj, Vengrija privalo įsivežti grūdų iš užsienio. Taip pat šiais metais Vengrija turės įsivežti ir mėsos, kurios ji savo komunistiniame ūkyje neįstengia pakankamai savo reikalams pasigaminti.

KLK Moterų D-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus 1960 ir 1961 m. valdybos. Sėdi iš dešinės kairėn: M. Basalykienė, A. Kuolienė, D. Bražienė, Reginienė, G. Barcevičienė, P. Urbonienė, V. Dunderienė, S. Simonaitienė. Stovi iš kairės dešinėn: E. Matulaitienė, L. Kolyčienė, Tėvas Placidas, OFM, L. Murauskienė ir Z. Daugvainienė.
Nuotrauka J. Dvilaičio.

Maltono aerodrome, prie Toronto, pasitinkamas iš okupuotos Lietuvos atskridęs Romas Vinerskis. Kairėje: tėvas Ant. Vinerskis, sūnus Romas, motina Genė ir antrasis sūnus Arvydas, žymiai jaunesnis už Romą. Toliau sutikimo dalyviai: Vinerskių šeima iš Hamiltono, Ont., su giminėmis ir bičiuliais.
Nuotraukos J. Dvilaičio.

Hamiltono lietuviai susilaukė sūnaus iš Lietuvos

Pastarosiomis savaitėmis dažnai skaitėme mūsų spaudoje žinutes, kad į tą ar kitą lietuviškąją JAV kolonijąiš Lietuvos atvyko seni tėvai pas vaikus ar vaikai pas tėvus. Kanados lietuvių šeimos šitokių džiaugsmo dienų vis negalėjo sulaukti, nors daug kas jau seniai darė žygių dėl suardytų šeimų sujungimo arba vaikų ar tėvų atsigabenimo. Pirmiesiems laimė nusišypsojo hamiltoniečiams Vinerskiams.

Genė ir Antanas Vinerskiai išvykdami iš Lietuvos 1944 m., aplinkybėms susidėjus, savo 8 mėnesių sūnų Romą paliko Žemaitijoje pas tėvo seserį ir štai pereitą trečiadienį gavo pranešimą iš Kanados imigracijos įstaigų, kad jų keturių metų rūpesčiai yra baigti sėkme, kad jų sūnus tos dienos rytą 9.45 val. jau išskrido iš Paryžiaus į Kanadą ir kad tą pat dieną popiet kuriuo nors lėktuvu iš Montrealio atskris į Malton aerodromą prie Toronto.

Atvykimo tikslus laikas nebuvo žinomas. Romo tėvai su kitu sūnumi Arvydu, 13 metų, su giminėmis bei bičiuliais, išviso keliolika žmonių iš Hamiltono ir jų giminaitis St. Jokubaitis bei "TŽ" atstovai iš Toronto į aerodromą atvyko jau prieš 2 val. Tada atskridusiame lėktuve laukiamojo Romo nebuvo. Dar po geros valandos buvo pagaliau išsiaiškinta telefonu su Montrealiu, kad jis ten jau yra, bet Torontą pasieks tik 6.45 val. vakare. Teko visiems laukti.

Laukiamam lėktuvui pasirodžius, imigracijos pareigūnas, eidamas pasitikti naujojo imigranto, nemokančio nei žodžio angliškai, jo pasitikti prie lėktuvo nusivedė tėvą.

Pagaliau laukiamasis Romas atsidūrė prie visų laukiančiųjų. Tai buvo ne tik pavargęs, bet ir gerokai suvargusios išvaizdos vyrukas, žymiai menkesnis už jaunesnįjį savo brolį Arvydą. Besisveikinant ne tik motina bei kitos moterys iš susijaudinimo pravirko, bet ir vyrai ašarojo, o giminių mergaičių gėlėmis apdovanotas Romas atrodė kiek pasimetęs, bet gal ir aprimęs, nes po dviejų dienų kelionės susitiko žmones su kuriais jau galėjo susikalbėti ir buvo savo šeimoje, kurios nebuvo nei matęs.

Augo jis pas tetą Žemaitijoje, lankęs ten Karklėnų mokyklą, kurioje baigęs 5 kl. Iš Lietuvos išvykęs į Maskvą rugsėjo 19 d. palydėtas pusbrolio. Ten gyvenęs viešbuty Kanados konsulato globojamas. Su pareigūnais susikalbėjęs rusiškai, nors tos kalbos gerai nemoka. Visus dokumentus ir kelionės bilietą jam įteikę bei į lėktuvą įsodinę Kanados konsulato pareigūnai. Kelionėje globoję lėktuvų palydovai. Iš Maskvos išskridęs antradienį, spalio 4 d.

Be abejonės, daug kam tuojau kils klausimas, kokiais keliais tėvai ėjo rūpindamiesi savo sūnaus atvykimu. Pasak tėvo, viskas buvę daroma per Kanados imigracijos įstaigą. Užtrukę tai net 4 metus, nes dėl įvairių formalumų bei klaidelių kelis kartus tekę bylą pradėti iš naujo. Išlaidų ypatingų nebuvę. Kiek kainuos pati kelionė, dar nežiną. Iš anksto reikėję tik įmokėti $300 užstato.

KR. TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 1 pusl.)

dar tebesą neprisiųsti.

Revizijos komisijos aktus perskaitė jos pirm. V. Sonda. Komisija tikrinusi tik Kr. Valdybos ir Šalpos Fondo knygas, jas radusi tvarkingai vedamas ir jokių trūkumų nepastebėjusi.

Iš apylinkių pranešimų buvo 11: Londono, Sudbury, Montrealio, Wellando, St. Catharines, Hamiltono, Otavos, Windsoro, Toronto, Rodney ir Delhi, o Kr. V. pirm. Kęsgaila apibūdino Vakarų Kanados apylinkių (Edmontono, Calgary, Lethbridge ir Vancouverio) veiklą, pasiremdamas savo išpūdžiais iš K. Vakarų Liet. Sąskrydžio metu įvykusio apylinkių suvažiavimo. Taupant laiką pranešimai buvo trumpi ir kaikurie pranešėjai pateikė smulkesnių duomenų.

Diskusijose Kr. Tarybos nariai daugiausia lietė lietuvybės išlaikymo bei jaunimo liet. auklėjimo klausimus, prie kurių vėl buvo grįžta sekmadienio posėdy po specialios A. Rinkūno paskaitos.

Sekmadienio posėdis buvo pradėtas po pamaldų AV parapijoje 1 val. p.p.

Čia pirmiausia sveikino PLB Valdybos pirm. J. Matulionis, aptaręs gyvenamojo momento rimtumą, bei KLB padėti bei uždavinius PLBendruomenėje.

Ant. Rinkūnas kalbėjo apie lietuviškojo jaunimo — specialiai paauglių amžiaus (13-19 m.) auklėjimo problemas.

Apibūdindamas aplinką, kurioje lietuviškasis jaunimas čia auga, prelegentas konstatavo, kad čionykščiam to amžiaus jaunimui trūksta idealizmo dvasios, kuria pasižymi europinis jaunimas, o taip pat trūksta noro mokytis. Dėl to ir viduriniųjų mokyklų darbo rezultatai būna liūdni. Pvz. pereitais metais 55% moksleivių buvę palikti antriems metams tryliktoje klasėje. Šio amžiaus lietuviukų lietuviškumas priklauso nuo tėvų ir nuo aplinkos, kurioje gyvena — didelėje lietuvių kolonijoje ar mažoje. Dauguma kalba lietuviškai ir skaito, bet rašo prastai.

Svarstydamas lietuviškojo auklėjimo priemones, prelegentas nurodė jų visą eilę:

1. Kurti Kultūros Fondo Apygardas, kurios rūpintųsi smulkių kolonijų jaunimo veiklos organizavimu.
2. Organizuoti Jaunimo Dienas, jomis stačiai paverčiant dabar organizuojamas Lietuvių Dienas.
3. Kurti jaunimo meno ansamblius ir dar labiau išplėsti sporto bei jaunimo organizacijų veiklą.
4. Organizuoti jaunimo ekskursijas tarpe atskirų vietovių.
5. Ruošti jaunimo meno pajėgų pasirodymus.
6. Testi stovyklų organizavimą vasaros metu.
7. Ne savo tėvų gyvenamose vietovėse studijuojančiam jaunimui organizuoti lietuviškus bendrabučius, taip kaip mergaitėms tokį bendrabutį seselės išlaiko Putnam, Conn.

Pinigų klausimui išspręsti prelegentas siūlė kurti jaunimo reikalams fondą, paskiriant tam Lietuvių Dienų pelną.

Diskusijos šiais klausimais buvo gana gyvos ir jų išvados buvo pavestos rezoliucijų komisijai sutraukti į specialią rezoliuciją. Ji, be abejonės, bus netrukus paskelbta.

Po to dar buvo pakeisti kaikurie veikiančių statutų paragrafai. Daugumoje jų neesminiai — tik suderinimas atskirų statutų nuostatų, kad nebūtų prieštaravimų.

Sąmatą sekantiems metams referavo Kr. V. iždininkas Pr. Rudinskas. Numatyta po $2.404,06 pajamų ir išlaidų. Ji priimta be pakeitimų 26 balsais prieš 2.

Kr. Valdybos kandidatais, kurie jau yra išsisėmę įvykus pasikeitimams valdyboje, išrinkti: Vyt. Zubas, Br. Lukoševičienė ir Jonas Adomonis.

Rezoliucijų komisija pateikė 4 rezoliucijas: padėką min. Diefenbakeriui už kalbą, pasakytą JT, žodį į brolius pavergtoje tėvynėje, specialią rezoliuciją jaunimo lietuviškojo auklėjimo reikalais ir padėką radijo programos Traditional Echoes programos organizatoriams Windsore. Dar buvo pasiūlyta padėka Kr. Valdybai bei jos organams už gražią ir rūpestingą veiklą.

Klausimų ir sumanymų tarpe buvo pasisakyta už tolimesnį aiškinimąsi Geležinio Fondo įkūrimo galimybių, o VIII Lietuvių Dienai vieta numatyta Montrealy. Paliesta buvo dar daugybė kitų reikalų, kurių visų čia neįmanoma nei suminėti.

Šeštadienį vakare Hamiltono apylinkės valdyba visus suvažiavimo dalyvius gražiai pavaišino, o sekmadienį Kr. Valdybą.

Sesija buvo baigta pareiškus padėką už malonų priėmimą bei vaišes Hamiltono apylinkės valdybai, klebonui kun. dr. J. Tadarauskui, sveikinusiems, visiems prisidėjusiems bei svečiams. Sesija baigta Tautos himnu. **Kor.**

Vilniaus Dienos minėjimas

Iš vienos pusės demokratiniai kraštai duoda nepriklausomybes buvucioms kolonijoms, kuriose žmonėms, atrodo, bus ir sunku patiems tvarkytis, o iš antros pusės osvietai kuria naujas kolonijas, vadinamas satelitais, atima nepriklausomybes daugeliui tokių tautų, kurios sugebėjo daug geriau tvarkytis negu jie patys.

Bet šiuo metu viršūnėse jau atsiranda mintis, kad čia nėra gerai ir pradeda reikalauti tą negerovę atitaisyti. Pradeda nuo Vengrijos ir Vokietijos. Reiškia, reikalauja laisvės pirmiausia toms tautoms, kurios vieningai tos laisvės siekia pačios.

Pastaruoju laiku ypatingai žmonių jautrumas savo tautiniuose reikaluose yra padidėjęs. Ypač jautrios pasirodė Azijos - Afrikos tautos, bet neatsilieka ir kitos. Pvz., kai kancleris Adenaueris Rytprūsių vokiečių pabėgėlių suvažiavime Duesseldorfe pareiškė, kad Rytprūsiai dar gali būti grąžinti Vokietijai, lenkai ttuojau reagavo į ši pareiškimą. Esą, kesinamasi į "Lenkijos teritoriją".

Šiuo didžiausio įtempimo metu vilniečiai rengiasi minėti "Vilniaus Dieną". Tai yra diena, kai 1920 metais lietuviai sudarė sutartį su lenkais Suvalkuose ir lenkais pasitikėdami nustojo budėję. Tuo pesinaudodami lenkai pagrobė Lietuvos sostinę Vilnių.

Minėdami šią dieną liūdime dėl to, kad mūsų artimiausi kaimynai, vienodo likimo druagai, panaudojo patį šlykščiausią klastos kariavimo būdą prieš mūsų tautą. Kad tas nepasikartotų ateityje, mes ir renkamės prisiminti tą mums skaudų įvykį, dėl kurio mūsų tautiečiai daugelį metų šaukė: "Ei, pasauli, mes be iVlniaus nenurimsim!".

Kad nereikėtų mums vėl šaukti, turime budėti, taip, kaip daro kitos tautos, o ypač šio didelio įtempimo metu. Ten susirinkę turim netik liūdėti, bet ir apgalvoti kokie netikėtumai gali ištikti ir kaip jiems užkirsti kelią pačiu tinkamiausiu metu, kad nereikėtų vėl apverkti. Nepamirškime, kad tas pats priešas kiekviena proga reiškia pretenzijas į mūsų sostinę Vilnių.

Tad, sese - broli, atsisakykim nuo betkokio savo asmeniško laiko praleidimo kitur, o paaukokim pora valandėlių bendram tautos reikalui, kad pasirodytume ne žemesni savo dvasioje už Azijos-Afrikos tautas. Šiuo metu mes turime būti ypatingai jautrūs, vieningi ir budrūs savo tautos reikaluose.

Savo atsilankymu paskatinsim tuos, kurie budi ir gražią programą išklausysime. **Vilnietis.**

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

1960 M. PIRMŲJŲ 9 MĖN. APYSKAITA

Pajamos:	
Kasos likutis 1960.I.1 d.	$1.540,05
Gauta nuošimčių iš "Paramos" banko už pirmą pusmetį	3532
Valiutos skirtumas, siunčiant C. V-bai	46,87
Aukų gauta iš šių TFondo Atstovybių Kanadoje:	
1. Toronto	1.500,00
2. Delhi-Tillsonbur	461,55
3. Edmontono	184,25
4. Vancouverio	170,75
5. Winnipego	170,25
6. Londono	153,00
7. Fort Williamo	150,07
8. Windsoro	113,55
9. Wellando	79,91
10. Calgario	69,77
11. St. Catharines	52,00
12. Lethbridge	51,00
13. Otavos	45,00
14. Pembroke	28,82
15. Sudbury	60,00
Pajamų išviso	$4.912,16
Išlaidos:	
Išsiųsta TFondo V-bai	$2.500,00
Susisiekimo, pašto ir raštinės reikalams	29,65
"Paramos" bankui už patarnavimus sumokėta	1,20
Išlaidų išviso	$2.530,85
Kasos likutis 1960 m. spalio 1 dienai	2.381,31
Balansas	$4.912,16

TFondo Atstovybė Kanadoje dar nėra gavusi šiais metais aukų iš šių apylinkių: Montrealio, Hamiltono, Sault. Ste. Marie, Rodney, Oakvillės ir Wawos. Reikia tikėtis, kad jos visos iki galo šių metų surinks joms įprastą sumą aukų ir atsiųs centrui.

Naudodamasis ta proga, TF Atstovybė Kanadoje reiškia nuoširdžią padėką visiems TF įgaliotiniams ir KLB apylinkių valdyboms už jų paisaukojimą, organizuojant ir renkant aukas TF, taip pat širdingai dėkoja aukų rinkėjams, kurie atsisakydami savo poilsio, lankė lietuvių namus, prašydami aukos, o didžiausia padėka tenka visiems geros valios lietuviams, aukojusiems tam kilniam, dideliam reikalui — pavergtos tėvynės išlaisvinimui.

V. Vaidotas,
TF Atst. Kanadoje pirm.

SPECIALUS PRANEŠIMAS

TORONTO MIESTO

SAVIVALDYBĖS RINKIMAI

Pirmadienį, 1960 m. gruodžio 5 d.

Balsavimo teisių praplėtimas visiems asmenims turintiems 21 arba daugiau metų amž.

Šalia savininkų bei nuomininkų ir jų žmonų bei vyrų, VISI ASMENYS, 21 METŲ ARBA DAUGIAU AMŽIAUS, GYVENĄ TORONTO MIESTE NUO 1959 METŲ SAUSIO 1 DIENOS, TURI TEISĘ BALSUOTI 1960 M. GRUODŽIO 5 D., PIRMADIENĮ.

BALSUOTOJAI PRIVALO BŪTI BRITŲ VALDINIAI (VISI KANADOS PILIEČIAI YRA BRITŲ VALDINIAI) IR JŲ PAVARDĖS TURI BŪTI ĮTRAUKTOS Į GYVENTOJŲ BALSUOTOJŲ SĄRAŠUS.

Gyventojų balsuotojų sąrašai, sujungti su balsuotojų sąrašais, turinčiais savininkų, nuomininkų ir t.t. pavardes, yra laikomi miesto visuose balsavimo skyriuose.

Pasitikrinkite, kad jūsų pavardė būtų balsuotojų sąrašuose, patikrindami sąrašus jūsų balsavimo skyriuje arba paskambindami į miesto raštininko (City Clerk's Office) įstaigą EM. 6-8461, betkuriuo laiku tarp 9 val. ryto ir 9 val. vak., išskyrus šeštadienius.

Jei jūsų pavardės sąrašuose nėra, tačiau jūs turite rinkiko kvalifikacijas, paskambinkite į miesto raštininko įstaigą, ir jūsų vardu bus apeliuojama, kad jūsų pavardė būtų įrašyta į sąrašą.

SPALIO 25-ta YRA PASKUTINĖ DIENA PADUOTI PRASYMUI ĮRAŠYTI PAVARDĘ Į SĄRAŠĄ.

Pasitikrinkite, kad jūsų pavardė nebūtų praleista sąraše.

1960 m. spalio mėn. 11 diena. **C. E. NORRIS, City Clerk.**

TORONTO MIESTO

SAVIVALDYBĖS RINKIMAI

Pirmadienį, 1960 m. gruodžio mėn. 5 d.

AR YRA JŪSŲ PAVARDĖ BALSUOTOJŲ SĄRAŠUOSE?

PATIKRINKITE JUNGTINĮ BALSUOTOJŲ IR REZIDUOJANČIŲ BALSUOTOJŲ SĄRAŠĄ, JŪSŲ BALSAVIMO SKYRIUJE arba ĮSISIAISKINKITE PASKAMBINDAMI Į THE CITY CLERK'S OFFICE (Miesto Raštininko Įstaigon) EM. 6-8461

Betkuriuo metu tarp 9 val. ryto ir 9 val. vak. (išskyrus šeštadienius). Jeigu jūsų pavardės sąraše nėra, tačiau jūs turite rinkiko kvalifikacijas, paskambinkite į MIESTO RAŠTININKO ĮSTAIGĄ EM. 6-8461 (betkuriuo metu tarp 9 val. ryto ir 9 val. vak., išskyrus šeštadienius) ir jūsų vardu bus paduota apeliacija.

ARBA PATIKRINKITE SĄRAŠUS KURIOJE NORS IŠ ŠIŲ VIETŲ

Miesto Rotušėje, Miesto raštininko Istaiga, 212 kamb., nuo 8.30 val. ryto iki 4.30 val. vak., išskyrus šeštadienius.
Viešų ir privačių mokyklų pastatuose, viešosiose bibliotekose, pašto įstaigose ir gaisrininkų stotyse (reguliariomis mokymo bei darbo valandomis).
Pranešimai, liečią klaidas, praleidimus bei pataisas, turi būti pasiųsti į Miesto Raštininko Istaigą, Room 212, City Hall, nevėliau kaip antradienį, spalio 25 d., kad būtų galima užvesti apeliacij'ą.

Kad galėtumėte balsuoti, turite būti įrašyti arba balsuotojų sąraše (1), kuriame surašytos pavardės tų, kurie turi teisę balsuoti, kaip savininkai ar nuomininkai, arba kaip savininko arba nuomininko vyras arba žmona
arba
Reziduojančių Balsuotojų Sąraše (2), kuriame surašytos pavardės tų asmenų, kurie Toronte gyvena nuo 1959 m. sausio mėn. 1 dienos.
Visi balsuotojai turi būti 21 metų amžiaus ir Britų valdiniai (Visi Kanados piliečiai yra Britų valdiniai)

Jei šiais metais pakeitėte savo gyvenamą vietą,
PASITIKRINKITE
ir užsitikrinkite, kad jūsų pavardė būtų BALSUOTOJŲ SĄRAŠE.

Paskutinė diena apeliuoti yra SPALIO 25

C. E. NORRIS, City Clerk.

Pranciškonų gimnazijoje

Londoniečių Daniliūnų sūnus išvyko pranciškonų gimnazijon, veikiančion Kennebunkport, Maine, Amerikoje, tęsti mokslą devintame skyriuje — pirmoje gimnazijos klasėje. Gimnazija vadinasi St. Anthony's Highschool. Iš ketvertos pirmųjų jo laiškų matyti, kad mokykla jis yra patenkintas ir turi daug džiaugsmo, praleisdamas laisvalaikius bendromis jėgomis tvarkingai organizuotose mokyklos pramogose. Kaip augštai kaikurie tėvai vertina šią gimnaziją, matyti jau ir iš to, kad į ją siunčia sūnų net iš Nauj. Zelandijos. Keletas mokinių yra iš Kalifornijos ir kitų tolimų vietų. Vienas mokinių — tik šiemet atvykęs iš okup. Lietuvos. Viso pirmoje klasėje yra 16 mokinių. Prašėsi atgal į gimnaziją priimami ir keli "bėgliai", kurie dėl įsūrėjusios drausmės metus buvo pabandę kitose gimnazijose, bet galų gale priėję išvados, kad St. Anthony's yra geriau, negu drausmės nežinančiose mokyklose.

Pirmomis dienomis iš Kanados dar byvo atvykęs Bronės ir Jono Lukoševičių sūnus iš Montrealio, lankąs šiemet paskutinę — 12-ąją klasę.

Mokslas čia praeinamas per keturis metus. Šioje mokykloje ne tik drausmė ir auklėjimas yra pavyzdingi — joje ir pats mokslas yra augšto lygio. Dėl to praeitais metais šią gimnaziją baigęs devintukas neturėjo jokių sunkumų įstoti į augštąsias mokyklas, o keli jų gavo net stipendijas studijuoti universitetuose. Dėstomoji kalba yra anglų ir, be Amerikoje reikalaujamo kurso, dar praeinama lietuvių kalba ir istorija ir mandagumas (manners). Po pamokų vartojama lietuvių arba lietuvių ir anglų kalbos. Besidomintieji šia svarbia mums institucija platesnių informacijų gali gauti kreipdamiesi šiuo adresu: St. Anthony's Highschool Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine, USA.

Gimnazijos steigėjas, pirmasis ir dabartinis jos rektorius yra pranciškonų provincijolas Tėvas Jurgis Gailiušis, OFM. Jos direktorius — Tėvas Gabrielis Baltrušaitis. Pirmosios klasės auklėtojas — kanadiečiams, o ypač torontiečiams gerai pažįstamas Tėvas Bernardinas Grauslys, OFM. Visi mokytojai, išskyrus muzikos dėstytoją, yra lietuviai ir daugumoje vienuoliai. Mokiniai turi savo orkestrą, sporto vienetus, įvairius kalbotyros ir kt. mokslo šakų klubus ir kt. Pavyzdingai organizuotos pramogos yra viena iš tų priemonių, kurios į ją patraukia mūsų jaunimą. Darbas gimnazijoje yra gana intensyvs ir todėl net daug platesnis kursas, negu angliškose mokyklose, praeinamas per trumpesnį laiką — mokiniai vasaros metu turi maždaug tris ir pusę mėnesio atostogų! Vienuolynas ir mokykla yra labai gražioje vietoje, prie pat Atlanto vandenyno.

Reikia tikėtis, kad laiko bėgyje ši gimnazija išaugs į didelę švietimo įstaigą ir suvaidins labai svarbų vaidmenį lietuvybės išlaikyme. Ji šiais laikais mums yra labai svarbi ir verta visuomenės paramos.

Ne vienas iš mūsų vaikų pats savęs klausia, kas jis yra. Dar blogiau — ir tėvai nežino, kas jų sūnus yra — lietuvis ar anglas ar internacionalas? Praeiti šių kraštų numatytą kursą anglų kalboj, išmokti gerai lietuviškai ir išlikti lietuviu — du, atrodo, nesuderinami dalykai. Paminėta gimnazija surado tikrąjį kelią kaip tik reikiamu laiku, ateina į pagalbą atsakyti į klausimą, — kas jis yra ir kas turi būti. Yra visai aišku, kuria kryptimi nueis baigusieji lietuvių pedagogų vadovaujamą gimnaziją, tačiau vietos mokyklas baigusiųjų klausimas ir toliau liks tuo neaiškiu klausimu, sprendžiamu kiekvienam asmeniui atskirai.

Linkėtina ištvermės mokyklos vadovams bei pedagogams ir didesnio šia gimnazija asusidomėjimo mūsų plačiajai visuomenei.

D. E.

NAUJOS KNYGOS

Vyt. Tamulaitis, SVIRPLIO MUZIKANTO KELIONĖS. I knyga. Išleido "Eglutė" dešimtmečio proga, Putnam, Conn., 1960. Dailininkė Aldona Simutytė. 86 psl., Kaina $2.50.

Vaikų literatūra pastaraisiais metais gerokai apsilpo. Vaikams rašyti tikrai nelengva ir retai kas iš rašytojų pabando. Iš naujų vaikų literatūros kūrėjų beveik vienas St. Džiugas ir teliko. Senieji nutilo. Ir Vytė Nemunėlis neberašo. Iš senųjų vėl grįžo štai Vyt. Tamulaitis, taip pat eilę metų tylėjęs.

O gerai, kad grįžo. Tamulaitis yra gamtos ir ypač vabalų gyvenimo puikus žinovas. Giliai išstudijavęs vabalų gyvenimą, savo "Svirplio Muzikanto kelionėse" jis atskleidžia didelės jų dalies gyvenimo būdą, jų papročius iki pat smulkmenų. Perskaityti Svirplio pasakojimus reiškia daug ko pasimokyti. Iš jų sužinai daug tikrai įdomių dalykų, apie kuriuos nesi nei negirdėjęs.

"Svirplio Muzikanto kelionės" prieš beveik dešimti metų buvo spausdintos "Eglutėje", o dabar yra praplėstos, pataisytos ir skelbiamos atskirom dviem knygom. Jos parašytos paties Svirplio pasakojimų forma. Vieną baisią naktį, kai lauke šėlo audra, pamiškės tuščion trobelėn, ieškodamas apsaugos nuo blogo oro, atėjo Svirplys Muzikantas. Radęs ten katinuką, tarakoną, blakę, svogūnų pynę ir keletą kitų ten suminėtų daiktų, kad naktis taip neprailgtų, jis ėmė pasakoti savo kelionių nuotykius. Pasakojimo centre šioje dalyje yra vabalų plėšikų vestuvės, kuriose jis grojo ir vos savo galvos neprarado, ir perpus perkirsto slieko mirusios dalies laidotuvės. Pasakodamas savo nuotykius bei atpasakodamas savo pasikalbėjimus su įvairiais vabalais, Svirplys išaiškina daugelį vabalų pasaulio paslapčių. Paaiški ir kaip Svirplio smuikas atrodo (jis turi 1128 stygas, o grojant smičius yra traukiamas 32 kartus per sekundę), kad ausis jis turi ir kojų blauzdose, paaiški kad sliekai yra labai naudingi žemdirbiams, kad yra tokių baisių vabalų plėšikų, stačiai besočių, kurių papročiai baisūs, bet ir jie naudingi, nes kenksmingus vikšrus naikina. Iš pasakojimo apie jų vestuves skaitytojas sužino jų intymaus gyvenimo papročius ir t.t.

Tuo būdu Tamulaičio knyga nėra vien penas vaiko fantazijai, bet ir pamokanti, suteikianti daug žinių. Visa tai pateikiama ne sausais aiškinimais, bet paaiški iš gyvo ir patraukiančio Svirplio pasakojimo. Tamulaičio stilius lengvas, kalba graži, taisyklinga, tad lengvai skaitoma. O ir išleista knyga gražiai, su gausiomis spalvotomis iliustracijomis. Vaikai šitokią knygą tikrai mėgs.

Tenka laukti antrosios dalies, prie kurios gal gera būtų matyti pridėtą žodynėlį, paaiškinantį kaikuriuos dabarties vaikams nesuprantamus pavadinimus bei žodžius (pvz. svogūnų pynė, menturys ir pan.). Tuo tarpu gal geriausia būtų, kad keliones paskaitytų vaikams tėvai, kurie ir nesuprantamus žodžius paaiškintų. O paskaitę ir jie kartu su vaikais bus dėkingi autoriui ir leidėjoms už dovanėlę, kokios seniai nebebuvo gavę.

G.

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

"DRAUGO" DEŠIMTOJO ROMANO KONKURSO jury komisija sudaryta Los Angeles. Ją sudaro: poetas Bernardas Brazdžionis, rašytojas Jurgis Gliauda, žurnalistas Juozas Kojelis, mokytojas literatas Feliksas Kudirka ir poetė Elena Tumienė.

Romano rankraščiams įteikti terminas baigiasi lapkričio 1 d.

ALMUS ART GALLERY Great Neck, N.Y., nuo rugsėjo pabaigos vyksta Janz'o Abstract Pre-Raphaelism paroda. Ji baigsis spalio 12 d.

"DIRVA", atšventusi savo 45 m. su kaktį, paskelbė, kad prenumeratos mokestis paliekamas tas pats — $10 metams, tik pusmetinis mokestis bus $6.

ŽURNALAS "KARYS" š.m. lapkričio mėn. švęs savo ėjimo Amerikoje dešimties metų sukaktį.

PROF. STP. KOLUPAILA buvo išvykęs į Europą, atstovauti Notre Dame universitetą tarptautiniame hidrologų suvažiavime Glasgowe, Škotijoje.

DAIL. V. K. JONYNAS, paprašytas Book of the Month Club, paruošė kalėdinę kortelę "Žvaigždė".

ČIKAGOS LIET. VYRŲ CHORAS "VYTIS", kuris ruošia operų pastatymus, spalio 2 d. atšventė savo gyvavimo dešimtmetį. Ta proga buvo suruoštas didžiulis koncertas. Programą išpildė choras Vytis, operos moterų choras ir solistai kartu su Čikagos simfoniniu orkestru.

STUD. ATEITININKŲ SĄJ. naujoji valdyba, išrinkta vasaros stovykloje prieš kongresą pasiskirstė pareigomis: pirm. Skirmantas Radvila, vicep. Stasys Rudys, sekretorė Janina Radvilaitė, užsienio skyriaus vadovė Daina Skirmuntaitė, spaudos ir informacijos vadovas Vaidotas Daukantas. Valdybos būstinė šiemet yra Čikagoje.

STUDNETŲ SANTAROS studijų dienos - suvažiavimas vyko Tabor Farmoje rugsėjo 7-11 d.d. Į naują centro valdybą išrinkti: pirm. Ramojus Vaitys, vicep. Vytautas Babušis, iždin. Liudas Šmulkštys, sekr. Vida Janulevičiūtė, rytų įgaliotinis Jonas Mačiūnas, narė Danutė Dulytė.

Revizijos komisija: Vladas Eikinas, Narimantas Macevičius ir Antanas Brazdys.

Aldona Stempužienė ir Jonas Švedas išrinkti Santaros garbės filisteriais.

PROF. STP. KAIRYS, kuris metų pradžioje buvo sunkiai susirgęs, yra jau pasveikęs ir visą vasarą, kurią praleido Paknių vasarvietėje Thompson, Conn., ruošė spaudai savo antrąjį atsiminimų tomą.

RŪTA LEE - KILMONYTĖ dalyvauja The Los Angeles Civic Light Association statomoje operetėje Show Boat (pagal Ednos Ferber novelę).

GIMTOSIOS KALBOS naujajame Nr. 2 (8) yra daug aktualių ir reikšmingų rašinių. Pr. Skardžius išaiškina keletą klaidingų žodžių, dažnai sutinkamų mūsų laikraščiuose, pavyzdžiui: įdomautis, lygsvara, žingeidus. Jų daryba lietuvių kalbai neįprasta, todėl turime vartoti senesnius, neabejotinai lietuviškus atitikmenis: domėtis, pusiausvyra, smalsus. Ir lietuvių moterų pavardes savo spaudoje turėtume rašyti su moteriškomis priesagomis: -ienė,-aitė, -ytė ir pan. Toliau P. Skardžius atskiru straipsniu pamini kalbininko J. Balčikonio 75 metų sukaktį, sužymėdamas jo raštus, ypač Lietuvių kalbos žodyną, nuo kurio redagavimo dabartinių Lietuvos valdovų neseniai jis pašalintas.

Rašytoja P. Orintaitė, jau nepriklausomybės laikais G. Kalboje iškėlusi eilę dalykų, siūlo pasidairyti po senųjų Amerikos lietuvių kalbą, ieškant gražesnių ar patogesnių žodžių, pvz. knygius vietoj knygininko. Nurodo mažybinių priesagų ypatingas reikšmes: nykštukas reikia ne mažą nykštį, bet mažą žmogutį; seselė yra ne maža sesuo, bet vienuolė.

L. Dambriūnas rašo apie pastaruoju metu Lietuvoje išleistus kalbinius leidinius, trumpai nurodydamas jų vertę: tai Jablonskio, Būgos raštai, Lietuvių kalbos žodyno V tomas ir kt. Kalbiškai recenzuoja V. Brizgio knygą Negesinkime aukurų, iškeldamas rašybos, kalbos ir stiliaus trūkumus. Toliau gyvos kalbos pavyzdžiais įrodinėja, kad "ant žemės" nėra slavybė, todėl poteriuose nėra pagrindo taisyti į senesnį "žemėje". Po šio straipsnio yra redakcinis P. Skardžiaus prierašas, kuriame skirtingais pavyzdžiais įrodoma, jog teiktinesnis posakis yra "kaip danguj, taip ir žemėj".

P. Jonikas surašo pluoštą retesnių žodžių, pavyzdžiui: šarūnas — gerai šeriamas arklys, šatrija — smarki moteris, ragana, tytveikas — daugybė, aibė, žiedyba — keramika. A. Šimaitienė ir A. P. Bagdonas iškelia mūsų mokinių kalbinius trūkumus. Dar pateikiama medicinos terminų, skaitytojų balsų, spaudos apžvalga ir kt.

Gimtoji Kalba niekada nevėlu užsiprenumeruoti: dar galima gauti visus aštuonis numerius, kurie visada ir visiems pravartu turėti. GK išeina 4 kartus per metus; kaina metams $1. Redaktorius Petras Jonikas, leidėjas Kultūros Fondas — 1347 So. 48 Court, Cicero, Illinois, USA.

ŽURNALO "DARBAS" šių metų Nr. 2 išėjo pavėlavęs, bet su birželio mėn. data. Prieš tai išėjęs numeris turėjo pastabą, kad žurnalą "redaguoja red. kolegija. Vyr. redaktorius: J. Kiznis". Šio numerio viršely vyr. redaktoriaus nebėra jokio, o 31 psl. išspausdintas "Leidėjo žodis", kuriame sakoma, kad 1959 m. L. Darbininkų D-jos suvažiavimas redakciją sudaryti pavedęs prof. J. Kaminskui ir J. Kizniui. Juodu į kolektyvą įtraukę dar J. Petrėną. Šių metų Nr. 1 suredagavęs vienas Kiznis, kuris išspausdinęs A. Šalčiaus straipsnį, "kurio mintys yra griežtai priešingos leidėjų puoselėjamam tikslui", ir kuris suniekinąs visa, dėl ko kovoja visa lietuvių tauta.

Leidėjai įpareigoję Kizni "kitame numery tinkamai atsiliepti į A. Šalčiaus straipsnį, kad visi jo žurnalui mesti šešėliai būtų išsklaidyti, ir tam tikslui į redakciną kolektyvą įjungė centro valdybos sekretorių J. Sondą". Naujam numeriui medžiagą telkęs Kiznis, o kai jis buvęs "paprašytas dėl tos medžiagos kolegiškai pasitarti", jis pasitraukęs iš redakcijos.

Leidėjams tekę pasirūpinti numerio užbaigimu. Buvusi panaudota ta pati Kiznio surinkta medžiaga, "atmetus tą, kuri kartojo A. Šalčiaus mintis".

Išeina, kad išspausdinimas ano tiek triukšmo sukėlusio straipsnio nebuvo paprastas redaktoriaus neapsižiūrėjimas, bet sąmoningas veiksmas ir tokią savo liniją jis ir toliau norėjęs tęsti.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS SKAUTĖS šią vasarą stovyklavo įvairiose Anglijos skaučių stovyklose. Jos parsivežė ne tik gražių atsiminimų, bet išgarsino ir Lietuvą. Pvz., Cambridge stovyklavusios trys skautės: Žibutė Vykintaitė, Monika Haufaitė ir Vanda Endrikaitė sugebėjo prasimušti į anglų spaudą: su jomis buvo padarytas interview ir jų nuotrauka buvo išspausdinta Cambridge populiariausiame dienraštyje.

Gintarinio kambario paslaptis

1716 m. Prūsų karalius Fridrichas Wilhelmas Rusijos carui Petrui I Didžiajam padovanojo gintarinį kabinetą — 55 kv. metrus gintaro mozaikos, išgražintos meniškomis skulptūromis. Carienės Elzbietos laikais tas gintaro kambarys buvo restauruotas ir perkeltas į vasaros rezidenciją Carskoje Šelo (dabar Puškino miestas). Bolševikų laikais tiek visi rūmai, tiek gintaro kambarys buvo paversta turistų lankomu muzėjumi. Pastarojo karo metu Carskoje Selo — Puškino buvo užimtas vokiečių. Rozenbergo įsakymu gintaro kambarys buvo pervežtas į Karaliaučiaus meno muzėjų. Jį eksponuoti, žinoma, nebuvo spėta, nes netrukus ir visas muzėjus buvo išvežtas arba suslėptas. Nuo to meto apie gintaro kambarį nebėra jokių žinių.

1949 m. Karaliaučiuje, rusų vadinamame Kalingrade, buvo sudaryta speciali komisija, kuri turėjo pabandyti gintaro kambarį surasti mieste. Nors buvo iškrėsti net griuvėsiai bei sugriautų namų rūsys, bet jokių pėdsakų nesurasta. Buvo surastas buvęs Karaliaučiaus komendantas gen. Lasch, bet ir jis arba nenorėjo nieko pasakyti, arba ištikrųjų nežinojo. Tada sovietiniai pareigūnai pradėjo tardyti muzėjaus tarnautoją dr. A. Rhodem, kuris bendradarbiavo su rusais ir buvo išlikęs jų tarnyboje. Jis sakėsi nieko nežinąs, nors buvo ženklų, rodančių, kad jis kažką nujaučia arba tikrai žino, tik kažkodėl vis nepasako. Ir kaip tik tada, kai sovietiniai pareigūnai jau turėjo vilčių, kad kažką išgaus, Rhodem vieną rytą į tarnybą neatėjo. Pasirodė, kad naktį jis ir jo žmona buvo nužudyti. Spėjama, kad tuo pasirūpino tas,. kas bijojo, kad gintaro kambario paslaptis nebūtų išduota. Tuo būdu sovietinė komisija po 11 metų darbo nebeturi savo rankose jokio siūlelio, kuris privestų prie gintaro kambario paslapties.

Redakcijai prisiųsta

Juozas Eretas, Stasys Šalkauskis 1886-1941. Išleido Ateitininkų Federacija kun. Juozo A. Karaliaus lėšomis Ateitininkų sukakties 1960 metais. Spaudė tėvų pranciškonų spaustuvė, Brooklyn, N.Y., 278 psl. Kaina nepažymėta.

Šv. Pranciškaus Varpelis, 1960 m. rugsėjis, Nr. 9, 257-288 psl.

Skautų Aidas, 1960 m. rugsėjo mėn., Nr. 9, 20 psl.

Lietuvių dailė užsienyje

Šitokia antrašte "Tėvynės Balsas" Nr. 73 (344) praneša: "Lietuvos "Dailės" fondas yra numatęs 1961 m. pasiųsti savo produkciją į įvairias užsienio parodas ir muges". "Dailės" tautiniai meno gaminiai iš gintaro, keramika, medžio. odos, tekstilės gaminiai būsią pateikti tarptautinėms parodoms Leipcige, Goteborge, Utrechte, Izmire, Damaske, Solonikuose, Montrealyje ir kt. Išviso esą numatoma tuos gaminius demonstruoti 24 tarptautinėse parodose ir mugėse.

Užsimojimas į domus, tik būtų gera, kad būtų daugiau žinių paskelbta apie tą "Dailę" bei jos fondus.

SEALY... gamintojai geriausių Amerikoje matracų siūlo dabar jums pasirinkti iš

4 Sealy Posturepedics ©

Malonus miegas ant keturių rūšių pasauly PUIKIAUSIŲ STANDŽIŲ matracų. Posturepedic... pagaminti bendradarbiaujant su žymiais ortopedijos specialistais. Išvaduoja nuo varginančių rytinių nugaros skausmų (gaunamų nuo minkšto matraco). Dabar jūs galite pasirinkti Posturepedic tokį, koks jums labiausiai patiks.

Grynai mokslinis purios gumos gaminys, aptrauktas minkštu išsiuvinėtu apdangalu. Puikus derinys tiems, kurie mėgsta miegoti ant puraus pagrindo.

Ekstra ilgas $189.00

Matracas ir pagrindas $159.00 komplektas

- Luxurious foam quilted right into the cover
- Superb new beauty ... exciting designer fabric
- Exclusive BlankeTuck® foundation
- Famous Posturepedic innersprings construction

The "softest" firmness you've ever slept on! The ideal luxury combination. A cloud-soft sleeping surface ... PLUS Posturepedic support. You'll marvel at the new difference in comfort. Test it yourself, today!

$99.50 kiekvienas

Mattress or foundation, Full or twin size. Extra length $99.50 Each

Pagaminta naudojant tik Sealy's žinomą purios gumos formulę. Čia niekur nėra jokių 'gumos gumbų'. Jei mėgstate purios gumos matracą, tai šis bus pats geriausias.

Ekstra ilgas $159.00

Matracas ir pagrindas $159.00 komplektas

Famous Innerspring POSTUREPEDIC

The one and only, the original Posturepedic. The finer, firmer mattress that helped change the nation's sleeping habits. For supreme support, relaxing resiliency, bring it into your home today!

$79.50 Each

Full or twin size Mattress or foundation. Extra length $89.50 Each

Šį rudenį iki lapkričio 30 d. mes duodame besąlyginę garantiją. Jei po 30 dienų miegojimo matracai jums nepatiktų, galite juos grąžinti ir pinigai bus jums išmokėti pilna įmokėjimo kaina.

MOHAWK FURNITURE LTD.

2446-8 Danforth Avenue. Tel. OX. 9-4444, OX. 9-4224

Taip pat mainome senus naudotus baldus ir matracus, įvertindami juos augšta kaina. Duodame dideles nuolaidas perkant naujus.

Lietuvių moterų KIRPYKLA

Doma Hairstyling

1618 BLOOR ST. W. (netoli Dundas)

Telefonas LE. 3-2904

Sav. D. KAUNAITĖ

OLYMPIA

rašom. mašinėlės naujos ir naudotos.

YORK BUSINESS MACHINES

605 Yonge St. WA. 5-2491

Vadoveliai!

Jau septyneri metai kai lietuviškosios mokyklos naudoja žinomo mokytojo A. RINKŪNO vadovėlius

"KREGŽDUTĖ"

I dalis — elementorius ir pirmieji skaitymai I-II skyriui. Antroji laida ____ Kaina $2.00

II dalis — skaitymai ir tėvynės pažinimo pradmenys III-IV skyriui. Trečioji laida. ____ Kaina $3.00

III dalis — skaitymai ir tėvynės pažinimas V-VI skyriui. Antroji laida, ką tik išėjusi iš spaudos. ____ Kaina $3.25

Iliustracijos dail. T. Valiaus.

SPAUDOS BENDROVĖ "ŽIBURIAI", 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada.

ATLANTA MOTORS

39 Advance Rd. • Toronto - Islington

Generalinis automobilių taisymas, nemokamas darbo apskaičiavimas. VISI DARBAI GARANTUOJAMI. • LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Darbovietės telefonas BE. 9-3939. Namų telefonas LE. 2-2327.

VYT. STOCKUS

39 Advance Rd. randasi 5 blokai į pietus nuo Bloor važiuojant Islington Ave.

FIFKA

BALYS J. ARŪNAS

IŠ MANO PAVASARINIŲ SVAJONIŲ, SKELBTINŲ TIKTAI RUDENĮ.

Žinote patys, dabar pavasaris, patsai gražiausias metų laikas. Kiekvieno gyvo sutvėrimo širdis, net ir katino, skęsta meilėje, džiaugsme. Nedrąsiai jau pradeda skleistis pumpurai, kalasi iš juodos žemės įvairiaspalvės gėlės. Varlės vakarais gerkles laido, tik mano vieno širdis kančios vylyčia, tarsi bulvė, persmeigta. Visi tie pavasario balsai, kvapai ir kitokie jo apsireiškimai, dar daugiau didina mano širdies skausmą, dar daugiau stumia mane juodon neviltin. O buvo pavasarių, kai aš leipdavau ir nežinodamas ko. Pažiūri būdavo į mėlyną dangų, pūkinius debesėlius, paglostai sakais aptekusį kaštono pumpurą ar nuskini tik prašydusią purieną ir širdis apsąla, akyse mirguliuoti ima, o krūtinėje kažin koksai palaimintas džiugesys daužosi. Ir tada man atrodydavo, kad aš pavirtau į mažiuką, švelnutį, išdykusį kačiuką, kuris užgriaužė valerijono šaknį ir, pargriuvęs ant žalios vejos, svaigaus užsimiršimo apimtas, nerūpestingai vizgena savo švelnute uodegyte... A, tai buvo gražūs ir niekada neužmirštami pavasariai!!! Bet dabar...

Šimet aš tikėjausi, kad ateis patsai gražiausias ir puošniausias mano gyvenimo pavasaris. Ir koksai apsivylimas! Kokia žiauriai šiurkšti gyvenimo ironija, koksai pasityčiojimas iš kiekvieno mano būtybės nervo!... Atvirai tariant, dabar aš jau netekau vilties bent kada sulaukti tokio pavasario, kuris būtų vertas savo vardo. Jei dar pridurti, kad esu kone totaliai plikas (neskaitant vienišų plaukelių paausių rajone), nosis (dėl kavalieriško bastymosi po visokio plauko valgyklas) ima sparčiai mėlynuoti, o apatinė lūpa nevisada paklusta mano valiai ir dažnai virpa, kaip epušės lapas. Tokiu būdu čia jau visa tragedija...

Viskas su Anicieta pradžioje klostėsi gražiai ir švelniai. Anicieta turi stambią galvą, mažiukes, gerokai taukučiais apaugusias, akutes, plačią burną, apjuostą stambiomis lūpomis (jos pagal temperatūrą arba raudonos arba mėlynos), riestas šlaunis ir stiprias, kaip valdiško tilto poliai, kojas. Nepaisant visų tų, anaiptol nešvelnučių išmierų, aš visada ją vadinu Dobiliuku.

— Dobiliuk, štai tau šokolado dėžutė!...

— Dobiliuk, einam į kiną!...

— Dobiliuk, štai tau kvepalų dėžutė!...

— Dobiliuk, einam į šokius!...

Ir žinote, piliečiai, tokią litaniją gryną pinigą kaštuoja. A, manau, gal likimas surš mus amžinai draugystei, o pagaliau žmogus dėl dolerio negi imsi ir smaugsi meilę savo locnoj širdy. Ir dar pavasarį. Be to, vienišas gyvenimas man iki gyvo kaulo įgriso. Baisu būtų baigti gyvenimą vienam. Vien tiktai apie tai pagalvojus taip aštriai suskauda širdį, tarsi blusos ją kandžiotų. Mirti toli nuo savo gimtos žemės, tarp svetimų žmonių! Dar ko gero ir palaidotų neplautomis kojomis!... O su Anicieta būtų galima gyventi. Vis savas žmogus. Ir valgį išvirtų ir marškinius praplautų, kojines kulną užrauktų ir senatvėje ramstis būtų... Bet kur tau, šiame krašte ir katinai, velniai žino, kokiais balsais šaukia ir uodegas moderniškai raito, o ką čia bekalbėti apie Ievos dukteris!...

Vieną pavakarį einu su Anicieta romantišku parko takeliu. Pavasaris visokiausiais kvapais gula tiesiai ant nosies. Ir širdies. Kvepia drėgme, supuvusiais lapais. Ore toksai pilkas rūkelis maišosi. Lyg kas cemento maišą dulkintų.

Abu tylime. Ir ko čia laidyti liežuvius, jeigu mūsų širdys ir be žodžių susikalba. Staiga, takelio posūkyje, Anicieta sustoja ir sako:

— Žinai ką, Anuprėli, aš labai norėčiau... — ir nutyla.

Mano širdis kone sustoja plakusi. Pagaliau apsigalvojo paukštytė! Man jau irgi atsibodo po parką kas pavasarį slampinėti. Žinote, plikam žmogui kaip ir nepatogu viešai meilę demonstruoti. Vadinasi, Dobiliukas, turbūt, labai norėtų, kad aš ją vesčiau. Kvailutė, aš apie tai begalvodamas jau treti metai kaip ramaus miego nepažįstu!... Na, bet tegu jos lūpytės ištaria tą saldų prisipažinimą...

— Ko tu labai norėtum, Dobiliuk? — spaudžiu jos ranką.

Anicietos veidas apsipila ružavumu, tokiu, kokį turi naujai pražydusi rožė.

— Kad aš nedrįstu ir pasakyti, Anuprėli...

— Dobiliuk, ką tu dabar... Argi nežinai, kad dėl tavęs per jūrą, net kelnių neparaitojęs, esu pasirengęs bristi?...

Anicieta giliai pažiūri į mano akis ir sako:

— Tu, Anuprėli, nesupyk, bet aš labai norėčiau turėti Fifką...

— O kas tai per velnias?!

— Va, Anuprėli, tu jau ir pyksti... — glaudžiasi Anicieta prie manęs, kaip katė prie pieno puodynės. — O pamatytum, koksai jisai gražus! Koksai meilutis! Ir žiūri tokiomis protingomis akytėmis. Nosytė truputį riesta, kojytės vilnonėmis apželusios... Kaip su pušnimis atrodo. O jau uodegytė, tarsi kokios princesės vėduoklė! Ir vardą turi, taigi Fifka, ji šaukia. Sako gryno ispaniško kraujo. Žada ir metrikus duoti. Nori 35 dolerių... Žinai tą krautuvę, aš kartą tau rodžiau, netoli Mėnulio prospekto. Aš būčiau gal ir pati nusipirkusi, bet, žinai, moteriškai pirkti šunį, kaip ir nepatogu...

Nieko neatsakiau Ainicetai. Jinai su tuo savo Fifka man širdį uždavė. Po krūtine ėmė skaudėti. Lyg kas ant plaučių actą lašintų.

Kitą dieną nuėjau į krautuvę ir Fifką nupirkau. Suniui ant uodegos 35 dolerius paklojau. Priedui dar tokį bilūdėlį davė. Grečiausia Fifkos naktiniams reikalams, nes kur toksai poniškas šuva, su metrikais, apie tvoras bei telefonstulpius trainiosis!... Vadinasi, kad ir kvailą, bet Anicietos norą išpildžiau.

— Šuo, — raminausi, — šunimi lieka. Pažais Anicieta ir atsibos. Visi tie sutvėrimai, kad ir gryniausio kraujo, bluselių prilaiko ir smarvelę išduoda.

Fifkai apsigyvenus pas Anicietą, mano paukštelė nustojo mane kviesti pasivaikščioti ir į kiną nebegaliu išprašyti...

— Neturiu laiko, Anuprėl, — teisinasi, — reikės Fifką prausti, šukuoti, paskui vesti pasivaikščioti. Reikia gi gyvuliukui gryno oro. Nusisėdi vargšas per dieną tame kambaryje...

Vieną pavakarį, nebeiškentęs, patsai užsuku pas Anicietą. O jinai, tamstos, žinote sėdi prie langų, ant kelių tasai ispanas ir kokią tai dainelę niūniuoja. Atseit, tą blusių migdo...

— Labas, — sakau, — Dobiliuk! Matai, kas vakaro gražumas, einam į parką...

— Š... ššš, — spaudžia pirštą prie lūpų Anicieta, — tu ne taip garsiai, Anuprėli... Pabus. Tik dabar užmigo...

— Kas pabus? Kas užmigo?

— Uugi Fifkutis!

— Na, tegu ir pabunda! Dėl kokio tai šunpalaikio žmogus greitai ir nusičiaudėti nebegalės... Gražius laikelius dasigyvenome. Miegančių šunų saugotis reikia...

Žinote, tamstos, dėl tos pagarbos šuniui man net gerklė išdžiūvo. Nieko nesakęs nuėjau į virtuvę nors vandeniu pavilgyti gomurio. Grįždamas iš virtuvės ir, pamatęs Anicietą vis dar taip pagarbiai tebelaikančią ant kelių tą šunį, perpykau. Trenkiau durimis, kad net dubultavi langai sudrebėjo. Fifka, lodamas ir cypdamas, nusirito nuo Anicietos kelių. Jisai, kelius kartus apibėgęs kambarį ir, matyt, nebesuvaldydamas nervų, pritūpė po fikusu ir klanelį padarė... Žinote, tie ispanai visi karštakošiai!

— Anuprai, matai, ką tu padarei?! — suklykė Anicieta.

— Tai ne aš, o tavo Fifkutis! Bliūdelį jam po uodegyte parišt um... Kilimą supūdys...

— Tu nesityčiok iš vargšo gyvulėlio! Išgąsdinai vargšelį, dar nuomarį, ko gero, įvarysi...

—Įvarysiu, nu tai ką? Tegu ir stimburį užriečia. Neverksiu!...

— Anuprai, tu pagalvok ką kalbi!

— Apie šunį kalbu, ne apie karalienę. Nėra ko čia daug dūmoti ir žodį į šilką sukti...

O tas Fifka, pirmai baimei praėjus, prisiartino prie manęs ir lakierkas uosto.

— Von, — sušukau atsiminęs klanelį po fikusu, — dar ko gero ir ant mano lakierkų rasą uždėsi!... — ir, žinoma, švelniai stuktelėjau batu į jo gauruotą užpakaliuką.

Anicieta pašoko, tarsi ant bitės būtų atsisėdusi ir drebančiu balsu sako man:

— Išeik... Tuojau pat... — ir, vadinasi, ranka duris rodo.

Brolyčiai, kaip teatre...

— Tai, — sakau, — tu Dobiliuk, dėl to šunio mane varai lauk?!

— Išeik... Nenoriu daugiau tavęs matyti... Niekada... Niekada... Nenoriu... Išeik...

— Nesikarščiuok, širdele! Už šuni aš 35 dolerius paklojau, jeigu norėsiu jį už uodegos po balkiu galiu pakabinti... Mano šuo, ką noriu tą ir darau...

Anicieta staiga sugriebė ant stalo gulintį rankinuką ir, kiek jame pasiraususi, sviedė į mane 50 dolerių banknotą.

— Še tavo pinigai! Su procentais! O dabar marš!... Parodei savo tikrą veidą. Dievas saugojo, kad visam amžiui nesurišau savo gyvenimo su tokiu žmogumi... Ir mane spardytum, kaip tą gyvuliuką... Kaimo bernas! Na, marš! Ko čia dar stovi kaip druskos stulpas? Pinigus juk gavai... Atsimink, kad daugiau čia tavęs nė kvapo nebūtų! Marš...

Nu, ką darysi, turėjau išeiti. Negi lauksi, kad policiją pakviestų. Tada tikrai, laiptais nuridentų. Žinote, čia policija visada moterų pusėje. Nebandyk teisybės ieškoti...

Parke dabar vaikštau vienas. Jisai pilnas auksinių lapų ir šūnų. Tokių kaip Fifka, kurie kanda ne į pakinklius, bet į širdį...

Lietuvių skaučių skyrius parodėlėj, surengtoj Toronte pabaltiečių skaičių, minint pasaulio skaučių sąjūdžio 50 m. sukaktį.
Nuotrauka V. Bubelio

Kodėl sukilo Kongo kariai?

Belgų spauda atvirai svarsto, kodėl sukilo Kongo "Force Publique", sukėlusi tiek daug triukšmo. Nepriklausomųjų savaitraštis "Le Phare" nr. 776 atskleidžia, kad šiuo klausimu Belgijoj nebuvę galima rašyti ir tik dabar jau įmanoma pasisakyti. Esą Kongo kariuomenės vadas gen. Janssens gerai paruošęs vietinius karius, išmokęs juos paklusti Belgijos karaliui ir vadams bei karininkams. Kai įvykusios pirmosios riaušės sausio pradžioje, kongiečiai kareiviai, vadovaujami belgų karininkų, laikęsi drausmingai ir prisidėję prie tvarkos atstatymo. Kai buvusi pažadėta nepriklausomybė, Belgijos karaliaus autoritetą pakeitė tėvynę, kuriai kareiviai buvę mokomi tarnauti. Bet ta "tėvynė" jiems buvo tokia miglota sąvoka, kad nieko nesakė. Kongietis jautęs priklausomybę savo genčiai, jų tradicijoms, bet ne Kongui — milžiniškai erdvei, kur gyvena radikaliai skirtingi žmonės. Belgijos valdžia laikiusi visą plotą vienam vienete, o kai pasitraukusi, dingusi ir visa vienybė. Be to, kariuomenėn įsiveržusios politinės partijos, kurios kurščiusios išvyti belgų karininkus, nes kitaip esą nebusią nepriklausomybės. Paklusti belgams esą reiškia pažeminimą. Laikraštis pripažįsta, kad Belgija padariusi klaidą neparuošdama kongiečių karininkų. Pastariesiems buvę leista pakilti iki viršilos ir visoj kariuomenėj nebuvę nei vieno vietinio net leitenanto. Esą prancūzų ir britų kolonijose buvę paruošta karininkų, kurie laiku atėjus perėmė vadovybę. Tai išnaudojusios politinės partijos ir raginusios kareivius užimti visas vadovaujančias vietas. Laikraštis taipgi kaltina atsakinguosius Belgijos politikus. Esą gen. Janssens jau prieš kelis mėnesius perspėjęs apie bręstančią revoliuciją ir net keliolika netinkamų belgų karininkų pasiuntęs atgal į Belgiją, bet į tai nebuvę kreipta dėmesio, sakant, kad kongiečiai neprašą politinių laisvių, o tik gero gyvenimo. Laikraštis cituoja senatoriaus Vreven žodžius parlamente: "Su stebinančiu lengvapėdiškumu bei neitikimu neapdairumu atidavėme į nepatyrusias rankas pavojingus žaislus — laisvę ir nepriklausomybę ir tai be pakankamos garantijos. Kongiečių drama yra logiškas padarinys utopinės politikos..."

Lake Simcoe
kuro alyvos ir burnerių aptarnavimas
Toronte. Lietuviškai kalbantieji klauskite
Betty Vaitiekūnas WA 2-6181

Skęstanti mašina

REPORTAŽAS IŠ JACKSONVILLE BEACH, FLORIDA

Paplūdimio pakrantė lygi kaip stalas ir labai plati. Ji daug lygesnė ir keleriopai platesnė už Georgian Bay pakrantę Springhurste. Nors žmonių nemaža ir mašinų suvažiavę gerokas skaičius, bet viskas atrodo pasimetę myliomis nusitęsusioje Atlanto pakrantėje.

Nemažos bangos pamažu ritasi, putodamos lūžta ir išsilieja į lėkštą paplūdimio smėlį.

Lygia pakrante, kaip asfaltuotu keliu, važinėja mašinos ir įdegę nuogaliai tingiai žaidžia su išsipilančiomis bangomis. Augščiau, sausumoje dalis piknikaudami užkandžiauja, o kiti gulinėja ir kepinasi karštoje pietų saulėje.

Išilgai pakrantę praskrenda vilkstinė kranų, jie gražiai išsirikiavę kaip žiemojimui išskrendančios žąsys. Paukščiai dideli, skrenda labai žemai ir, kaip sklandytuvai, beveik neplasnodami sparnais, sliuogia virš galvų.

Nors vėjukas stiprokai dvelkia nuo jūros, bet saulė taip kepina, kad pakrantėje nebegalima ilgiau pasilikti.

Tik įėjus į vandenį, nemaža banga tuojau pasitinka ir, tarsi nemėgdama iš kažkur atsibasčiusio svečio, stipriai bloškia putojančiu sūrimu. Lyžtelėjus lūpas, pasijaučia savotiškai sūrus, nevisai malonus skonis.

Beveik nepastebimai bangos pradeda kažkodėl pamažu didėti ir užbėga vis augščiau smėlio pakrante. Rodos ir vėjas nei kiek nesustiprėjo ir danguje nesimato jokio debesėlio, bet vandenynas vis daugiau įsisiūbuoja.

Pakrantėje atgyja savotiškas judėjimas: arčiau avndens gulėję nuogaliai, paeina augščiau ir mašinos pasitraukia toliau nuo vandens.

Buvusi plati, sausoji pakrantė pamažu siaurėja. Vanduo įsisiūbuoja vis daugiau, tarsi norėdamas išvaikyti saulėje kepančius žmones ir įvairiausiomis spalvomis spindinčias mašinas.

Vis daugiau įsibėgančiom bangom gerai sekasi, nes vieni pasišalina prie atokiau esančios betonu sustiprintos krantinės, kiti, susėdę į mašinas, visai išvažiuoja iš siaurėjančio paplūdimio. O jūra nerimsta. Ji ritasi vis augščiau ir augščiau. Kaikuriose vietose ji jau atbėga iki stačiosios krantinės.

Dar valandėlė ir žmonės su mašinomis tampa visai išvaikyti, neskaitant tų, kurie dar plauko ir ritasi su užplūstančiomis bangomis. Tiktai ten, arčiau prie krantinės yra dar likęs vienas automobilis. Jis vienintelis visoj pakrantėj, atdarais langais kepa vidurdienio karštyje. Jo savininkas, greičiausia, yra kur nors valandėlei pradingęs: gal nuėjęs į restoraną užkąsti, o gal išgerti šalto alaus bonką.

Bangos pamažu kyla ir pradeda skalauti mašinos padangas. Viena, didesnė atplūdusi pasiputoja ir tykšta į vidų per atdarą langą. Tuo tarpu pasirodo liekna gražuolė, apsirengusi vos išsilaikančiu dviejų gabaliukų ugninės spalvos kostiumu. Ji apsikabinusi guminį plaustą, didelės bangos nešama, triukšmingai išsiverčia į krantą ir pastebi pragaištingą jūros darbą. Grakščiai kaip gazelė, ji pribėga prie mašinos, pravėrusi duris uždaro langus ir, įsikibusi į savo plaustą, vėl keliauja į gilumas. Padariusi gerą darbelį, ji nuotaikingai šokinėja per ją pasitinkančias bagas, tartum rinkdamosi ant kurios atsisėsti ir išpūstos gumos pagalba gražiai pasisupti putojančios jūros žaidime.

Jūra vis daugiau liečia krantinę, skaudžiai į ją atsimuša ir grįždama atgal, kiekvieną kartą nešasi smėlį iš po mašinos ratų.

Neužilgo augštoje krantinėje pasirodo tikrasis apleisto automobilio savininkas. Jis dar mažai saulės tematęs, nes jo kūnas baltas kaip sūris. Pamatęs užlietą pakrantę ir skalaujamą mašiną, jis susirūpina, vikriai nušoka nuo krantinės, pribėga prie automobilio ir, išokęs į vidų, užveda motorą. Bet autovežimis jau nebegali pajudėti. Ratai sukasi vietoje ir sminga gilyn į smėlį.

Iš kažkur atsiradęs augalotas vyras prieina prie nesėkmingo važiuotojo ir pataria jam palūkėti kol atslūgs potvynis. Tai užtruks apie porą-trejetą valandų. Tada jis galėsiąs mašiną lengvai iš smėlio išsikasti. Automobilistas paklauso. Jis pamažu išlipa į vandenį, užtrenkia mašinos duris

O jūra, lyg gėrėdamosi savo pragaištinguoju darbu, linksmai žaidžia ir taškosi apie bejėgę mašiną pakol ta visai, kaip višta ant kiaušinių, atsisėda ant lygios, sūrymo skalaujamos, pakrantės.

S. Pranckūnas.

Atitaisymas

Pereitame "TŽ" numery straipsnyje "Nepamirškime apdrausti senų žmonių" įsibrovė dvi esminės klaidos. Išspausdinta, kad nemokamo draudimo galį prašyti asmenys, kurių metinės pajamos neviršija $960 ir banko sąskaita neprašoka $1.000, o vyras ir žmona gali būti nemokamai apdrausti, jei jų metinės pajamos neprašoką $11.620 ir banko sąskaita yra nedidesnė kaip $500.

Pastarosios dvi skaitlinės yra neteisingai išspausdintos. Ištikrųjų vyro ir žmonos metinės pajamos turi neprašokti $1.620, ir jų abiejų bankinės sąskaitos neturi būti didesnės kaip $1.500.

Dėl klaidos autorių labai atsiprašome. Redakcija.

VISŲ RŪŠIŲ STALIŲ DARBAI
Virtuvių spintelės (kabitai), nauji baldai, įvairių spalvų stalinės lempos.
Taisomi ir atnaujinami seni baldai. Įvairūs medžio tekinimo darbai.
GERAS DARBAS. NEBRANGIOS KAINOS.
V. LIUBINSKAS. Telefonas LE. 2-6922.

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas LE. 3-3884.
PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS...
★ Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.
★ Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.
★ Mes turime gintaro irkitokių išdirbinių dovanoms.
Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.
LOTUS

tinka prie valgio
ar šiaip atsigerti...

šviežias,
gryno skonio
SEVEN-UP
Visuomet turėkite užtektinai atsargoje 7-up savo malonumui. Gaivus, citrinos skonio, putojantis 7-up yra visų mėgiamas... prie valgio ar vienas. Nusipirkite dar šiandien patogiame šešių bonkų kartone.
Nieko geresnio už 7-up
1583-A

Penmans
"95" APATINIAI BALTINIAI
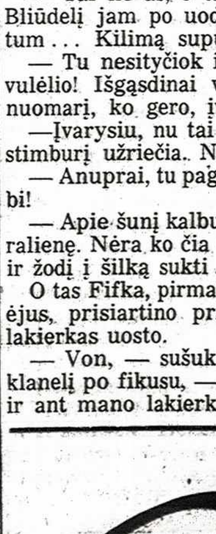
Apsimoka pirkti "95" PENMANS, nes tai laikys daugiau metų, augščiausios rūšies apatiniai baltiniai, išausti iš geriausių merino siūlų, garantuoja jums apsaugą ir šilumą. Beveik 90 metų patyrimo šiame darbe garantuoja jums, kad tai puikūs gaminiai. Išausti, kad laikytų, nesvarbu kiek kartų prosysite. Vyrams ir berniukams pagamintų ištisinių apatinių marškinių ir kelnių.

Garsūs
nuo 1868 metų
95-FO-6

VIENAS IŠ PRANEŠIMŲ APIE PROVINCIJOS ĮSTATYMUS, KURIE GALI LIESTI ARBA DOMINTI NAUJUOSIUS KANADIEČIUS

SOCIALINĖS GLOBOS PATARNAVIMAI PRIEINAMI NAUJIESIEMS KANADIEČIAMS

Jūs turėtumėte žinoti apie įvairius socialinės globos patarnavimus, kuriuos vykdo Ontario Viešojo Gerbūvio Departamentas. Šiais patarnavimais naudojasi Ontario provincijoje gyvenų žmonės, tiek naujakuriai, tiek ir ilgalaikiai gyventojai. Savo gyvenimo bėgyje ir jums greičiausiai teks pasinaudoti viena iš tų tarnybų. **Išsikirpkite šį skelbimą savo informacijai.**

BENDROJI GERBŪVIO PAGALBA:
Tiek pavieniai, tiek ir šeimos kartais būna reikalingi viešosios paramos ar tai dėl ligos, nedarbo arba šiaip nelaimių. Tokiems asmenims negalint gauti paramos pagal kitas socialinės globos programas, jų vietos savivaldybė gali suteikti skubią pagalbą, neatsižvelgiant į jų išgyventą laikotarpį. Šalia pagrindinės pašalpos maistui, drabužiams ir t.t., teikiama parama ir medicinos bei ligoninės patarnavimams.
Bendroji Gerbūvio Pagalba, kurią administruoja savivaldybės, be to, apima pagalbą ir tokiose formose, kaip parama išėjusiems iš džiovininkų sanatorijų, rehabilitacijos patarnavimai (ypatingai kai reikalingi proteziniai reikmenys), pašalpos negalintiems dirbti asmenims, kurie sunkiai serga arba tampa invalidais ir pašalpos slaugymui namuose.
Prašymai paduodami tos savivaldybės, kur asmuo gyvena, viešojo gerbūvio administratoriui arba raštininkui.

ŠEIMININKIŲ IR SLAUGIŲ PATARNAVIMAI:
Motinai sergant, dažnai pasinaudojama šeimininkės patarnavimais, kad išlaikius šeimą kartu. Senesni, paliegę bei sveikstą asmenys taip pat dažnai reikalingi šeimininkės pagalbos.
Gydytojui rekomenduojant, daugelis asmenų gali būti lankomi registruotos slaugės, kad išvengtų bereikalingo gulėjimo ligoninėje arba galėtų grįžti iš ligoninės daug anksčiau nei numatyta.
Siems namų priežiūros patarnavimams prašymus reikia paduoti vietinės savivaldybės gerbūvio pareigūnams. Asmeniui arba šeimai negalint padengti visų išlaidų, savivaldybė gali suteikti finansinę paramą.

MOTINŲ PAŠALPOS:
Provincija teikia pašalpas vaikams, globojamiems motinos, kuri yra tapusi našle, apleista arba kurios vyras negali nuolatos dirbti arba yra kalėjime. Nevedusi motina, virš 18 metų amžiaus, išlaikanti savo kūdikį, taip pat turi teisę gauti pašalpą, kūdikiui sulaukus 6 mėnesių amžiaus.

Pastoviai nedirbą tėvai, kurie atstoja motiną, taip pat gali gauti jų priežiūroje esantiems vaikams pašalpas. Didžiausios pašalpos siekia nuo $120 ligi $180 per mėnesį.

Įmotės, kurios išlaiko ne savo vaikus, gauna nuo $30 ligi $85 mėnesiui.
Gaunantieji pašalpas pagal motinų šalpos programą aprūpinami ir Ontario Ligoninių Draudimo plano medicinos patarnavimais. Taip pat teikiamas nemokamas dantų gydymas vaikams ligi 16 metų.
Ontrio provincijoje reikalaujama vienerių metų rezidencijos laiko. Prašymus galima paduoti bet kuriai departamento rajono įstaigai. Arba galima rašyti į: Ontario Department of Public Welfare, Parliament Buildings, Toronto.

KITOS GERBŪVIO PROGAMOS, VYKDOMOS ONTARIO VIEŠOSIOS GEROVĖS DEPARTAMENTO
(1) Senatvės parama — asmenims nuo 65 ligi 69 metų amžiaus — $55 per mėnesį. **(2) Invalidų pašalpos** — visiškai ir nepagydomai sužalotiems, virš 18 metų — $55 mėnesiui. **(3) Akliųjų pašalpos** — akliesiems virš 18 metų — $55 mėnesiui. **(4) Rehabilitacijos tarnyba** — profesionalinis sužalotų apmokymas, bent vienus metus išgyvenus Ontario provincijoje. Reikalui esant — išlaikymas. **(5) Senelių namai** — asmenims virš 60 metų. Normalus aprūpinimas, lovos priežiūra ir speciali priežiūra psichiškai sumišusių. **(6) Vaikų globos tarnybos** — teikiamos vietinių vaikų globos organizacijų neprižiūrimiems ir apleistiems vaikams, kurie reikalingi bendruomenės apsaugos. **(7) Dieniniai vaikų darželiai** — padėti dirbančioms motinoms, suteikiant dienos priežiūrą priešmokyklinio amžiaus vaikams.

Hon. L. P. Cecile, Q.C.
Minister of Public Welfare

ONTARIO.
WE60-7

Daugiau informacijų galima gauti betkurioje Departamento regijoninėje įstaigoje arba iš Viešojo Gerbūvio Departamento, Parlamento Rūmuose, Toronte.

ONTARIO DEPARTMENT OF WELFARE • PARLIAMENT BUILDINGS • TORONTO

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 BLOOR STREET WEST

Telefonas RO. 2-8255

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską, kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

13 kambarių
College - Dovercourt Rd.
$18.900 pilna kaina, mūrinis namas su dviem garažais ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, vandeniu alyva apšildomas, 2 virtuvės, 2 vonios. Geras nuomavimo rajonas, mažas įmokėjimas. Geras morgičius.

Bloor - Margueretta
$1.500 įmokėti, 6 kambarių namas, mūrinis frontas, švarūs kambariai, alyva apšildomas. Arti krautuvių ir susisiekimo. Pilna kaina $10.800.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam augšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
$3.500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvių. 3 moderniškos virtuvės. Geras morgičius.

Krautuvė ir 5 kambariai
$3.500 įmokėti, graži krautuvė tinkanti betkokiai prekybai ir 5 kambariai, Dundas g-vėje netoli Brock Ave. Tuojau galima užimti. Geros pirkimo sąlygos.

Bloor - Jane
$3.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, alyva apšildomas, moderniška virtuvė. Tuojau galima užimti.

Eglinton - Bathurst
$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūsys. Visai arti Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
$10.000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augštus, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. RO. 2-8255
Namų telef. LE. 6-1410

Automobilių taisymo dirbtuvė
Naujas moderniškas mūrinis vieno augšto pastatas, 84 pėdų ilgumo ir 34 pėdų pločio, netoli Bathurst ir King gatvių. Tinkamas visokiems automobilių remonto darbams arba kitokio pobūdžio dirbtuvėms. Labai vertinga vieta miesto centre netoli Bathurst gatvės. Galite nuomoti 10-čiai metų su teise pirkti vėliau. Pilna kaina tik $36.000. Suinteresuotieji prašau paskubėti.

Baby Point Rd.
Atskiras — 6 kambariai
$3.000 įmokėti, mūrinis labai gerame stovyje namas su dviem virtuvėm, alyva šildomas. Privatus įvažiavimas. Pilna kaina $16.500.

High Park Ave. - Bloor
7 kambariai — vienas morgičius
$3.000 įmokėti, mūrinis naujai išremontuotas namas, netoli Bloor gatvės. Labai didelė virtuvė, vandeniu alyva šildomas. Pilna kaina $16.500.

Quebec Ave.
7 kambariai — vienas morgičius
$4.000 įmokėti, atskiras, rupių plytų namas su 4 kambariais pirmame augšte. 2 virtuvės, naujas vandeniu alyva šildymas, labai platus įvažiavimas, 160 pėdų sklypas.

Jane - Bloor
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis, kvadartinio plano, 7 didelių kambarių namas. 2 moderniškos virtuvės, vandeniu šildomas. Neaugšta kaina, vienas atskiras morgičius 10 metų.

The Kingsway
$5.000 įmokėti, vienas morgičius 10 metų, atskiras mūrinis 6 kambarių namas, 10 metų senumo, su privačiu įvažiavimu ir mūriniu garažu. Puikus medeliais apsodintas kiemas, labai gražiame vakarų Toronto rajone.

High Park - Roncesvalles
9 kambariai — 3 virtuvės
$7.000 įmokėti, atskiras mūrinis, šviesių plytų namas, nepereinami kambariai, visur dažyta ir labai erdvus. Vandeniu šildomas su alyva, netoli parko, augštos pajamos.

Bungalow — Swansea rajone
$15.500 pilna kaina, 5 kambariai su pilnai įrengtu kambariu rūsyje. Mūrinis su privačiu įvažiavimu ir garažu. Netoli susisiekimo South Kingsway gatvėje.

S. KĖKŠTAS
2336 BLOOR ST. W.
Įstaigos tel. RO. 2-8255
Namų tel. BE. 3-1372

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

PARDUODAM IR TAISOM TELEVIZIJAS, RADIJAS
TAISOM ŠALDYTUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

PLUMBING and HEATING

J. Lisauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymą alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

Extra Realty Ltd.

Tel. LE. 4-9211

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų ir biznių. Duodamos 5% paskolos perkantiems namus. Įvairiais reikalais kreipkitės į šiuos mūsų agentus:

Ossington - Dundas
$1.500 įmokėti, 8 kambarių atskiras, garažas. Kaina $8.900.

Indian Rd. - Bloor
$4000 įmokėti, 8 kamb. mūro, atskiras, 7 mūro garažai, sklypas 47 iš 140 pėdų Kaina $15.000.

High Park - Quebec
Dėmesio! Dėmesio!
$4.000 įmokėti, 11 kambarių atskiras mūro tripleksas, alyva vandeniu šildomas. Kaina $19.900.

Indian Rd. - Dundas
$2.000 įmokėti, 11 kambarių mūro, prie geriausio susisiekimo ir apsipirkimo, kad išnuomavimui jokių sunkumų nėra. Kaina $15.500.

Indian Rd. - Bloor
$2.000 įmokėti, 8 kambarių mūro. Kaina $14.900.

Oakmount Rd. - Pacific
$12.000 prašoma kaina, gero mūro, 6 kambarių, 2 virtuvės.

Swansea - Bloor
$2.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras, mūro, gražus ir platus įvažiavimas ir sklypas. Kaina $15.000.

High Park - Bloor
$8.000 įmokėti, 12 kamb., mūro, atskiras, 2 garažai, platus didelis sklypas, gražiausias namas šiame rajone parduodamas. Kaina $30.000 privačiai.

J. KUDABA
Namų tel. RU. 3-2105

3 butai ir krautuvė
$6.000 įmok., gerame rajone biznio pastatas, $4.380 metinės pajamos, tikras investatoriaus pirkinys. Skambinkite B. Sergautis.

Bloor - Brock
$1.500 įmokėti, 8 kambarių mūro namas, gerai prižiūrėtas, 2 moderniškos virtuvės, gali būti parduotas žema kaina. B. Sergautis.

High Park - Bloor
6 kambarių atskiras mūro namas su privačiu įvažiavimu, nėra nustatytos kainos. Savininkas priims geriausią pasiūlymą, nes dviejų savaičių bėgyje turi būti parduotas. J. Beržinskas.

Investuokime į žemę
10 akrų dirbamos žemės, 5 mylios nuo Toronto, labai geras investavimas, galimybė greitu laiku padvigubinti pinigus, Kaina tik $6.900. nedidelis įmokėjimas, vienas atviras morgičius balansui. Suinteresuoti šiuo arba bendrai žemės pirkimu skambinkite B. Sergautis — LE. 4-9211.

Dėmesio biznieriai
20% nešanti investacija, yra gera investacija. Mes turime 25 butų 3 metų jaunumo apartamentą, kuris neš jums daugiau negu 20%. Patikrinkite mūsų investacijas prieš investutojant kur nors kitur.
Dėl veltui patarimų, kaip geriausiai investuoti pinigus, visuomet kreipkitės

B. Sergautis, F.R.I.
LE. 4-9211.

Kreipkitės visais reikalais į Extra Realty Ltd. Čia rasite ekstra sąžiningą patarnavimą.

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Šią savaitę yra perlakuojamos salės grindys, todėl treniruočių nebus nei antradienį, nei ketvirtadienį. Sekančią savaitę treniruotės bus įprasta tvarka.

Šį sekmadienį, 7.30 v.v. krepšinio treniruotė vyrų komandai.

Šį sekmadienį, 2 val. p.p. artistų kambary (po scena) įvyks Aušros šachmatininkų susirinkimas. Bus aptarta šio sezono veikla ir pradėtas turnyras.

Prisidėkime visi prie klubo ir Tėvų - Rėmėjų būrelio platinamos $25.000, 1961 m. Cadilaco ir 1961 m. Corvair loterijos. Bilietų knygučių galima gauti pas klubo ir būrelio valdybos narius ir parapijos raštinėje.

VYČIO ŽINIOS

Primenam, kad **stalo teniso treniruotės** šv. Jono Kr. parapijos salėje jau nuolatiniai vyksta antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 val. vakaro. Ankstyvesnės valandos skiriamos vaikų pratyboms.

Krepšinio treniruotės St. Cristopher salėje šeštadieniais irgi jau vyksta nusistovėjusia tvarka: 12-1.30 val. vaikams; 1.30-3 val. moterims; 3-5 val. jauniams ir vyrams. Tuo tarpu daugiausiai susidomėjimo parodė jauniausia berniukų grupė (8-10 m.), kurie vadovaujami M. Duliūno (tel. LE. 6-1783) su dideliu pasiryžimu bando pirmuosius žingsnius krepšinyje.

CYO lygos pirmenybėse, kurios prasideda šį sekmadienį, dalyvaus dvi vytiečių komandos — midget ir senior klasėse.

Moterų komanda spalio 22 d. vyksta į Hamiltoną draugiškoms rungtynėms su kovietėmis.

Vyrų komanda ir šiais metais dalyvauja Church lygos pirmenybėse.

Lengv. atletikos komiteto neseniai paskelbtame rekordų sąraše randasi ir 3 vytiečiai. A. Eižinui priklauso ieties metimo rekordas jaunių B klasėje 145-10 (44,45 m.) pasiektas 1959 m. Mergaičių A ir B klasėje T. Supronaitė yra pasiekusi rekordinę pasekmę 50 yd. kliūtiniame bėgime 8,7 sek. pasekme. Mergaičių B klasės šuolio į tolį rekordas irgi priklauso T. Supronaitei — 15-0. Mergaičių C klasėje J. Jonynaitė yra pasiekusi rekordinės pasekmės šuolyje į tolį 14-4 (4,36 m.) ir šuolyje į augštį 4-2 (1,27 m.) 1960 m. Tos pačios klasės rekordas sviedinuko metime priklauso T. Supronaitei 131-6 (40,08 m.) pasiektas 1959 m. Toronto rinktinei, kurioje bėgo ir T. Supronaitė, priklauso 4x55 yd. estafetės rekordas 29,0 pasiektas 1960 m. **A. S.**

Tarybiniai sporto vertintojai

ED. ŠULAITIS

Lietuvos pavergimo arba kaip okupantai vadina "išlaisvinimo" 20 metų sukakties minėjimo proga "tarybinėje" spaudoje yra talpinama nemaža straipsnių ir pasikalbėjimų, kurių pagalba norima nuvertinti nepriklausomos Lietuvos sportinį gyvenimą ir kartu iškelti sportinius laimėjimus šviečiant "tarybinei saulei".

Talpinamoje medžiagoje sąmoningai yra paduodamos liūdnesnio pobūdžio sportinio gyvenimo iškarpos, iš kurių jaunimas gali susidaryti juodą vaizdą apie laisvos Lietuvos laikotarpį. Bet ten nė vienu žodžiu neprisimenama, kad tie dalykai dėjosi nepriklausomojo gyvenimo pradžioje arba tada, kada įvairių šakų kultyvavimas dar tebežengė pirmuosius žingsnius.

Štai, "Jaunimo Gretų" žurnalo Nr. 1 trys sportininkai pasakoja savo atsiminimus. Dviračių sporto veteranas Petras Ignotas, 1926-28 m. laimėjęs Kipro Petrausko taurę "Geriausiam dviratininkui", ten sako:

"Aš nieko nenorėčiau, tiktai, kad sugrįžtų jaunystė!... Žiūriu, kokios dabar sąlygos jaunimui, kokie pasidarė mūsų tėviškės keliai, taip ir norisi vėl sėstis ant dviračio...

Prisimenu, kaip mes treniravomės. Pirmiausia šiaip taip nusipirkome dviratį, paskui išsinuomojome daržinę, tą dviratį įstatėme į specialiai įtaisytą ožį, ir prijungėme dinamą. Vienas užsilipęs mina - šviečia kitiems ir kartu pats treniruojasi, o kiti daro tai, kas ką mėgsta: bokisninkai boksuojasi, imtynininkai imasi, kilnoja sunkumus. Gali kilti klausimas, ko mes naktimis baldydavomės. Mat, dieną reikėjo dirbti..."

Tų žodžių autorius kažkodėl pridėjo pastabą, kad anksčiau dienomis reikėjo dirbti. Tuo jis, žinoma, išdavė "tarybinę" sporto sistemą, kur gerieji sportininkai nieko kito nebedirba (turi tik fiktyvius darbus), nors jie tariasi esą sportininkais - mėgėjais.

Bet nuostabu, kad P. Ignotas nepriklausomam Lietuvos laikotarpiui priskyrė ir vieną teigiamą ypatybę. Jis pažymėjo:

"Pas mus buvo ir vienas tikrai geras dalykas — tai drausmė. Pasigėrei — nė negalvok be kokių trijų metų sugrįžti į sportininkų eiles. Man atrodo, kad ir dabar būtų gera mažiau vazotis su morališkai pakrikusiais, nors ir gerais sportininkais. Drausmės pažeidėjus reikia griežčiau bausti".

Kitas pasakotojas — Lietuvos ir Latvijos bokso čempionas, pirmasis Šociko treneris Leonas Misiūnas, skundžiasi:

"Išvažiuoti toliau Estijos ar Karaliaučiaus negalėjome, nes Lietuvos boksininkai buvo palyginti silpni. Juk tik 1938 metais Markevičius, didžiausias Lietuvos bokso entuziastas, parsikvietė iš Rygos pirmąjį trenerį. Bet svarbiausia priežastis — kur nors važiuoti, reikėjo turėti pinigų".

Stasys Razma, daugkartinio buv. Lietuvos futbolo čempiono — LFLS komandos narys, Lietuvos 1924 m. olimpinės futbolo komandos dalyvis, irgi čia visais būdais stengiasi nupasakoti sunkią sportinę padėtį laisvoje Lietuvoje. Jis savo pastabose apibūdinęs lietuvių išvyką į Paryžiaus olimpiadą, daro visai juokingą teigimą:

"Man atrodo, kad 1928 metų pasaulio futbolo olimpiadoje mūsų Spartakas tikrai būtų kovojęs finale".

Tai tau ir pasakymas, kuris, logiškai galvojant, nė kapeikos nevertas. Kam jis kalba, ką Spartakas būtų laimėjęs prieš 32 metus: geriau tegul jis pažiūri į dabartį, kada Spartakas negali išsikapstyti iš paskutinės vietos vien tik Sov. Sąjungos pirmenybėse? Iš kitos pusės atrodo, kad 1928 m. olimpiadoje ir pačios Rusijos futbolo rinktinė ne ką geriau būtų pasirodžiusi už Lietuvą.

Vilniškio Sporto (1960 m. birželio mėn. 7 d.) puslapiuose yra įdėtas M. Jackevičiaus straipsnis "Nupirktoji šlovė", turintis tikslą sumenkinti Lietuvos pergalių Europos krepšinio pirmenybėse vertę. Jį skaitant aiškėja sovietinė logika, pagal kurią viskas, kas buvo padaryta kitų yra blogai, o visa, kas atlikta savųjų — labai gerai.

Taip išeina ir šiame atvejyje, nes okupantinė spauda dažnai sako, kad lietuviai nieko nepriklausomybės metais nelaimėję, o jeigu laimėję — tai neteisėtai bei neužtarnautai. Jie vis rašo, jog Lietuvos valdžia sportui neskyrusi pinigų, tuo tarpu kai sovietai duoda tūkstančius rublių, bet, kada krepšininkų atvykimui iš Amerikos ir jų treniravimui Lietuvoje buvo paskirta pinigų, tai jau rėkia, kad laimėjimai bei šlovė buvo "nupirkti". Jeigu jau kalbėti apie šlovės pirkimą, tai sovietai yra didžiausieji pasaulyje jos pirkėjai.

Dar juokingiau, kada tas pats Sportas (1960 m. birželio 30 d.) rašo, kad "Lietuvos darbo žmonės, nepasitenkindami buržuaziniais sporto klubais, ėmė steigti savo sporto sąjungas". Čia minimas 1930 m. įsteigtas Vilties sporto klubas, kurį rėmė "pažangūs" rašytojai: A. Venclova, Salomėja Nėris, J. Šimkus ir kt.

Kaip atrodo, dabartiniams "vertintojams" yra svarbūs tik tie sporto klubai, kurie savo rėmėjų tarpe turėjo "pažangiųjų" ir nepasiekė jokių laimėjimų, bet ne tie, kurie, be "pažangiųjų" pagalbos, buvo žinomi plačiai ir užsienyje.

PARDUODAMA
200 akrų
tabako farma.

Leidimas auginti 72 akr., 2 gyv. namai: mūrinis - moderniškas savininkui ir medinis naujas pusininkui, 2 barnės — special. tabakui ir gyvul. bei padargams, dvigubo dydžio šiltadaržis, 8 džiovyklos natūral. gazu šildomos. Prie pat miestelio, ant gero kelio. Miesto gazas, vanduo ir elektros įrengimai. Farma ,inventorius ir visa kita pavyzdingame stovyje. Kaina prieinama ir įmokėjimas pagal susitarimą.

S. REPSYS,
Rodney, Ont., telef. 8W2.

Siūlo perkelti Amerikos negrus Afrikon

Ėmus kilti Afrikos tautoms, pasigendama išlavintų žmonių. Pvz. Konge nėra nė vieno vietinio gydytojo, nė vieno lakūno, inžinieriaus... Tuo tarpu juodosios rasės amerikiečiai turi daugybę išlavintų įvairių profesijų žmonių, kurie galėtų būti nepaprastai naudingi Afrikoje šiuo metu. Tai minčiai vykdyti yra jau susidariusi organizacija Vakarų Indijos saloj Jamaikoj. Ji yra susirišusi su JAV pietinių valstijų įtakingais sluogsniais, kurie tokiam planui labai pritaria. Esą per 10 metų būtų galima perkelti 1.2 mil. negrų iš JAV ir V. Indijos. JAV tokį perkėlimą, atrodo, finansuotų, nes tai būtų netik pagalba Afrikai, bet ir rasinės problemos išsprendimas. Kiek anksčiau JAV bandė remti negrų emigraciją į P. Ameriką, o V. Indijos negrai dėl gyventojų pertekliaus buvo pasinešę emigruoti į Britaniją. Ši JAV iniciatyva nerado didesnio pritarimo, o Britanijon emigravę negrai susidūrė su vietinių gyventojų pasipriešinimu, organizuotu fašistinio Mosley sąjūdžio ir britų nacionalinės partijos. Afrikoj juodosios rasės ateiviams būtų pakankamai vietos ir galimybių įsikurti, tačiau dar nežinia kaip juos sutiktų vietiniai negrai. Nepriklausomuose Afrikos kraštuose nuotaikos gerokai pasidalinusios. Daug kas bijo naujų ateivių įtakos, be to, tautiniai sąjūdžiai yra linkę laikyti tokius negrus nesavais žmonėmis.

Suimtas lenkas turistas Varšuvoje

Jau viso pasaulio spauda rašė, kad rugpiūčio 29 d. Varšuvoje buvo suimtas lenkas Kanados pilietis Tadeusz Koyer, nuvykęs ten aplankyti savo motinos, suimtas tik pora valandų prieš išskridimą atgal.

Laisvojo pasaulio lenkiška spauda nurodo, kad gyvendamas Kanadoje Koyer jokia veikla nepasižymėjęs, bet dar 1944 m. veikęs pogrindy Lenkijoje prieš nacius, o taip pat ir prieš komunistines grupes. Turėdamas tai galvoje, jis vizos neprašęs per kelionių agentūras, bet pats kreipęsis į Lenkijos gen. konsulą Montrealy Kętrzynskį, kuris jį užtikrinęs, jog visokia karo meto veikla yra apimta amnestijos įstatymo, tad ir jis negalįs laukti jokių nemalonumų. Ir bendrai visada buvę tvirtinama, kad kiekvienas, kuriam bus duota viza, galės laisvai grįžti, o tiems, kuriems galėtų būti kokių nemalonumų, vizos nebūsią duodamos. Tad dabar kyla klausimas ar Koyer buvo specialiai paspęsti spąstai ar jį sulaikė tie orfganai, kurių nebuvo atsiklausta jam duodant vizą?

Nors jis yra Kanados pilietis, bet apie jo suėmimą niekam nebuvo pranešta. Tik kai oficialiai pasiteiravo apie jo likimą Kanados ambasada Varšuvoje, buvo atsakyta, kad jis esąs suimtas dėl veiklos okupacijos laioktarpy, kad tuo tarpu esąs vedamas tardymas, kurį baigus jis būsiąs teisiamas. Šiame atsakyme visiškai neminima, kad jis jau po karo buvo iš lėktuvo numestas į Lenkiją ir ten išbuvo apie pusantrų metų. Pagaliau jis buvo suimtas, bet pakeliui į kalėjimą buvo draugų išvaduotas ir paspruko į užsienius.

Po kurio laiko Kanados konsului Varšuvoje buvo leista suimtąjį aplankyti kalėjime. Ambasada betgi sako, tuo tarpu negalinti daryti nieko. Ji turinti palaukti, kol bus suformuluoti kaltinimai, kuriais remiantis jis suimtas. Tuo tarpu tik spaudos agentūros iš Varšuvos yra paskelbusios, kad Koyer esąs kaltinamas dėl nužudymo kelių komunistinių partizanų Lenkijoje 1944 m. — pagal vieną varijantą 9, pagal kitą — 4 partizanų ir vieno mokytojo. Jis, esą, jau prisipažinęs tai padaręs.

Lenkijos konsulas Montrealy Kętrzynskis, paklaustas dėl Koyer suėmimo, atsakė tuo reikalu negavęs dar jokių informacijų. Pasak jo, visi betkieno pogrindiniai veiksmai karo metu esą apimti amenstijos, išskyrus bendravimą su naciais. O Koyer prieš išvykdamas jam savo gyvenimo visiškai nepasakojęs, visiškai nesiaiškinęs savo teisinės padėties, o tik teiravęsis apie gyvenimo sąlygas Lenkijoje.

Ši byla lenkiškąją visuomenę laisvajame pasauly labai suerzino ir kelionės į Lenkiją, be abejonės, labai sumažės, nes plačiai garsintas principas, jog gautoji viza yra tikriausia garantija, kad žmogus galės sugrįžti, jau sugriautas. Tai aiškus įrodymas, kad Kanados užsienių reikalų ministerija, savo piliečiams duodama užsienio pasus ne be reikalo prideda perspėjamą lapelį, kad su juo galima vykti visur drąsiai, išskyrus už geležinės uždangos, ypač, jei kas yra ten gimęs ar net kieno tėvai ten yra gimę, nes tie kraštai tokiuos asmenis laiko savais piliečiais ir Kanados valdinės įstaigos savo piliečiams dažnai gali ten negalėti nieko pagelbėti.

Koyer žmona buvo nuvykusi į Niujorką, norėdama kaip nors pasimatyti su Gomulka (Lenkijos kompartijos gen. sekretorius), dalyvaujančiu JT posėdžiuose, betgi jai nieko nepasisekė pasiekti, nors ir Kanados užsienių r. ministeris Green Kanados delegacijos prie JT nariams buvo įsakęs teikti Koyerienei visokią paramą. Šiaip Kanada nieko negalinti padėti.

Lenkijoje tuo tarpu Koyer bylos reikalu nieko nepaskelbta. Tik "Tribuna Ludu" rašė, kad jis kaltinamas keliais atvejais 1943-44 m. dalyvavęs prie nužudymo kairiųjų partizanų, o kaikuriuos kaip tik jis pats nušovęs.

Roma. — Vatikano metraščio duomenimis komunistų valdomuose kraštuose 150 vyskupų yra netekę galimybės eiti savo pareigas. Iš jų 48 yra ištremti, 31 buvo kalinami, o vėliau ištremti, 25 dar tebėra kalinami ir t.t.

New Delhi. — Indija ir Pakistanas vieną iš amžinų ginčų priežasčių pašalino — sudarė sutartį dėl Hindus upės vandens panaudojimo. Neišspręstas teliko ginčas dėl 1947 m. padalinto Kašmiro.

KAINAVO PASTATYTI, KAINUOJA IR IŠARDYTI

Ruošdamasis karui Hitleris 1936-1939 m. vakaruose pastatė kombinuotų sutvirtinimų virtinę, pavadintą Vakarų pylimu (Westwall), kuris be to, dar buvo pramintas Zigfrido linija. Karo metu ši linija nesuvaidino jokio vaidmens. Žygiuojant pirmyn vokiečiams ji nebuvo reikalinga, o traukiantis pasirodė jau bevertė. Po kapituliacijos visus bunkerius sąjungininkai išsprogdino. Bet liko masės betono, kurios turi užgriozdinę didžiulius plotus ir trukdo žemę panaudoti ūkio reikalams. Dabar vyriausybė vykdo valymo darbus, bet iki šiol esą nuvalyta vos dešimtadalis ploto, nors tai jau kainavę 15 mil. DM.

Elliot Lake.—Šis Kanados uranijaus kasyklų miestas palengva nyksta. Kasyklų dalis jau užsidarė, daugelis darbininkų išsikėlė ir dar išsikelia kitur darbo ieškoti. Sekančiais metais bus uždarytos dar dvi kasyklos.

R. CHOLKAN
REAL ESTATE
LIMITED

REALTORS

527 Bloor St. W. Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant betkokį nekilnojamą turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą.
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, įvairaus dydžio apartamentų, biznių, farmų sklypų etc.
Sąžiningas ir skubus patarnavimas.
Geriausias morgičių gavimas bei sudarymas visame Toronte.

DOVERCOURT — BLOOR
$600 įmokėti, 8 kambarių mūrinis namas, alyva šildomas, 2 virtuvės, didelis kiemas, ilgos išsimokėjimo sąlygos.

RUSHOLME RD. — COLLEGE
$1.500 įmokėti, 8 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, garažas, alyvos šildymas, namas be skolų.

RUNNYMEDE — ANNETTE
$2.900 įmokėti, atskiras 10 kambarių mūrinis namas, 3 vonios, 3 virtuvės, vandens alyvos šildymas, vieta garažui, ilgos ir lengvos išsimokėjimo sąlygos.

NAUJAS DUPLEKSAS!
$2.300 įmokėti tiktai už tą visai naują 10 kambarių dupleksą (2 butai po 5 kambarius) su balkonais, privatus įvažiavimas, dvigubas garažas, žema kaina.

SOUTH KINGSWAY
$3.000 įmokėti, 5 metų senumo, 6 kambarių puikus bangalo, modernus, 2 gražūs kambariai rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus didelis kiemas, 10 metų skola, labai žema kaina, turi būti parduotas.

RUNNYMEDE — BLOOR
$3.500 įmokėti, didžiulis 4 butų viso 15 kmbarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, gražus didžiulis kiemas, alyvos šildymas, gauna $384 nuomos mėnesiui, ilgos išsimokėjimo sąlygos.

HIGH PARK AVE. — BLOOR
$4.900 įmokėti, 12 kambarių, atskiras gražus mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, dvigubas garažas, gražus didelis kiemas, kvadratinis planas, galima nuomoti kaip keturis butus. Viena skola 10-čiai metų.

HIGH PARK — RONCESVALLES
$5.000 įmokėti, 8 nepereinamų kambarių, atskiras mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, viena skola 10-čiai metų, palikimas, turi būti parduotas.

SWANSEA
$5.000 įmokėti, gražus 7 kambarių atskiras mūrinis namas, 4 kamb. pirmame augšte, vandens alyvos šildymas, 2 modernios vonios, recreation kambarys rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, didelis gražus kiemas su vaismedžiais, žema kaina.

BERESFORD AVE. — BLOOR
$5.900 įmokėti, 6 kamb. ir apšildyti saulės kambariai pirmame augšte, atskiras, mūrinis namas, puiki didžiulė virtuvė kokių retai pasitaiko, vandens alyvos šildymas, naujas dvigubas garažas su plačiu įvažiavimu.

JANE — BLOOR
$6.000 įmokėti, 10 didelių nepereinamų kambarių atskiras mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli Bloor, labai žema kaina, palikimas, prašo daug mažiau negu vertas, viena skola 10-čiai metų.

BLOOR — BATHURST ST.
$6.000 įmokėti, didžiulis 14 kamb. atskiras mūrinis namas, 3 vonios, 3 virtuvės, vandens alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu, 10 metų skola, puikios pajamos.

BENZINO STOTIS IR 6 BUTAI
$75.000 pilna kaina; benzino stotis, garažas su visais įrengimais, 6 atskirų butų apartamentas ir restoranas. Kampinė vieta, ekstra sklypas, kur galima pastatyti šokių salę ar kitką. Benzino parduodama apie 100.000 galionų, už apartamentą gauna apie $6.000 metams. Restoranas išnuomotas įstaigai už $900 metams. Geras pirkinys, parduodama dėl senatvės.

P. KERBERIS
Namų tel. LE. 5-1584. Darbo tel. LE. 2-4404

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

ED MASIOKAS TELEVISION SERVICE
Skambinkite nuo 7 val. ryto iki 11 val. v.

Patarnavimas tą pačią dieną visame Toronte ir apylinkėse.

TAISOMI visų rūšių **TELEVIZIJOS aparatai, HI. FI., Radijo patefonai.**

25% nuolaida naujoms apšvietimo lempoms (Picture Tubes)

Dalys garantuojamos 6 mėnesiams.

3604 DUFFERIN ST.
Darbas garantuotas. **Telefonas ME. 5-5210**

WALLY'S GARAGE

PERSIKĖLĖ iš 5 Robert St. į NAUJAS PATALPAS

726 Lansdowne Ave. Tel. LE. 3-0631

(Tarp Bloor ir Dupont)

Visi mašinų remonto darbai lietuviams atliekami PIGIAU lietuviškame WALLY'S GARAGE. Sav. Vl. Tarvydas.
Automatinė transmisija pigiomis kainomis, išorės taisymas (Body repair), dažymas ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai.

Darbas garantuotas.

726 Lansdown Ave. Tel.: darbe LE. 3-0631, namuose RO. 3-2445

A. J. MORKIS

Real Estate & Mortgage Broker

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450

Namų telefonas BE. 3-5996

Wilson - Queen
$4.000 įmok., 11 kambarių, geram stovy namas, 3 mod. virtuvės, vandeniu alyva šild. Dvig. garažas, tinkamas dirbtuvei. Didelis sklypas. Be morgičių. Kaina $23,000, įskaitant baldus.

10 apartmentų namas
$15.000 įmok., 34 kamb., 5 apartmentai su visais baldais. $1.000 mėn. pajamų. Vand. alyva šild. Parkinimui vieta. Vienas morgičius. Kaina $68.000.

Rusholme - College
$2.500 įmok., dupleksas iš 11 kamb. Geram stovy visas namas. Dvi verandos. Vand. alyva šild. Arti prie lietuvių bažnyčios. Kaina $18.000. 10 metų morgičius.

Roncesvalles - Dundas
$900 įmok., atskiras, 6 kamb., dvi virtuvės, išilginis koridorius, vienas morgičius. Kaina $11.200.

Motelis- restoranas - gazo stotis
$11.000 įmok., 8 vienetų mūrinis motelis, gyvenamas namas iš 5 k. Restoranas 45 vietų su visais moderniais įrengimais, 2 gazo pompos. 10 akrų žemės. Prie Port Erie ant 3 plento — didelis judėjimas. Kaina tik $25.000. Savininkas kitam mieste.

Kabinos
$20.000 įmok., 14 kabinų, gyv. namas 7 kamb. Viskas gerai įrengta. Visai Niagara Falls mieste ir prie didelio susisiekimo kelių. Didžiulis sklypas moteliui. Per 3 mėn. gryno pelno $6.000. Kaina $39.000.

Farma
100 akrų kviečių dirbama žemė. Prie 26 plento. 4mylios nuo lietuviškos Wasagos. Mūro su visais patogumais namas, geras tvartas, daržinės, garažas. 4 akrai miško. Puiki sodyba su sodu. Tik $14.500. Mokykla šalia farmos.

Restoranas — Parkdale
$3.500 įmok., Fish and Chips biznis. viena šeima laikė 15 metų. Savaitinis grynas pelnas apie $200. 6 k. butas, garažas. Kaina $6.000.

Turime krautuvių, farmų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų - morgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

V. VASIS REAL ESTATE

872 Bloor St. W. Tel. LE. 1-4605

ST. CLAIR — LAUDER AVE. $7.000 įmokėti, 7 kamb. per du augštus, gero mūro namas, garažas, privatus įvažiavimasa, alyva vandenių apšildomas, netoli susisiekimo ir mokyklos.

SWANSEA — ELLIS AVE. $6.000 įmokėti, 6 kamb. ir saulės kamb., 2 virtuvės, kvadratinis planas, gražus kiemas, vienas morgičius balansur.

BLOOR — CLENDENAN. $4.000 įmokėti, geras 6 kamb. namas su garažu, skubiai reikalingas parduoti, šeimininkas išsikelia iš Ont. provincijos.

BLOOR — OSSINGTON. $3.000 įmokėti, pusiau atskiras, alyva oru apšildomas, šoninis įvažiavimas, gražus nedidelis kiemas, patogi vieta nuomavimui.

Skambinti J. GUDAS, LE. 1-4605

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.

Ken WILES

REALTOR LTD.

1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)

Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte.
Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas.
Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

College - Dovercourt
$2.500 įmok., 8 kamb., mūr., 2 virtuvės, namas reikalingas mažo remonto, geras išplan., vienas 10-čiai metų atv. morgičius išmokėjimui.

Jane - Annette
$3.000 įmok., rupių pl., 6 gražių kamb., did. sklypas, arti kraut., susisiekimo ir mokyklos. Šoninis įvažiavimas, garažas.

Bloor - Dundas
$3500 įmok., geras mūras, 8 did. kamb., 2 mod. virtuvės, naujas apšildymas, kietmedžio grindys, labai švarus. Galima tuoj užimti, vieta garažui.

Jane - Colbeck
$4.000 įmok., 7 kamb. per du augštus, gražios plytos, kvadratinis planas, mod. virtuvė, vand. alyva šild., šoninis įvažiav., dvigubas garažas, lengvas išmokėjimas.

St. Clair - Christie
$4.500 įmok., mūr., atsk., 7 kamb., 2 mod. virt., vandens alyva šild., graži ir rami vieta, labai gražus iš lauko ir vidaus. Šoninis įvaž., garaž.

Bloor - Westmoreland
$5.000 įmok., mūr., atsk., 8 kamb., 3 virtuvės, did. sklypas, namas arti Bloor, skubus pardavimas.

Annette - High Park Ave.
$5.000 įmok., 10 did. kamb., mūr., atsk., 3 virt., geras apšild, visas išnuomotas, priv. įvaž., garažas, mėn. pajamos $240. Vienas morgičius išmokėjimui.

Bloor - Durie
$6.000 įmok., 7 kamb., mūr., atsk., geras išplan., nepereinami kamb., vand. alyva šild., mod. did. virtuvė, augštas rūsys, did. kiemas, šoninis įvaž. garaž. Namas labai arti Bloor.

Royal York Rd. - Norseman
$6.000 įmok., rupių plytų, mod. statyba, 6 metų senumo, 6 kamb. bungalovas. Skoningai įrengtas rūsys, geras išplanavimas, did. sklypas, arti susisiek. ir mokyklos. 20-čiai metų išmokėjimas.

King - Spencer
$8.000 įmok., 10 did. kamb., mūr., atsk., kvadr. planas, 3 mod. virt., geras apšild., šoninis platus įvaž., 3 garažai, did. sklypas. Vertas dėmesio, nes randasi arti naujai statomų apartamentų.

Jane - Weston Rd.
$5.000 įmok. ir viena atviras morgičius išmokėjimui, 14 kamb., naujas originalus tripleksas. Augštos pajamos. Sav. išvyksta.

S. JOKUBAITIS

PARŪPINU MORGIČIUS

Telef. LE. 7-3173. Namų RO. 6-0417

Collingwood, Wasagos, Stayner

apylinkėse nekilnojamo turto pirkimo - pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas

V. (Vic) BUTRIMAS

Dėl informacijų rašykite: BOX 83, COLLINGWOOD, ONT.
Turime didžiausią apylinkėje pasirinkimą ūkių - farmų, gasolino stočių, vasarnamių, garažų, įvairių biznių ir t.t.

G. D. HUNT REAL ESTATE
Istaigos:
128 Hurontario St.
Collingwood, Ont.
Tel. 1516

Namų:
VYT. BUTRIMAS
139 Fourth St. E.
Collingwood, Ont.
Tel. 2337

PATERSON AND WARD LTD.
PLUMBING and HEATING

NAUJI DARBAI • PAKEITIMAI • PATAISYMAI.

8 Brentwood Road North, Toronto 18, Ont.

Telefonas BE. 2-0642

PETER KARN, kompanijos atstovas (kalba lietuviškai), skambinti vakarais telefonu RO. 7-7662.
DARBAS ATLIEKAMAS REGISTRUOTŲ PLOMBERIŲ.

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaisau išrusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912.
P. KARALIŪNAS

Driving School

859 COLLEGE ST. LE. 2-5461

1081 ST. CLAIR W. LE. 5-5556

Pradėkite vairavimo pamokas dabar. Mes parūpiname mašinas egzaminams ir paruošiame teoretiškai.

A. P. GARAŽAS

1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)

Visų rūšių mechanitnis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.

Sav. ANTANAS PASKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS

Dundas Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvis savininkas A. Šimonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taisau televizijas, namų ir auto radio.

Raštu garantuojamas darbas ir dalys. A. GRYBAS.

Tel. LE. 2-7284

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME

MOUNT ROYAL MOTORS

garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.

Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.

Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.

Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.

3 Aukland Rd. – Tel. BE. 2-2131

Nakties metu tel. RO. 7-0086

(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ siuvėjas

A. Beresnevičius

Visiems sezonams didžiausias pasirinkimas angliškų medžiagų. Augščiausios klasės darbas. Žemos kainos.

1299 DUNDAS ST. WEST, TORONTO — **Telefonas LE. 1-1432, buto tel. LE. 1-4704**

Pasaulį tvarko masonai

"Dirvos" Nr. 88, rugpiūčio 1 d., tilpo J. Bačiūno straipsnis "Kaip kartais surandami kaltininkai", kuriame kažkodėl bandoma pasmerkti nepatinkamus ir nubaltinti tuos, kuriuos jau nebeįmanoma baltais padaryti.

Rūstybės priežastį davė Australijos lietuvių laikraštis "Tėviškės Aidai", kuris bendrais bruožais priminė, kad daugelyje pasaulio kraštų šiuo metu vykstą neramumai ir kraujo praliejimas yra tarptautinės masonerijos žygiardbių apvainikavimas. Ši slapta organizacija yra labai galinga, nes savo rankose turi milžinišką kapitalą, o per jį daugelyje kraštų per savo pastatytus asmenis turi ir faktinąją valdžią. Visi gerai žinome, kokia jėga yra kapitalas vakarinių demokratijų kraštuose. Antras stambus jų ginklas yra to kapitalo išlaikoma pasaulinė spauda, o trečias ir patsai svarbiausias ginklas — tai nuolatinis melas.

Slaptasis masoniškas judėjimas yra tuomi ypatingai baisus, kad, atmetęs Dievą ir Bažnyčią, neranda reikalo sukurti tvirtus dorovės ar bent žmoniškumo dėsnius. Tos veiklos pavyzdiniai reiškiniai: akrobatiška lenkų generolo Sikorskio katastrofa, čekų patrioto Benešo paskubinta mirtis, Masaryko iššokimas per langą ir t.t. Tie žmonės perdaug žinojo, reikalavo to, kas jų tautoms buvo pažadėta, todėl turėjo įvykti ir "klaidos".

Toliau seka II Pasaulinio karo eiga ir jo finale pusės Europos ir daugelio kitų tautų išpardavimas, jų parceliacija — teritorijų skaldymas pusiau, o pagaliau gražiausias reiškinys, Niurnbergo teismas hitlerizmui teisti. Teisėjų suole, tarptautinės masonerijos valia, sėdėjo dar didesnis banditas nei hitleriniai žmogžudžiai — Maskvos budelių atstovas. Kokią pražūtį ir nelaimę atneš žmonijai "masonizmas" jau prieš 70 metų yra pasaulį įspėjęs garbingos atminties popiežius Leonas XIII. Reikia stebėtis, kaip tiksliai buvo jo pramatyta, bei kokiu tikslumu jo įspėjimas pildosi.

J. Bačiūnas nurodo, kad Pietų Amerikoje dauguma gyventojų esą katalikai (atseit geri žmonės), tad kodėl ten esąs nuolatinis skurdas ir revoliucijos. Stebiuosi, kodėl J. Bačiūnas pamiršo pridėti, jog skurdas tenai yra nuolatinis reiškinys, nes masoniškas dievas, savo interesų vedinas, suranda pakankamai avantiūristų (faktinai agentų), kurie, jo kapitalo paremti, kelia nuolatinius neramumus - revoliucijas, o po revoliucijos tas pats dievas nepasigaili duoti milijoninių paskolų, kurios užkraunamos ant pečių toms nelaimingoms tautoms. Paskolai garantuoti imamas užstatas: mineralų kasyklos, geležinkeliai, fabrikai ir net žemės milijonai hektarų. Nelaimingiems krašto gyventojams paliekama teisė nemokamai naudotis saulės spinduliais ir gimtuoju oru kvėpuoti.

Tokie neramumai reguliariai kartojami, kad kraštas kartais ekonomiškai neatkustų, nes tada būtų sunkiau naują revoliuciją sukelti. Šiandien tokia pat padėtis yra Porto Rico saloje ir Kūboje. Kubiečiai stengiasi juos užpuolusių parazitų atsikratyti, daro desperatiškus žygius — ieško paramos net pas Maskvos budelius, užmiršdami tikrovę, kad ir Maskvos budelis yra gimęs per masoniško dievo malonę ir tik jo interesams tetarnauja.

Tas pats kartojasi ir Europoje, kur kas 25-30 metų masoniškam dievui pasiseka iššaukti neramumus ir karus. Tokios genialios veiklos pasėkoje mes matome, kokioje liūdnoje padėtyje yra šiandien pasaulinės kultūros lopšys Europa. Dalinai dėl to kalti ir patys europiečiai, kurie nepramatė masoniškojo dievo siekių ir neturėjo iš savo tarpo europietiško masto vadų. Visą triukšmą kėlė parapijiniai peštukai. Žinotina visiems: neramumų - revoliucijų planai sudaromi ne Maskvoje, bet N.Y. Krikščioniškoji moralė mus moko niekam pikto nedaryti, o už skriaudas atsilyginti. Masoniškoji moralė savo veiksmais įrodo, kad padarius niekšybę užtenka pasakyti vieną žodį "misteikas" ir nuo to momento turi būti viskas užmiršta, mat, kiaulės akys dūmų nebijo.

Šiandien kalbėti apie masonerijos tikslus (programą) ir jos moralines normas yra sunku, nes tai yra slepiama — mes tos dievybės smūgius tiktai jaučiame ant savo kupros.

Komunizmo, anarchizmo, hitlerizmo ir kitokių izmų programas siekius mes žinome, nes tai yra viešai paskelbta. Matyti, masoniškojo dievo siekiai ir jo moralinės normos yra perdaug baisios, kad tai būtų galima paskelbti viešumai.

P. J. Bačiūnas garbina "laicizmą". Nesuprantu, kaip gali geras JAV patriotas garbinti tai, kas jo tautai šiandien daro gėdą prieš visą pasaulį ir veda į pražūtį. Paimkime tautos švietimo programą nuo pat pradžios mokyklos. Tenai apie Dievą ir Jo paskelbtas religines ir moralines normas nieko nerasite, o tokio auklėjimo vaisius mes visi matome kasdien. Banditizmas, gangsterizmas, žmogžudystės, prievartavimai — tai daugkartiniai ir kasdieniniai įvykiai. Šiuo klausimu labai išsamiai ir plačiai yra pasisakęs mūsų ižnomas pedagogas p. Maldeikis. Trumpai tariant, turite tai, ko norite.

Istorija mus moko, kad nei viena tauta nežuvo dėl neturto ar dėl pralaimėtų kautynių. Bet daugelis tautų žuvo dėl moralės nusmukimo — dėl moralinio palaidumo.

Senoji Romos imperija amžių bėgyje prisigrobė iš mažesnių tautų daug turto. Dėl to sutingo, išlepo, metėsi į prabangą, moraliai nusmuko ir to pasėkoje išnyko nuo pasaulio veido kaip tauta ir valstybė. Senoji Roma žuvo, bet iš savo garbingųjų laikų paliko būsimoms kartoms didingą istoriją ir romėniškos teisės pamatus, kuo dar ir šiandien pasaulio tautos didžiuojasi.

O ką gi paliks būsimoms kartoms masoniškojo žvėries pasekėjai?

L. J. B.

Komunistinė propaganda Lotynų Amerikoje

"Lotynų Amerikos seminaras" Pekine yra viena svarbiausių Raud. Kinijos propagandos centralių, skirtų Lotynų Amerikai. Mokiniai įgyja teorinių ir praktinių žinių vadovavimui įmonėse; jie mokomi diplomatijos, socialinių reformų mokslo, kolektyvizacijos ir partizaninio karo vedimo taktikos. Mokytojauja šiame seminare Lotynų Amerikos ir R. Kinijos funkcionieriai. Ypatingai gerai kvalifikuoti šio seminaro kursantai vėliau siunčiami Šanchajun, kur jie kaip agentai dirba "Laisvosios Lotynų Amerikos Balsas" žinyboje, kuri nelegaliai siunčia žinias Brazilijon, Čilėn, Peru ir Urugvajun.

Plečiamas pasikeitimas delegacijomis; tai klasiška komunistinės infiltracijos priemonė. 1959 m. 17 Raud. Kinijos delegacijų išvyko Lotynų Amerikon. Tuo pačiu metu Pekine lankėsi 107 delegacijos (14 iš Čilės, 13 iš Brazilijos, 12 iš Venezuelos, 11 iš Urugvajaus, 10 iš Argentinos, 9 iš Kubos, 4 iš Meksikos, 4 iš Paragvajaus ir 4 iš Peru).

Pirmajame šių metų pusmetyje dar didesnis delegacijų skaičius lankėsi Pekine iš Lotynų Amerikos ir priešingai.

Vašingtonas. — Čia gautomis žiniomis sovietų antarktinėje bazėje "Mirnyj" gaisras sunaikino centrinį pastatą. Žuvo 6 sovietų mokslininkai, 1 vokietis ir 1 čekas.

Teheranas. — Iranas kasmet už eksploatuojamą naftą gauna pusę bilijono dolerių, tačiau importas liuksusinių prekių toks didelis, kad iškilo finansinės krizės pavojus.

LIQUIFLAME

OILS LTD.
Atstovas

H. ROŽAITIS

Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4906.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.

VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.

V. JUSKEVIČIUS,
Licenced master electrician.

Telef. HI. 7-1601

Toronto

Skaitytojų laiškai

GERIAU TAUPYKIME POPIERĮ

Clevelande išeinančios "Dirvos" puslapiuose beveik kiekviename numeryje randu poleminių straipsnių, liečiančių demokratų ir respublikonų programas bei dabartinių kandidatų į prezidentus pasisakymus. Tokie straipsniai yra tik tuščias laiko gaišinimas, popierio gadinimas ir skaitytojų klaidinimas.

Kas seka amerikinę spaudą ir stebi politinius, ekonominius bei kultūrinius reiškinius, turėjo pastebėti, jog kalbamų reiškinių vienokį ar iktokį pasikeitimą lėmė ne prezidentas, bet nematoma jėga, kuri kartais per neatsargumą save išširuodavo. Prezidentas yra ne kas kitas, kaip oficialus reiškėjas tų užkulisinių jėgų nuomonių ir reikalavimų. Ieškojimas jų būsimos programos rinkiminėse kalbose ar partijų platformose, yra visai tuščias dalykas. Dabartinis prezidentas prieš 8 metus viešai žadėjo gėdingus Jaltos konferencijos nutarimus panaikinti ir visi gerai žinome, ką iš tų pažadų ištesėjo. Nagi absoliučiai nieko, nes jam nebuvo tai leista. Štai jums rinktas tautos vadas! Ligšiolinė praktika parodė, jog nežiūrint kas būtų JAV prezidentu, savo politikos jisai nepraves, o bus tiktai oficialus kalbėtojas ir vykdytojas tų valios, kurie kontroliuoja tarptautinę politiką bei ekonomiją — finansus.

Norintiems pasitikrinti, patartina perskaityti "The Detroit Free Press" rugpiūčio 20 d. vedamąjį, kuriame kalbama apie B. Baruchą, oficialiai vadinamą "prezidentų patarėju". Jame rašoma:

"Jo darbo kambarys yra magnetu kiekvienam partijos pareigūnui, kuris nori patarti įvairias problemas. Jungtinių Tautų abiejų geležinės uždangos pusių delegacijos išmynė taką į jo duris. Atsižvelgiant į dabartinį rusų technikų ir inžinierių išvarymą iš komunistinės Kinijos, B. Baruchas pakartotinai yra įspėjęs sovietus, kad "jų priešas nė vakaruose, bet rytuose".

Koksai begalinis rūpestingumas ir globa. Komunistams parduotų Europos tautų tremtiniai per savo tautinių grupių atstovybes siunčia daug prašymų - memorandumų, primindami jų tautoms padarytą baisią skriaudą, deja, tie prašymai siunčiami ne tuo adresu.

Pastaba: Naudotasi "The Detroit Free Press" rugp. 20 d. numeriu ir A. Musteikio straipsniu. L.J.B., Čikaga.

Kas persiorientavo?

(Atkelta iš 3 psl.)

grąžinti nepriklausomybę Lenkijai ir kitoms pavergtoms tautoms. Laisva ir stipri Lenkija su sienomis vakaruose pagal Oderį ir Neisę ir rytuose su prieškarinėmis sienomis (t.y. su Vilniumi ir Lvivu. j.d.) būtų tvirtovė prieš betkokią Vokietijos ar Rusijos agresiją). Nepaprasta pagalba! Lenkai padeda laisvinti Lietuvą Lenkijos okupacijai. Neaišku, kodėl į tai neatsiliepė mūsų demokratai ar net mūsų veiksniai, juk tai yra didesnės reikšmės dalykas, negu koks nors bendras minėjimas. Minėjimą ir (E.) pamatė, bet šio mums dideliai kenksmingo dalyko niekas nematė ir dar ramina savo visuomenę iškreiptais migdymo faktais, kad "lenkai persiorientavo", o tikrumoje ne lenkai, bet lietuviai persiorientavo, atsižadėdami lenkų naudai savo sostinės — Vilniaus krašto.

Keista, kad dar nenorima žinoti, kad lietuviai, sudarę su lenkais bičiulystę, stoja prieš visus jos priešus ir tuo pačiu atstumia savo tikrąjį ir daug didesnį draugą Ukrainą. Ar dar nežinome, kad lenkas neieško kas mus jungtų, jis ieško tik tai, kas jam naudinga ir jis lietuvišką bičiulystę laikys tol, kol matys, kad jo klastai yra naudinga. Tiškevič ir Pilsudskio "lietuviški" keliai bei draugystės ne mūsų laisvei ir jie nepadės tėvynės atvaduoti, jei mes neskirsime gerųjų draugų nuo savo priešų.

j.d.

PAKLAUSKITE SAVO GYDYTOJO AR VAISTININKO

ČESNAKAS YRA SVEIKA

PALENGVINA nemalonius slogų ar NUSALIMO SKAUSMUS. PADEDA jums išsilaikyti stipriais ir sveikais. Per amžius milijonai žmonių naudojo česnaką dėl sveikatos, tikėdami jo gydomąja ir sustiprinančia galia. Česnakas yra natūralus antiseptinis vaistas, kuris apsaugo kraujo sistemą nuo nešvarumų.

Dauguma naudojančių jį vertindavo kaip lengvinantį artričio ir reumatizmo skausmus. Adams Pearles Garlic (česnakas) tyri savyje salicylamide — išbandyto skausmų palengvintojo. Gryna česnako alyva yra ištraukta iš česnako galvutės ir šitokioje sukoncentruotoje formoje gaunate viską, ką šis veiksmingas augalas teikia. Adams Garlic Pearles (česnakas) yra be kvapo ir be skonio—lengvai priimamoj kapsulių formoj.

Dar šiandien nusipirkite pokelį iš savo vaistinės ir pamatysite, kaip jie ir jums galės padėti. Jūs ištikrųjų būsite patenkinti taip padarę.

Taisomi RADIO IR TV aparatai

patefonai, teiprekorderiai importuoti ir vietiniai. Darbas atliekamas prityrusio specialisto garantuotai. F. NORVYDAS.

Skambinti bet kada **LE. 5-6007**

Kvalifikuotas technikas taiso

televizijos ir radio aparatus

TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Taisomi TELEVIZIJOS aparatai

Skambinti iki 11 val. vak.

RO. 6-9367 V. Semaška

W. A. LENCKI,

B.A., L.L.B.

TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS

100 ADELAIDE ST. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

George BEN, B.A.

ADVOKATAS-NOTARAS

praneša, kad

persikėlė

į naujas patalpas

1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Lietuvio advokato įstaiga

Victor D. ALKSNIS

ADVOKATAS - NOTARAS

62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/

Room 901

Telefonas EM. 2-2585

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Advokatai — Notarai

35 HAYDEN ST., Toronto, (arti Bloor ir Yong gatvių)

Telef. įstaigos: WA. 4-9561. Telef. namų: BE. 3-0978

Atlieku visokius elektros darbus

prie senų ir naujų statybų. Patarimai ir apkainavimas veltui.

Licenzijuotas elektromonteris

J. Nacevičius

Tel. LE. 4-6075

Dr. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

Dr. V. Sadauskienė

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabinetas: LE. 4-4451

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas L. LUNSKY, R.O.

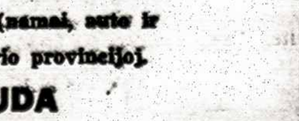

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Automobilių, namų, vasarnamių, sveikatos, gyvybės, pensijų ir kt.

RO. 6-0811

Draudimai

arba RO. 6-0832
P. Barausko Agentūra
49 Cameo Cres., Toronto 9.

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje

DRAUDIMAS

RO. 9-4612

GENERAL INSURANCE

Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.

AL DUDA

. . ŠYPSENOS . .

Ji savo nuomonę pakeitė

Į kambarį švitriai įėjo moteris. Vos spėjau pasisveikinti, kai ji įsikarščiavusi pradėjo:

— Girdėjau, rašote apie direktorių apybraižą, į padanges jį keliate. Aš protestuoju! Aš griežtai protestuoju! Nepataikaukit! Aš visvien netylėsiu! Aš nesuprantu, kodėl jūs tą pašlemėką garbinat? Jei ne mano vyras, tai niekas iki šiol nežinotų, kad toksai tipelis direktoriauja. Mano vyras vienas viską ant savo pečių tempia . . .

Bandžiau paraminti viešnią, bet nesisekė ir ji pakeltu tonu tęsė:

— Direktorius su vyru susipyko, todėl tyčia bus jį purvais apdrabstęs. Žinau. Perspėju — jei apybraiža bus išspausdinta, aš skųsiuos . . .

Apraminimui viešnios aš padaviau jai paskaityti apybraižos rankraštį. Apybraižoje tarp kitko, nemažai vietos buvo skirta ir šios karštuolės vyrui — gabiam organizatoriui ir geram žmogui.

Kiekvienas perskaitytas puslapis vis labiau lygino pašnekovės kaktą. Rūstybė tirpte tirpo. Baigusi skaityti, ji pasižiūrėjo į mane ir . . . nusišypsojo . . . Mudu išsiskyrėme kaip seni pažįstami.

Atvėsusi viešnia stipriai paspaudė mano dešinę, o iš jos koketiškai sudėtų lūpučių išriedėjo komplimentas:

— Jūs ištikrųjų puikias apybraižas rašote . . .

Jei geriau pažintų . . .

—Žiūrėk, Maryte, ten ateina labai mandagus ponas. Jis visada mane pasveikina, nors mažai pažįsta.

— Suprantu. Jei geriau pažintų, nesveikintų.

TARP ŽMONIŲ

— Jei taip ilgai nebūtum gaišus su tais aprėdais, būtum nepavėlavę į traukinį, — vyras išmetinėja žmonai.

— O jei tu būtum neraginęs visą laiką, dabar nereiktų čia taip ilgai laukti kito traukinio, — atsikerta žmona.

•

— Ko ieškai? — žmona klausia profesorių.

— Pirštinių. Dvi radau, o trečios taip ir nesurandu, — atsako tas.

•

— Girdėjau, kad tavo žmona pagimdė. Sveikinu! O kas — sūnus ar dukra?

— O Kas kito galėtų būti? . . .

•

— Ar kartais aš negrįžau vakar truputį girtas? — vyras klausia žmoną.

— Turbūt ne. Bet apsirengęs įėjai į vonią, užmokėjai man už bilietą į Montrealį ir iš $100 grąžos neprašei . . .

Gavo, ko prašė

— Elzyte, tark tik vieną žodelį, ir aš padarysiu tave laiminga.

— Kvailys!

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Tikybos pamokos jaunimui pradedamos nuo kito sekmadienio, spalio 23 d. Organizuojamos dvi grupės. Pirmajai grupei, kuri bus parengiama kitiems metams pirmajai išpažinčiai, pamokoms vadovaus M. Nekalto Prasidėjimo lietuvaitės seselės, o vyresniųjų grupei — mokytoja L. Ramanauskienė.

— Rožančiaus pamaldos vyksta sekmadieniais 6 val., penktadieniais 7.30 val. vak., o kitomis darbo dienomis — rytais laike 8 val. pamaldų.

— Gyvojo Rožančiaus narių susirinkimas įvyks šį sekmadienį 5 val. p.p.

— Šią savaitę lankomos šios gatvės: Shaw, Roxton, Ossington, Lakeview, Foxley, Churchill, Royat, Lisgar ir Dovercourt.

— Šį sekmadienį po 11 val. pamaldų įvyks Liet. Kat. Moterų Draugijos šios parapijos skyriaus narių susirinkimas. Parapijietės maloniai kviečiamos įsijungti į moterų draugiją. Gražiai prie parapijos veikiantis Moterų D-jos skyrius parapijai yra didelė palaima religinėje, tautinėje, socialinėje, jaunimo globojimo ir ligonių lankymo srityse. Maloniai tad kviečiamos naujos narės įsijungti į kat. moterų sąjūdį.

— Praėjusį sekmadienį pamaldose atžymėta dviejų metų mirties sukaktis didžiojo popiežiaus Pijaus XII.

— Parapijos choro repeticijos vyksta tuojau po 11 val. pamaldų, o jaunimo choro: penktadieniais 6 val. vak. ir šeštadieniais po lietuvių mokyklos. Jaunimo choras bažnyčioje gieda kas sekmadienį laike 9.30 val. pamaldų.

— Dėkojama mieliems talkininkams praėjusią savaitę talkinusiems lietuvių kapinėse patvarkant medelius.

— Sutuokta: Pranas Zemla ir Eleonora Mozūraitė.

— Pakrikštyta: Doma May Vosyliūtė, Rita Aleksandra Geldutytė, Kristina Marija Bekerytė.

Vaikų Namų statybai

einant prie galo, norima su mielais "TŽ" skaitytojais pasidžiaugti bendrais laimėjimais bei pasidalinti esamais sunkumais.

Spalio gale tikimasi iki šiol turėtą lietuvių vaikų darželį 46 Delaware Ave. perkelti į naująsias patalpas.

Naujųjų pastatų šventinimo iškilmės įvyks lapkričio 27 d., į kurias laukiama atsilankant visų lietuvių.

Dievui laiminant ir geros valios žmonėms padedant, norima, kad šis lietuviškas židinys taptų tikrai mielas ir šiltas ne tik mūsų mažiesiems, bet artimas ir kiekvieno lietuvio širdžiai.

Atjausdami tą troškimą, visa eilė geraširdžių asmenų atskubėjo seselėms į talką. P. Tarvydas savo pasiaukojimu be jokio atlyginimo padarė "survey" (planus), J. E. Matulaičių šeima aukojo lietuvišką kryžių, kuris netik savo gražiu meniškumu stiliumi puoš šią statybą, bet ir į praeivį lies savo gilios kančios prasmę.

Pasigendama fundatorių, kurie įtaisytų vaikų kambariams būtinų dalykų: staliukų, kėdžių ir kt.

Kas galėtų vieną ar kitą dalyką paaukoti, prašomi siųsti dar senuoju adresu: 46 Delaware Ave., Toronto 4, Ont., tel. LE. 4-5773.

Toronto meno galerijoje iki spalio pabaigos vyksta pokarinio italų meno paroda. Išstatyta tapybos ir skulptūros kūrniai.

The International Institute of Metropolitan Toronto, kurio būstinė yra 709 College St., praneša apie savo šio rudnes veiklos programą:

Kiekvieną antradienį, 8 val. v., vyksta tarptautinių liaudies šokių pamokos, vedamos Stig Sundholm. Mokestis nariam $6, nenariams $7.

Ketvirtadienių vakarais 8-10 v. vyksta prancūzų kalbos pamokos pradedantiems ir pažengusiems, o 7.30-8.30 ir 8.45-9.45. šokių pamokos. Mokestis už 10 pamokų 12 dolerių.

Fotografavimo mėgėjų klubo susirinkimas šaukiamas spalio 12 d. 8 val. vak.

Ševcenkos vardo mokslo D-jos, centrinės mokslinės ukrainiečių organizacijos, IX metinė konferencija įvyko Toronte spalio 8-9 d.d. Perskaityti net 22 moksliniai pranešimai, daugiausia istorinėje - filosofinėje komisijoje bei plenume. Gamtos - matematikos komisijoje buvo skaitytas tik vienas pranešimas.

Padėka

Širdingai dėkojame visiems mūsų prieteliams ir giminėms už suruoštą mums vedybinio gyvenimo dešimtmečio balių. Nesitikėjome, jog tiek daug turime draugų.

Ypatinga mūsų padėka tai šeimininkams ir šeimininkėms: p. G. V. Dobrovolskiams ir p. J. V. Pakalkams, kurie įdėjo tiek daug darbo ir rūpesčio.

Mūsų širdingiausias ačiū.

A. ir A. Dobrovolskiai.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį bažnyčioje buvo iškilmingai paminėta šv. Pranciškaus šventė. Parapiją ir vienuolyną oficialiai vizituojąs lietuvių pranciškonų provincijolas D. Gerb. T. Jurgis Gailiušis, OFM, laikė iškilmingas šv. Mišias ir tų pačių bei 10 val. Mišių metu pasakė šventei pritaikytus pamokslus.

— Sekmadienio vakare T. Provincijolas turėjo pasimatymą su parapijos komitetu, kuriame buvo peržvelgti parapijos organizaciniai ir materialiniai reikalai, ypačiai buvo perdiskutuotos galimybės statyti naują kleboniją. Gerb. svečias dėkojo komitetui ir per jį visai parapijai už nuoširdų bendradarbiavimą parapijos gerbūvio kėlime.

— Prisikėlimo bažnyčioje visą spalio mėnesį rožančius kalbamas šia tvarka: sekmadieniais — po 11 val. Mišių, antradieniais — 7.30 val. vak. ir šeštadieniais — 6.30 val. vak. Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

— Šį šeštadienį parapijos salėje parapijos komitetas rengia pasilinksminimą, kurio pelnas skiriamas šeštadieninei mokyklai paremti. Visus maloniai kviečiame. Smulkesnės informacijos — rėmuotame skelbime.

— Prisikėlimo par. Vyrų D-jos narių susirinkimas bus šį sekmadienį po 11 val. Mišių muzikos studijoje. Visi nariai ir suinteresuoti draugijos veikla maloniai kviečiami dalyvauti.

— Nuo šio sekmadienio parapijos biblioteka veiks kas sekmadienį po 10 val. ir 11 val. Mišių. Jaunimas knygomis apsirūpina po 10 val. Mišių.

— Marijos nek. Prasid. seselių vedamos mergaičių popietės pradedamos šį sekmadienį ir bus daromos reguliariai kiekvieną sekmadienį. Popietės bus muzikos studijoje. Kviečiamos mergaitės tarp 6 ir 10 metų. Šį sekmadienį mergaičių popietė bus nuo 3 iki 5 val. p.p.

— Toronto jaunimo pasilinksminimas šį sekmadienį bus muzikos studijoje nuo 7 iki 10.30 val. vak. Kviečiame gausiai dalyvauti.

— Sol. V. Verikaičiui, keletą metų sumaniai vadovavusiam Prisikėlimo parapijos chorui ir ėjusiam parapijos vargonininko pareigas, nuoširdžiai dėkojame. Šiuo metu sol. Verikaitis su Kanados operete gastroliuoja Niujorke. Linkime sėkmės savoje profesijoje. Parapijos chorui vadovauti ir vargonininkauti pakviestas gerb. kun. B. Jurkšas, kuris, kiek sąlygos leis, taip pat talkins parapijos veikloje.

— Parapijos choro bendra repeticija bus šį ketvirtadienį, 7.30 val. vak. Visi balsai maloniai prašomi gausiai ir punktualiai susirinkti, nes pradedama ruoštis Kristaus Karaliaus ir Vėlinių šventėms. Kviečiame į parapijos chorą įsijungti naujus choristuses. Laikas yra labai patogus, nes choras yra persitvarkymo stadijoje. Iki šiol parapijos chore buvusiems choristams-ėms labai nuoširdžiai dėkojame už pasiaukojimą ir pavyzdingiausią susiklausymą. Neužilgo choras turės savo tradicinę arbatėlę.

— Tikybos pamokos jaunimui ir vaikams, lankantiems nekatalikiškas gimnazijas ir mokyklas, prasidės kitą sekmadienį, spalio 23 d. Daugiau informacijų bus sekančiame "TŽ" numeryje.

— Pirmos Komunijos pamokos prasidės lapkričio mėn. Be Pirmos Komunijos, šį pavasarį taip pat bus Sutvirtinimo sakramentas.

— Kitą savaitę parapijos kunigai lankys visą Warren Park rajoną ir Lincoln Ave., Mapleview Ave. bei St. John's Rd.

— Kitą sekmadienį, spalio 23 d., 5 val. p.p. parapijos salėje bus įdomi madų paroda. Pelnas iš aukų skiriamas Toronto Vaikų Namų statybai. Visi maloniai kviečiami, ypač ponios ir panelės.

— Gavėnios laike metines parapijos moterų ir vyrų rekolekcijas ves domininkonas vienuolis T. Tomas Žiūraitis.

— Pakrikštyta: Mykolo ir Elenos Gegužių sūnus Juozas, Vaciaus ir Sofijos Jurevičių dukrelė Dainutė Sofija, Antano ir Bronės Garbų sūnus Edvardas Arturas, Stasio ir Vandos Majauskų sūnus Viktoras Reinoldas, Mečio ir Šarlotės Galinauskų sūnus Juozas Pranas, Algio ir Eleonoros Dudų dukrelė Sandra Marija.

Toronto miesto savivaldybiniuose rinkimuose šiemet pirmą kartą galės balsuoti ne tik namų savininkai bei butų nuomotojai ir jų žmonos, bet taip pat jų vaikai sulaukę 21 m. amžiaus, o taip pat ir kambarių bei mažų viengungių butų nuomininkai. Vadinasi, galės balsuoti visi pastovūs miesto gyventojai, jei tik yra Kanados piliečiai ir turi 21 metus amžiaus.

Spalio mėn. 15 d., 7.30 val. vak.

visa lietuviška visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti

į pirmą rudens

PASILINKSMINIMĄ

įvykstantį Prisikėlimo parapijos salėje

PELNAS skiriamas Toronto šeštadieninei mokyklai paremti.

RENGĖJAI — Prisikėlimo parapijos komitetas.

KUGELIU, DEŠRELĖMIS ir t.t. rūpinasi KLK Moterų D-jos Prisikėlimo parapijos skyrius.

GĖRIMAI savikaina. Groja "Olympia". Įėjimas $1.25.

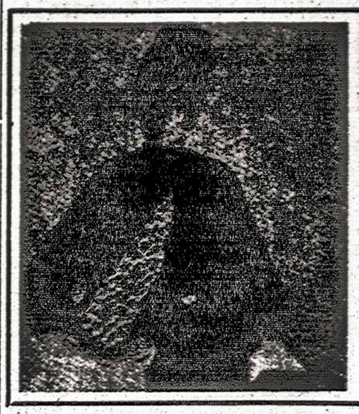

Madų Paroda

Didžioji šio rudens moterų madų paroda įvyks

Prisikėlimo parapijos salėje, spalio mėn. 23 d., 5 val. po pietų.

Salė bus apstatyta papuoštais stalais ir žiūrovės bei žiūrovai turės progos pasivaišinti kava bei namie keptais pyragaičiais.

NUMATOMI TRYS LAIMINGI ĮĖJIMO NUMERIAI.

Ne tik ponios ir panelės, bet ir ponai kviečiami tą sekmadienio popietę madų parodoje įdomiai ir jaukioje aplinkoje praleisti.

M. N. P. seselių rėmėjai.

VILNIAUS DIENOS MINĖJIMAS

įvyks šį sekmadienį, spalio 16 d., 4 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Paskaitą skaitys Lit. Inst. Kursų lektorius Al. Dundulis, iš Vilniaus krašto lietuvių gyvenimo lenkų okupacijos metu.

Meninę dalį išpildys sol. J. Liustikaitė, davusi eilę koncertų Europoje ir Š. Amerikoje. Be to, jaunimo choras, vedamas kun. B. Pacevičiaus.

Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti ir bent moraliai paremti savo aspiracijas mūsų sostinei Vilniui.

VKLS Toronto skyr.

Mergaičių popietės

Nuo spalio 16 d. pradedamos mergaičių sekmadienio popietės. Jos vyks Prisikėlimo par. muzikos studijoje 3-4 val. p.p. Kviečiamos visos mergaitės, kurios norėtų pasimokyti lietuviškų žaidimų, dainų, šokių nuo 5 iki 9 metų. Visos mergaitės, kurios pastoviai lankys šias popietes, dalyvaus ir Kalėdų eglutės programoje, kuri šiais metais pramatyta gruodžio 18 d. Šioms popietėms vadovaus Nek. Pr. Marijos seserys.

Lenkijos tūkstantmečiui (Millenium Poloniae) paminėti Kanadoje jau gegužės mėnesį buvo sudarytas komitetas prie centrinės jų organizacijos — Kanados Lenkų Kongreso. Jį sudarė specialiai tam sušauktas organizacijų atstovų suvažiavimas. O dabar štai susikūrė antrasis toks komunistinis tūkstantmečiui paminėti komitetas. Komunistai, matyt, nori suskaldyti lenkiškąją visuomenę. Mat, kongresinis komitetas yra nusistatęs minėti Lenkijos krikšto tūkstantmetį, bet yra nemažai tokių, kurie norėtų minėti spėjamą Mieškaus I valdymo pradžios — prileidžiamą valstybės pradžios 1000 metų sukaktį. Komunistinis komitetas, be abejonės, minės pastarąją sukaktį ir tikisi patrauksiąs dalį ir nekomunistinės lenkiškos visuomenės.

REIKALINGA MOTERIS ateinanti į namus prižiūrėti vienų metų vaiką. Tel. RO. 7-1257.

REIKALINGAS KAMBARYS su galimybe pasigaminti maistą. Pageidaujama į vakarus nuo Roncesvalles Ave. ir į pietus nuo Bloor St. Pageidaujama taipgi garažas. Tel. LE. 3-0613. Skambinti Vincui po 6 val. vak.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS ir virtuvė, arba du kambariai ir virtuvė. Patogus susisiekimas, lietuviškas rajonas. Skambinti po 5 v. v. tel. LE. 3-0613.

Išnuomojamas kambarys II augšte su maistu. Tel. LE. 2-6922, skambinti betkuriuo laiku.

Išnuomojamas kambarys ir virtuvė II augšte, be baldų. Tel. LE. 4-7384.

Išnuomojamas butas - apartmentas, 4-5 suaugusiems, antrame augšte. Naujas past., garažas. Tel. LE. 6-6335.

PARDUODAMOS 2 naujos sofos ir fotelis nylon medžiagos pigia kaina. Tel. WA. 2-7981 ir namų AM. 1-0537.

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visos vežamos turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.

30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403

TORONTO

Šiaulėčių Sambūris Kanadoje

spalio 15 d., šeštadienį, 7 val. v.

Prisikėlimo parap. muzikos stud. salėje

rengia

JAUKŲ PASILINKSMINIMO VAKARĄ

Veiks bufetas.

Š.S.K. Valdyba.

Spalio mėn. 22 d., šeštadienį,

Prisikėlimo parap. salėje įvyks smagus

Rudens Balius

- BUFETAS
- DOVANOS
- ĮVAIRUMAI
- GERAS ORKESTRAS

Įsigiję bilietus per platintojus iš anksto gaus priedo dovanėlę — SLA kalendorių.

SLA 236 Kuopa ir SK "Vytis".

T. dr. Kl. Žalalis, OFM, yra pakviestas profesoriauti į vieną kunigų seminariją JAV ir ketina netrukus išvykti iš Toronto. Prisikėlimo parapijoje ir vienuolyne jis ėjo ekonomo pareigas.

Sol. Slava Žiemelytė spalio 30 d. dainuos T. Méno galerijos popiečio koncerte, 3 val. p.p.

Galerijoje tą dieną baigsis italų nūdienio meno paroda.

Yra laiškas iš Lietuvos Pranui Vilkui, siųstas į 450 Shaw St., Toronto, Ont. Rašo Jonas Vilkas iš Jociūnų km., Gegužinės pašt., Kaišiadorių raj. Laišką atsiimti "TŽ" administracijoje.

Atvyko iš Lietuvos

Pereitą sekmadienį iš Lietuvos į Torontą atskrido pas savo sūnų, gyvenantį Toronte, motina Marija Birgelienė, 74 m. amžiaus. Ji yra lazdijietė. Daugiau apie jos kelionę tikimės galėsią išspausdinti sekančiame "TŽ" numeryje.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Lubys. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

BRUNO'S SPECIALIST RESTAURANT. PARKSIDE TAVERN.

Geriausia vokiška, vengriška ir Balkanų — virtuvė.
PRIEŠPIEČIAI $0.85, PIETŪS nuo $1.19 — guliašas, šnicelis, šašlikas, Shish Kebab, Sauerbraten, Cevapcici ir turkiška kava.

VALGYKLA TURI ALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ LEIDIMĄ.

530 Yonge St. Tel. WA. 2-3844

Gatvėje nemokamas parkinimas po 6 val. vak.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

kampas Howard Park

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

Mes siunčiame ORO PAŠTU vaistus į LIETUVĄ ir kitus Europos kraštus.

Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

Mes turime daugybę europietiškų mišinių, kaip trejos devynerios, ramunėlės, zubražolė, "C" termometrai ir kt. Kas nori pigiai pirkti įvairius FOTO APARATUS arba filmų aparatus — BOLEX, KEYSTONE-BELL, HOVELL ir kt., juos gali gauti pas mus su 25% NUOLAIDA.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

MARGIS DRUG STORE

Įsteigta nuo 1900 m.

MONTREAL, Que.

Šeštadieninių mokyklų koncertas-balius įvyks šį šeštadienį, spalio 15 d., Aušros Vartų parapijos salėje.

Lituanistiniam jaunimo lavinimui Montrealy veikia trijų laipsnių mokslo įstaigos: šeštadieninės mokyklos, augštesnieji lituanistiniai kursai ir kursų seminaras, kuri numatoma išplėsti į Lit. Institutą. Augšt. kursus kviečiami baigti baigusieji šeštadieninę mokyklą arba ir jos nelankę to amžiaus jaunuoliai, o į seminarą kviečiami baigusieji kursus arba ir šiaip to amžiaus jaunimas bei studentai, kurie domisi lituanistiniais dalykais.

KLB Krašto Valdybos visi nariai pereitą savaitgalį buvo išvykę į Krašto Tarybos posėdį Hamiltone.

Dr. E. Andriukaitis iš Kalifornijos grįžo ir tęsia savo praktiką Montrealyje.

Julius Jurėnas, vienas iš pirmųjų pokario ateivių Montrealy, ten visą laiką dirbęs matininko darbą, persikėlė gyventi į Otavą.

Skautų vyčių suvažiavimas įvyko pereitą savaitgalį Toronte. Dalyvių nebuvo labai daug, bet buvo net iš Bostono. Kažkodėl nei vieno nebuvo iš Montrealio. Sakoma, kad organizatoriai pamiršę juos pakviesti. Be rimtų svarstymų sk. vyčiai turėjo ir pramoginę programą.

A. A.

VANDAI MALINAUSKIENEI mirus,

nuliūdime likusiems vyrui agr. Jonui Malinauskui ir sūnui

Algiui reiškiame nuoširdžiausią užuojautą

Br., St. Bujokai ir J., Vyt. Krikščiūnai.

Varšuva. — Lenkijos vyskupų raštas, kuriame protestuojama dėl naikinimo religijos pamokų mokyklose, nors jau išsiuntinėtas, vyriausybei spaudžiant, bažnyčiose nebuvo skaitomas.

Dėmesio LIETUVIAI!

IŠNUOMOJAMAS žinomas restoranas

RŪTA

994 Dundas St. W., Toronte, su pilnu moderniška inventoriumi.

Galima nuomoti bizni arba visą gyvenamą namą kartu. Yra 5 dideli gyvenami kambariai viršuje ir 2 garažai. Vandeniu alyva šildoma. Proga pirkti visą nuosavybę. Gera proga šeimoms gyvenančioms provincijoje ir norint persikelti į Torontą.

Suinteresuoti nelaukite — skambinkite ar rašykite savininkui

Vladui Ivanauskui
412 Thorold Rd. W., Welland, Ont.
Tel. RE. 2-6257
arba Toronte tel. RO. 2-3053

Pasaulinis garstyčių puodas

(CSc) — Iš Albertoje esančių ūkių, kur yra platūs laukai garstyčių, gaminamas prieskonis, kuris išvežiojamas po visą pasaulį. Tačiau, didžiausioji dalis jų, t.y. 46.000.000 svarų garstyčių, kurio mis pereitais metais buvo užsėta 79.000 akrai žemės Albertoj, eina į JAV, nes ten kaip tik daugiausiai jų sunaudojama valgant karšus dešreles — "hot dogs". 1959 m. garstyčių derlius davė pietinės Albertos ūkininkams apie $2.000.000. Tai nebuvo rekordiniai metai, nes 1956 m. buvo gauta 110.000. 000 svarų, dvigubai daugiau negu pernai.

DISTRICT ESTATE BROKERS

177 Sherbrooke St. W. VI 2-8501

F. Yasutis	LA. 2-7879
A. Markevičius	CR. 9-9793
P. Adamonis	RA. 2-2472
Pr. Baltuonis	LA. 6-2084
Pr. Rudinskas	HU. 1-2957

Sekit mūsų skelbimus apie paskirus objektus "NL", "TŽ", "La Press".

Dėmesio! Jau patvirtinta!

Atidaroma nauja lietuvių vasarnamių kolonija

PRIE TĖVŲ PRANCIŠKONŲ STOVYKLOS NAUJOJOJE WASAGOJE.

Labai gražūs slypai, smėlis, puiki pakrantė maudymuisi tik už dviejų blokų.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis:

J. Matulaitis

67 SUNNYLEA AVE. E., Toronto 18. • TEL. BE. 1-8631

TAUPYK IR SKOLINKIS savo Kredito Kooperatyve "LITAS"

SANTAUPOS PILNAI APDRAUSTOS. PASKOLOS LENGVAI IR GREITAI DUODAMOS BETKOKIAM GERAM TIKSLUI.

Bankas veikia: Šiokiadieniais 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun. Rytais — pirmadienį nuo 10-1 val. ir šeštadienį nuo 10-12 val. Vakarais — pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį nuo 7-8 val.

Sekmadieniais Aušros Vartų parapijos salėje banko patalpose nuo 10.30 - 1 val.

Pirm. A. Norkeliūnas RA. 7-3120. • Vedėjas D. Jurkus PO. 7-4280

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais – HU. 9-1543

Siūlo jums sekančias nuosavybes:

VAISTINĖ IR 6 BUTAI

$54.000 pilna kaina, $10.000 įmokėti, arba galima keisti į mažesnę nuosavybę. Pajamos $650 mėn. Kampas Dundas - Gladstone Ave.

$33.000 Tripleksas originalus, balkonai, plieno laiptai, 3 miegamieji, erdvūs dideli kambariai. Įmokėti $10.000.

$14.500 6 kambariai, atskiras plytų namas, 2 virtuvės, 2 vonios, nepereinami kambariai, garažas. Įmokėti apie $3.500. Howard Park - Roncesvalles rajonas.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ INFORMACIJŲ.